

PALÁNKAY TIBOR · S · J · :

· MÁRTON ·

*Két gyűrű —
egy boldogság*

· K O R D A R T · K I A D Á S ·

PALÁNKAY TIBOR S.J.:
KÉT GYŰRŰ
EGY BOLDOGSÁG

P A L Á N K A Y T I B O R S. J.

K É T G Y Ű R Ű
E G Y B O L D O G S Á G

K O R D A R. T. K I A D Á S A, B U D A P E S T, 1947

**Nr. 32/1947. Imprimi potest. Budapestini, die 7. Februarii 1947.
Stephanus Borbély S. J. Praep. Prov. Hung. — Nihil obstat.
Dr. Colomannus Széll m. p. cens. dioec. Nr. 489/1947. Imprimatur.
Vacii, die 3. Februarii 1947. Joseph m. p. Episcopus Vaciensis.**

F. k.: Varga E. — Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában. Budapest, VIII., Csépreghy-u. 2.
Fel.: Schaff Árpád.

GYERTYAFÉNYNÉL

(Bevezető)

Kinn süvitenek a golyók, robbannak a gránátok, telitalálat éri a családi házakat. Házunkkal összeépített templomunkat öt ágyúgolyó, illetve légiakna rongálja meg.

Levonulok az óvóhelyre. Villany nincs. Gyertyafény-nél dolgozom.

Itt a föld alatt, a halványan pislákoló gyertyafénynek gyér világánál elmerülök a levelekben és gondolataimban. Lelkem távlatokat keres.

Karácsony van. A kis karácsonyfa fönmaradt hideg szobámban, de a róla sugárzó meleg lehat az óvóhelyig. Lelkem fölmelegszik. Már nem hallom a harci zajt, mintha béke lakoznék a földön, mintha az angyalok éneke itt zsongana mellettem: Békesség a jóakarató embereknek.

Békesség, békesség! Istenem, ha valóra válnék! Bárcsak a világégés után felépülő otthonokat a béke töltené be, és a fiatalok megértve a megváltás nagy gondolatát, a viszályokat, rombolást előidéző önzést és szenvedélyt legyőznék! Bárcsak a békét, — ezért íródott a könyv — a keresztény békét biztosítanák közösen egymásnak, gyermekeiknek és általuk a világnak . . .

Ó, kicsi Jézus! Karácsonyi Jézus! A kis gyertya fénye mellé küldd el a Te nagy világosságodat! Úgy szeretnék

írni húgomnak, barátomnak legszentebb feladatukról, a jegyesi életről, hogy a bűn és önzés helyett békét vihesenek egymás szívébe és nagy gonddal felépített otthonukba! A teljes, hamisítatlan keresztény szeretet legyen életük mindenkori irányítója és így állandósuljon, erősödjék meg a földön a béke!

A kis gyertya mintha égi biztató üzenetet hozna, jobban föllobban. Én írni kezdek édes húgomnak és kedves barátomnak . . .

TÉGED KERESTELEK

EGYEDUL VAGY MÁSSAL?

Felnőttél!

Gyermekjátékaidat eljátszottad már, kinőttél a gyermekcipőből, elhagytad az iskola padjait, életerős ifjúvá, gyönyörű szép hajadonná serdültél.

Már megismerted az életet is!

Először csak pajtásaid, játszótársaid voltak. Azután barátkozni kezdteél. Később valami boldogító érzés töltött el. Magadnak sem mertéd bevallani — szerelmes lettél.

Végre elérkeztél ahhoz a gondolathoz is: Egyedül éljek-e vagy házasságot kössek?

Nem ismerlek pontosan, sem téged kedves húgom, sem téged kedves barátom, azért nem tudom, milyen behatások alatt álltál, nem tudom, mit mondtak neked a házasságról. Nem tudom, milyen családi fészkeket ismertél. Olyanokat-e, amelyekben egyetértés, szeretet, béke volt, vagy olyanokat-e, amelyekben nap-nap után civakodtak, veszekedtek és amelyek sajnálatosan széthullottak.

Befolyásolhattak egyesek úgy is, hogy semmiképen se házasodjál meg, mert ma nem érdemes házasságot kötni, nem lehet becsületes élettársat találni, aki igazán hűséges és önzetlen szeretettel szeretne.

Közben az élet zajlik melletted. Csinos ismeretlenek és ismerősök toppannak eléd. Belső életösztönöd is sürget. Te pedig még mindig nem határoztaél véglegesen: Egyedül vagy mással éled-e le életed?

Erre a kérdésre először is azt felelem, amit a Szentírás mond határozottan és világosan: „Minden férfiúnak

legyen meg a maga felesége és minden asszonynak legyen meg a maga férje." (I Kor. 7, 2.)

A házasság ugyanis az egyedüli keret, amelyért a Teremtő a nemi ösztönöket adta és amely keret nélkül ez ösztönök a tévedések borzalmaiba sodorják az embereket, aláássák az egyéni és társadalmi, evilági és túlvilági boldogságot.

A családalapítást továbbá egyéni boldogságod is követeli! Ismét a Szentírásra hivatkozom: „Nem jó az embernek egyedül lenni” — olvassuk ott. És valóban a jó házastárs enyhíti szenvedéseidet, felfokozza boldogságodat! A rendezett házasság fizikailag és lélektanilag, természetes és természetfeletti szempontból is lényegesen több boldogságot jelent, mintha önző okokból egyedül vagy bűnösen mással élnél.

Családot kell alapítanod a haza miatt is. Tudod, a család a nemzet életforrása. A forrásnak bőségesnek kell lennie, mert az életerő ezerfelé fogy. Sajnos, a házasság statisztikája nem kielégítő. Csak egész kis számadat közlök — gondolkozni lehet rajta: Ezer lakosra jutott 1938-ban 8.2 házasság. 1939-ben 8.8 és 1940-ben 7.8. Halálózás és válás által felbomlott 1938-ban ezer lakosra 6, 1939-ben 5.6, 1940-ben 5.7 házasság. Így a házassági többlet évenként ezer lakosra 1938-ban 2.2, 1939-ben 3.2 és 1940-ben 2.1. Ugye, ez nem nagy szám!

A családalapítást követeli tőled tehát helyes önszereteted! Ezt sürgeti az, akit az Isten neked szánt! Ezt írja elő neked a haza! Ezt parancsolja a társadalom. Ez ember és Isten előtti szent kötelességed.

Bármennyi rossz példa is álljon előtted, bármennyire is hangsúlyozzák a házaseslet nehézségeit, válaszd ki okosan életpárodat, *dolgozzatok komolyan közös boldogságtokon, akkor házasságod biztosan földi javadat és túlvilági üdvösségedet szolgálja.*

KI LEGYEN AZ ÉLETTÁRSAD?

Legyünk őszinték! A házasság körüli ingadozásoknak legfőbb oka a bizonytalan jövő, mert semmiből sem

tudod egészen biztosan megállapítani, ki az, akivel bizonyosan boldog leszel.

Ha biztosan tudnád, hogy ő, akit szeretsz, kielégíti minden vágyadat és mellette teljesedik a házassággal kapcsolatos összes reményed, akkor nem ingadoznál tovább, akkor gyorsan eljegyeznéd magad vele. De vajjon ki biztosít téged minderről?

És mivel ketten vagytok, két kérdőjelet kell eltüntetnetek.

Fokozza óvatosságodat a sok válás is. Ma szinte mindenütt olvashatók már a félelmetes statisztikai adatok: 1894-ben, a válás megengedésekor 387 család hullott szét. 1904-ben már 3.577, 1932-ben 5.495, 1942-ben 12.000 család indított válópert.

Hozzájárul az a sok veszekedő, békétlen otthon.

Felteszed a kérdést: Érdemes-e házasságot kötni így? Szaporítsuk majd a rossz statisztikát vagy talán állandó perpatvarban éljünk? — Inkább nem lépek házasságra!

Pedig nem a házasság intézménye rossz, hanem csak mi vagyunk rosszak. A jó Isten a házasságot ajándéknak adta — csak mi tesszük atokká! *A házasulók első vétke a meggondolatlan és elhamarkodott jegyváltás.* Nem válogatjuk ki elég jól életpárunkat! A látszat szemfényvesztésére hagyatkozunk.

Figyeljük csak meg ezt a következő — a menyaszony részéről elhamarkodott eljegyzést és házasságot:

A férfi, közönséges tolvaj — rosszul írtam — nem közönséges, hanem a legszemtelenebb tolvaj: Manolescu. Lopásait 16 éves korában kezdte Párisban az áruházakban. Kezdeti sikerei után gyémántokat lopott, mert ez jövedelmezőbb. Sikerült is 37 gyémántkereskedőt megkárosítania 540.000 frank értékben. Négyévi börtön után Amerikában vasúti lopásokból él, azután Londonban a szállodák „kedves” vendége lesz. Itt kényszermunkára ítélik, de ez sem használ neki. Kiszabadulása után Nizzába költözik, ahol jövedelmező mesterségét folytatja. Végzete itt is utoléri, ezért másfélévi börtön után Svájcban próbál szerencsét. A Riviera-expresszen megismerkedik

Wilding grófnéval és gyönyörű szép unokahúgával, Angelikával.

Manolescu most mint román nagybirtokos szerepel, akinek 20.000 frank évi jövedelme van. Az ismeretség jól kezdődött, mert az utazást váratlanul megszakítják mindhárman. Milánóban közös szállodába mentek és a „tolvaj király” másnap szerelmet vall a gróflánynak. Félóra alatt megegyeznek és a nagynéni előtt mint menyasszony és vőlegény jelentkeznek. A grófné áldását adja szérélmükre. A két fiatal szerelmes Genovába utazik, míg Manolescu „iratai” megérkeznek. Erre nagy pompával megtartják az esküvőt. A menyasszony tanúja egy előkelő herceg, a vőlegényé egy híres diplomata.

Az ifjú pár pedig nagyon boldogan élt egészen addig, amíg Luzernben egy előkelő szállodában a szemérmetlen szélhámos ismét ékszereket lopott, amelyen rajta csípték és szépségesen börtönre ítélték . . .

Ehhez semmit sem kell hozzáfűznünk. Iskolapéldája a sebtében kötött házasságok áldásainak.

A boldog házasság egyik legfontosabb feltétele a jól kiválasztott házastárs.

A SZERELEM ÁLARCA

Jogos aggodalommal néztek tehát a jövőbe annál is inkább, mert a szerelem majdnem mindig álarc mögé bújik; sokszor rosszakarat nélkül, de a szerelmesek nem őszinték egymáshoz.

Mindenki előtt közismert tény, hogy az ember szégyelli mások előtt hibáit, viszont szereti jótulajdonságait megismertetni. Gyengeségeinket — szinte kivétel nélkül — gondosan takargatjuk, viszont annál inkább ragyogtatjuk erényeinket.

Ez az általános emberi tulajdonság önkénytelenül is felfokozódik azoknál, akik egymásnak tetszeni kívánnak. Az udvarló fiú önkénytelenül is jobban kiegyenesedik, határozottabb, férfiasabb lesz azért, hogy a leány nagyobbnak, erősebbnek lássa, becsülje. A leány viszont

szerelmesének kedvéért nagy gonddal csinósítja magát, melegebb, helyesebb, mint bármikor az életben.

Amikor pedig megkezdődik a komoly küzdelem a másik szívéért, amikor az egyik valóságos nagy szerelemre gyullad és az a vágy ébred fel benne, hogy a másikat mindenáron megszerezze magának, akkor veszi igénybe csak igazán azokat az eszközöket, amelyekhez a hétköznapi életben nemigen nyúlt.

A szerelem felfokozza erejét, nagy áldozatokra is készletti és úgy hiszi, ez valóban igazi énje, amelyet maga sem ismert nagy szerelme előtt. Vagyis a szerelem álarca észrevétlenül eltakarja még sajátmaga előtt is igazi énjét, valódi egyéniségét.

Igy állnak szemben egymással még a legjobb szándékú emberek is, hogy a házasság első időszakában csodálkozva döbbenjenek rá: ők másnak adták szerelmüket, mint aki elfogadta; ő egészen más, mint ahogy akkor bemutatkozott!

Mit várjunk ezekután azoktól, akik szándékosan ámitják áldozatukat?

Mindehhez az is hozzájárul, hogy *a szerelem nemcsak álarc mögé bújlik, hanem szivárványszínekben játszó szemüveg mögül nézi választottját*. Vagyis a szerelmes leány sokkal jobbnak, finomabbnak, rendesebbnek gondolja a férfit, mint amilyen. És fordítva, — a szerelmes férfi sokkal csinosabbnak, kívánatosabbnak ítéli a leányt, mint ahogy az bemutatkozik.

Talán már látjátok a szerelem kettős hazugságát. Először is olyan tulajdonságokat csillantat meg a férfiban és a nőben, amelyeket, hogy úgy mondjam, csak ünnepnap szoktak használni és ugyanakkor az így ünnepelőben megjelenő „angyalt” a másik a szerelem szemüvegén át még hibátlanabbnak és tökéletesebbnek látja, mint ahogy az ünneplőjében megjelent.

Épp azért, ha boldogok akartok lenni, kellő időt szánjatok egymás megismerésére, nehogy később akár egyiktek is csalódjék a másikban.

A világért se elégedjétek meg felületes megismeréssel, a szerelem ítéletével. Tekintsetek mindig mélyre, a

külső megnyilatkozása mellett kutassátok belső lelkületét. Gondoljátok át egészen higgadtan hibáit is; és a világért se ámitsátok magatokat azzal, hogy „ez csak véletlen volt nála” vagy „majd megváltozik mellettem!”

MIKÉPEN ISMERHETEM MEG?

Saját magunknak és másnak alapos ismerete a legnehezebb dolgok közé tartozik. Nagyon kevés ember ismeri egészen jól önmagát és mégkevésbé: élettársát. Ennek kettős oka: felületes és szűklátókörű ítéletünk.

Ha meg akarod ismerni jobban választottadat, akkor:

1. *megfigyelésedet széles körre kell kiterjesztened;*

2. *meg kell keresned cselekedeteinek belső rúgóját, sőt egész belső egyéniségét.*

Először is tehát vele kapcsolatos megfigyeléseidet tedd gazdaggá. Ez azért is fontos, mert ha egészen ismered, akkor sokkal jobban megérted, sokkal jobban szereteted és segítheted.

Mindenekelőtt tehát meg kell ismerned, meg kell figyelned választottad családi életét: milyen általában a család, édesapja, édesanyja. Ő otthon hogy viselkedik?

A szülők életéből nagyon sokat lehet következtetni a gyermekek jellemére! Legalább is egy-egy erényük vagy hibájuk alaposabb megfigyelésre készíted.

Nem lehet, kedves barátom, közömbös előtted az sem, hogy menyasszony-jelölted otthon lusta, rendetlen, veszekedős természetű-e vagy mindig olyan aranyos, amilyennek látogatásaid alkalmával bemutatkozik. Valószínűleg téged is nagyon érdekelhet, kedves húgom, hogy ideáloed valóban ideálisan szereti-e édesanyját, este idejében jár-e haza vagy talán épp csavargós természetű és nem egyszer kimarad otthonról.

A szülők ezt nem árulhatják el, de az ismerősök, a szomszédok, a házmesterék, a lakók már sok érdekeset mondhatnak róla és a családról. Egy-egy elejtett kérdésre önkénytelenül is továbbadják tudásukat.

Ugyancsak gazdag tapasztalatokra tehetsz szert, ha

megismered viselkedését a munkahelyén, munkatársai között és a közönséggel szemben. Türelmes-e, áldozatkész-e, szeretik-e?

Nem kerülheti ki figyelmedet viselkedése az utcán, szórakozások, nehézségek idején. Min nevet, mi tetszik neki, miért panaszodik, minek örül. Együttlétetek alkalomával figyeld meg ezeket a megnyilatkozásokat.

Döntő lehet barátjának, barátnőjének, könyveinek, ujságjainak megismerése is.

Nem árt, ha utolsó nevelőivel, tanítóival, tanáraival tudnál kapcsolatot szerezni stb., stb.

Ajánlom azonban, ne magad érdeklődjél. Hacsak lehet, jó ismerősök útján tudakozdjal és ha mégis magad érdeklődsz, akkor célszerűbb úgy vezetned a társalgást, hogy ők önként beszéljenek el egyet-mást róla.

A külső tapasztalatok, hírek, adatok önmagukban sokszor édeskeveset jelentenek. A második és *fontosabb* megismerési feladatod, ezekből *a külsőségekből a belsőre való következtetés*. Ki ő belülről? Milyen lélek lakik benne? Önző beállítású-e vagy önzetlen? Több irányú-e a gyengesége, hibája vagy több-e az erénye? Nevelte-e magát, uralkodik-e szenvedélyein, ösztönein, hajlamain, vagy belső egyéniségét elhanyagolta-e, szenvedélyeit csak látszatra fékezi? Gondolkozzál ezeken sokat!

KÉT FONTOS TANÁCSI

Első tanácsom a következő: Hírszerzéseid közben figyelj arra, ki beszél szerelmedről és *miért*. Sokan gonoszlelkűek és igen sokszor aljas módon tesznek tönkre igen szép reményekre jogosító szerelmet.

Itt is csak egyetlenegy példára szorítkozom:

„Egy szobalányt vettünk fel, aki vőlegényjelöltemről sokat tudott. Szerelmes volt a fiatal ügyvédbe, különböző megvalósíthatatlan ábrándokban ringatta magát. Bennem látta álmainak megakadályozóját, — most már látom —

ezért iparkodott engem belőle, őt belőlem kiábrándítani. Minden kérdezősködés nélkül elmondta vőlegényjelöltem összes legbensőbb nőügyeit, találkáit stb., stb. Mindezeket nem egyszerre, hanem apránként adta be. Teljesen tanácsstalanná váltam. Mi az igazság? Mivel az utóbbi időben sok minden nem tetszett, amit róla hallottam, könnyen hittem a leánynak."

Nos, kedves húgom és kedves barátom, — ilyen rosszindulatú *besúgásokra, névtelen levelekre, intrikákra* stb., stb. *hallgatnotok nem szabad. Viszont ne minősítsetek minden hírt rosszakaratúnak*, mert sok szerelmes hajlandó így elítélni a nagyon jóakarátú tanácsadókat. Ezért ha valamit hallasz róla, ne ítéld el, se ne mentsd fel azonnal. Másoldalú értesüléseket keress még, vele is beszél meg alkalmas időben és módon lelked kételyét. Ha még mindig bizonytalanság gyötör a helyzet pontos és részletes vizsgálása mellett, kérj valakitől tanácsot.

Másodszor ne felejtse el, hogy a megismerésnek legfontosabb forrása mindig az őszinteség marad. Ennek folyamányaként tárjátok ki szíveteket őszintén egymásnak, vagyis amennyire töletek telik, közöljétek őszintén egymással a fontos tényeket.

Az ugyan általában nem jó, főképp a leánynál, ha érényeit, fájdalmaikat, gyengeségeit mind kitárja; — kell, hogy mindig kissé titokzatos legyen a férfi előtt. Ez azonban összeegyeztethető azzal, hogy *ami kettőjük életét érinti, bájosan megértően megbeszéljék*, mint ahogyan a következő eset mutatja:

„Én mindig őszinte leszek hozzád, — írja egy menyasszony — mert nincs értelme a titoktartásnak. Csak önmagunknak tennők nehezebbé az életet. Ha majd néha megszorítlak, nagyon kérlek már előre, ne haragudj rám, mert nem rosszindulatból teszem, hanem emberi gyarlóságból. — Hiszen nincsen ember hiba nélkül. — Azt is tudod, milyen ideges természetű vagyok és milyen nagy szám van. Sokat küzdöttem már ezek ellen, de még nem tudtam egészen legyőzni rossz természetemet. Azt is észrevettem magamon, hogy minél jobbak hozzám mások, én annál haszontalanabb vagyok, vagyis visszaélek a jó-

sággal. Jó mindezt előre tudnod, mert időnkint észhez kell térítened engem is, hogy újból küzdjek hibám ellen. Ha közösen törekszünk a boldogságra, a teljes megérettésre, akkor sohasem lesz hiba..."

„Szeszes italra már nem is gondolok, édesem, — írja a fenti menyasszony vőlegénye — már egészen leszoktam róla. Talán ezzel is örömet szerzek az én drága kis menyasszonykámnak... Multamról újat mondani nem tudok már, mindent elmondtam magamról. De ha a rágalmaknak is hiszel, akkor nem tudom, mi lesz velünk. Nem késő, még mindent megírhatasz bátran. Úgyis sokszor elkészültem arra, hogy elszakítanak tőlem. Engem talán nem lepne meg ez a sors, mert először jó te voltál hozzám és maradsz is örökké. Elfáradtam már a küzdelmekben és vágytam az igazi szeretet után, amit nálad találtam meg. Azonban, úgy látszik, ezt sem érdemlem meg — egy bukott embernek semmi sem jár ki az életből... Nagyon megszenvedtem mindenért. Rossz sohasem voltam, csak gyenge...”

Ezek az őszinte megnyilatkozások kincset érnek. Alapját képezik a megértő szeretetnek.

MILYEN LEGYEN A MENYASSZONYOD?

Egy nagyon jólelkű fiú a következőképen „álmodta” meg menyasszonyát:

Szeretném, ha az a lány olyan hatással lenne rám, amelynek következménye boldog közös földi és túlvilági élet volna.

Legyen hozzám való!

Háziasszonyt, anyát szeretnék. Ne hordasson kosztot, hanem főzzön maga. Bármit főz, ízletesebb lesz minden vendéglői remekműnél.

Ne legyen dáma, inkább legyen szerényen csinos, de az enyém.

Vállalja el az anyaságot! Ne magának, hanem gyermekeinknek éljen. Mert így él igazán magának is.

Tisztelje szüleimet, szeressen engem. Nem kívánok

nagy, lángoló szerelmet, csak nyugodt, békés, kitartó szeretetet.

Én sem leszek hálátlan. Boldog leszek, ha őt, az én földi vezetőmet védhetem, kedveskedhetem neki. Nem lesz köztünk „te”, „én”, csak „mi” leszünk. Mi ketten egyek leszünk, és így az egy igaz Istené.

Legyen katolikus, de ezt ne kérdezősködésre vagy csak a keresztlevelemből tudjam meg. Viselkedése, szelleme, élete beszéljen erről.

Legyen példaképe Szűz Mária; akkor az én példaképem Szent József lesz. Én is alakítható leszek. Együtt megyünk mindenhová: templomba, társaságba, szórakozni. Együtt dolgozunk majd, ha kell, együtt szenvedünk, sőt együtt gyötrődünk is, hogy az örök boldogságot kiépíthessük magunknak és gyermekeinknek.

Mint nőnek kötelességének tartom, hogy szép legyen. Nem festett szépséget értek, mert nincs csúnyább és fájabb, mint máról-holnapra csalódnai a feleség szépségében. A festéket útalom, mert nem a festéket, — feleségemet szeretem. Hamisítatlan szépségével csak még jobban magához fog kötni.

Legyen egészséges. Legyen benne élet és tűz. Ne gubbasszon, mint valami árva hamupipőke. Sportoljon, de csak velem. Legyen aktív, ne irtózzék az áldozatoktól.

Tudjon hatni rám. Vigasztaljon és biztasson. Lelkesítsen és alkalomadtán rójon is meg, ha megérdemlem.

Ne legyen költekező. Ne magára fordítson mindent.

Legyen enyém, gyermekeimé, de elsősorban az Istené!

Legyen magyar. Szolgálja testével a hazát, lelkével a magyar szellemet!

Tegeye otthonomat várrá, imádkozzék sokat!

De mit is ábrándozom? Ilyen eszményi leányt úgysem kapok. Nem baj. Majd elleszek valahogy, ha nehezen is. Csak adjon a jó Isten másnak legalább ilyen boldog asszonyt, akit magamnak kiálmodtam . . .”

Ó, kedves húgom, sokszor elmélkedd át ezt a fejezetet. Ez a fiú gyönyörűen megrajzolta az eszményi menyasszonyt, ha ilyen leszel, valóban boldog leszel te, ő és gyermekeitek!

28 ÉVES JÓZAN FÉRFI IRJA:

„Minden férfi eszményképe a makulátlan, tiszta, szűzies nő. Itt nem alkuszik!

Szeretőnek, pillanatnyi öröme jó a megvetett nő is, de feleségnek szentet akarunk.

Ma oda süllyedtünk, hogy nagyon sokszor ez elmélet marad. A nő nem áll hivatásának magaslatán, semmivel sem jobb, mint a férfi. Sőt... Ezért a férfiak közül sok megalkuszik. De az olyan asszonynak, akire felnézni nem tudnak, igazi tiszteletet sem adnak soha.

A férfiak liliomtiprók, — de liliomimádók is.

Közönségesek, — de rajonganak a női gyengédségért.

Szeretetlenek, — de akarják, hogy szeressék őket.

Hűtlenek, — de hűséget kívánnak.

Furcsa, — de így van.

És a nők?

A férfiban sokan csak eltartót látnak és keresnek elsősorban. Ezek nem jók feleségnek. Eltartani szebbet és olcsóbban is tudunk.

Sok nő törvényes szeretőt keres, lélek nélkül. Bolond férfi, aki ilyen kelepcebe belemegy. Szeretőt nyújt az élet eleget. Szebbet és jobbat.

Elbotlott leányok megmentőt kívánnak, hogy visszakapják elrablott vagy könnyelműen eldobott becsületüket. Segítse őket az Isten, ha bűnbánatot tartanak, de tudniok kell, hogy a házasság nem mentőcsónak, vihartálló hajónak kell lennie!

Vannak, akik igényeik kiszolgálóját keresik, magyarul „Palit” akarnak fogni. Csacskákl! A házasság nemcsak életigények kielégítése! A férfinak is lesz igénye.

Némelyek fölényes tudást, uralkodni vágyó akaratot szeretnének érvényesíteni a házasságban, holott az elsősorban az önátadó szeretet helye!

Ki az igazi nő, akit érdemes feleségül venni?

Általában beszélve, rendelkezzen minden testi, szellemi, lelki, valamint annyi anyagi jóval, amennyi lehe-

tóvé teszi a házaselet anyagi biztosítását, a testi együttlét kellemes voltát, szellemi harmóniáját és lelki egységét.

Mindez csak akkor lehet, ha a női erények aránya: a tisztaság, hűség, odaadás, együttérzés, áldozatkészség, a férfi megbecsülése és a legfontosabb: az anyaság őszinte szeretete teszik értékessé a leányt.

Az én arám — nagyon kívánom — legyen tiszta, szeplőtelen, Isten után csak engem szeressen, másokat csak utánam. Legyen istenszerető, odaadó, hűséges, őszinte és együttérző.

Ha ezenkívül tanult, okos, szép, előkelő, vagyonos, ügyes stb., nagyon-nagyon jó, de az előbbieket nélkül semmit sem ér."

Sok, nagyon sok őszinteség, nyíltság van ebben a levélben. Mindenki tanulhat belőle, de főképen azok, akik házasságot akarnak kötni!

A LEÁNY JELLEME!

Vizsgáljuk meg most a leány jellemtulajdonságait a legfontosabb feladatok szemszögéből. Az a leány alkalmas legjobban a házasságra, aki teljesíteni képes a jó élettárs, odaadó feleség, gondos háziasszony és az önfeláldozó édesanya négyes hivatását. A harmonikus házaselethez mind a négy tulajdonságra szükség van.

1. *Az asszonynak először jó élettársnak kell lennie! Élettársnak, aki megosztja férje örömét, bánatát, aki segítőként kíséri végig az élet göröngyös útján; akire férje mindig számíthat.*

Az ilyen jó élettárs tulajdonságai a következők:

a) Legyen *önzetlen* és *másról gondoskodó*. Tudjon segíteni, pusztán szeretetből. Találja örömét abban, hogy adhat, vigasztalhat. Közvetlen egyéni haszon nélkül tudjon áldozatot is hozni. Legyen előrelátó és mindenről gondoskodó. Az önzetlenség kitűnik önfeláldozó jóságából. Milyen szívesen ad, segít nemcsak vőlegénye érdekében, hanem otthon, munkahelyén, szegényeknek is stb., stb.

b) Legyen *megértő, alkalmazkodni tudó*. Élje be magát mások helyzetébe. Ne mindig a maga apró ügyei legyenek fontosak előtte. Tudjon elnéző lenni mások hibáival szemben. Próbáljon adott esetekben élettársa szemszögéből itélni, az ő helyzetébe beleilleszkedni, s akkor sok mindent megért, elvisel.

Kitűnik ez mostani életében? Hogy viseli el mások hibáit környezetében? Összefér-e másokkal? Milyen hangon beszél, vélekedik másokról?

c) Legyen *türelmes*. Okosan lássa be, türelemmel többre viheti, mint idegeskedéssel. Legyen elnéző, sok szeretettel megbocsátó. Ne engedjen indulatainak, ne gerjedjen hirtelen haragra. Okosan símitsa el a bajokat! Veszekedős, ingerlékeny, házsártos lányból sohasem lesz türelmes feleség.

d) *Tudjon vigasztalni*, erőt adni, mindezt idején, okosan!

Már mint menyasszonyjelölt legyen a fiúra nevelőhatással. Legyen vigasztalója a csüggedésben, társa a nehéz időkben.

e) *Tudjon kitartani* nemcsak a rózsás napokban, hanem a megpróbáltatások között is és tudjon, ha kell, küzdeni, sőt szenvedni férjéért, a boldogságért. Legyen ereje az akadályokat (emberi rosszakarat, megbántás) leküzdeni és ezek ellenére is még jobban szeressen, fokozottan, forróbban ragaszkodjék társához.

Más téren gyakorol-e önuralmat? Harcolt-e már valami nehezebb dolog eléréseért? Sikra szállt-e már boldogságaért, elveiért, például hitéért?

2. *A férfi másodszor odaadó feleséget keres, hiszen a szerelem melege köti őket össze!* Épp ezért fontos, hogy a leány legyen:

a) *Nőies nő*. Minél férfiasabb, fiúsabb, nyersebb, hidegebb a nő, annál kevésbbé való odaadó, gyengéd feleségnek. Későbbi hivatása lesz: mindent bájosan, melegen adni. Sokat kell adnia! Újszerűen, frissen, melegen, vonzóan! Ebbe nem szabad belefáradnia. Otthonát és önmagát mindig újítsa meg, ne legyen úrrá rajta a megszokás

unalma. Mindazt kis dolgokkal is elérheti: kis virággal, mosollyal stb.

Legyen tehát már leánykorában nőiesen kedves, finom, jóságos, meleg, találékony!

b) Legyen *odaadó, hűséges és ragaszkodó*. Tudjon kitartani, ne legyen csapodár, akit csak sok férfi bókja, hízeltése tud kielégíteni.

Nem lesz hűséges asszony a sok fiúval udvartartó, flörtölő lány s a kacér, kirívóan többnek kedveskedő menyasszony.

c) Legyen *csinos, nagyon tiszta, mosolygós, eleven, üde, derűs, friss vagy mély, mint a tiszta tó*. Nincs elriasztóbb, mint önmagát, lakását, otthonát, gyermekeit elhanyagoló hideg nő, aki viszont este csillogó, kiöltözött, körülrajongott dáma.

Legyen már menyasszony korában egyszerűen csinos, otthonában is kedves mindenkire, ne csak udvarlója látogatásai alkalmával vegye fel a jóság álarcát!

A hideg, érzéketlen, közömbös, kedélytelen, beteges leány nem való feleségnek.

3. *A feleségnek harmadszor háziasszonyi gondjai is lesznek. A családi fészket csinosná, meleggé kell tennie. Be kell osztani az időt és a jövedelmet.*

Legyen tehát a menyasszony:

a) *Otthonát szerető, háziasszony*. Szeretheti a szórakozásokat is, de csak mértékkel. Legfőbb vágya az otthon legyen. Utazgató, folyton színházban, moziban üldögélő, nyáron folyton strandoló leányok teljesen alkalmatlanok ennek a feladatnak teljesítésére.

b) *Rendszerető, jóízű és dolgozószerű* legyen. Mind fontos. A rendetlen otthon elriasztja a férfit a családból. Ha nem dolgoz, semmi sem lesz meg idejében.

Nagyon figyelj meg tehát: Takarít-e maga is otthon, hányszor, mikor? Dolgozik-e, segít-e szüleinek, testvéreinek? Holmija között van rend? Ízlése milyen?

c) Legyen *takarékos is és előrelátó*. A máról-holnapra élő, édességekre leselkedő könnyű kis pillangók vagy folyton szerelemről ciripelő tücsök kisasszonyok

sem nem takarékosak, sem nem előrelátók. Nem is jó háziasszonyok!

d) Értsen a konyha művészetéhez. Lehetőleg egészen jól *tudjon főzni*. Legyen a háztartás minden ágában otthonos. Márcsak azért is, hogy kíséretül ő adhasson okos utasítást, ha pedig segítsége nincs, ne akadjon meg a házvezetés.

e) Alkalomadtán *meghúzódó és szerény* is legyen, ha talán szereti is a nagyvonalúságot.

4. *Legelső helyen kellett volna felemlítenem az édesanyai hivatást! Ez a házasság legelső célja! A gyermeket tervezte ki Isten a családot.* Hogy a leány anyai hivatását jól betölthesse:

a) Legyen *egészséges*. Érezze a felelősséget, amit tőle jövő generáció gyermekei követelnek. Testileg-lelkileg erős, egészséges feleséget vár a férj, ne csak tessék-lássék orvosi bizonyítványt! Egészséges asszonyt kér az otthon, követel a magyar haza! Gyenge, beteges leányok kövessék lelkiismeretük szavát!

b) Legyen *anyás, szeresse a gyermeket!* Ez a nő szívébe oltott adomány. Melyik leány nem érezne meleget, amikor az ártatlan gyermek fölé hajlik; szeretetet, amikor kicsi kezét imára kulcsolhatja; vágyat, amikor más ölében kacagó kisgyermeket lát; álmot, amely a házasságba vonzza, ahol a földreszálló kis angyalkáknak édesanyja lesz?

Az olyan leány, aki nem bírja a gyermek sírását, aki undorodik a mosdatlan gyermektől stb., az nem jó édesanyának, mert az elkényeztetett önzésében és finnyosságában saját gyermekétől is undorodik majd.

c) *Jellemezze mély vallásosság, igaz hit.* Ez minden szempontból szükséges. Ha az Istennel szemben nem teljesíti kötelességeit, akkor urát is kijátssza.

Mint édesanyának is igen nagy szüksége van az igazi hitre, a mély vallásosságra.

Vallását könnyelműen elhanyagoló nőt ne végy el feleségül, de azt sem, aki csak külsőleg vallásos, egyéb-

ként jelleme műveletlen, pogány. Vallása legyen világnézeti meggyőződése.

d) Legyen lemondó, önmagát feláldozni tudó, békés természetű. A házaseset ezer nehézsége, a gyermeknevelés fáradsága bizony háttérbe szorítja az egyéni kényelmet, s erőt, lemondást követel gyermekei, férje jogos igényei érdekében. Nagyvilági dáma, divatbáb stb., stb. sohasem lesz jó édesanya.

Ezek a menyasszonyjelölt legfontosabb tulajdonságai. Ha ezekhez még több előny is járul: pl. gazdagság, művészi, zenei érzék vagy egészen rendkívüli adottságok, azokat külön kell értékelni, de az előbb felsorolt tulajdonságok az alapvető és szinte elengedhetetlen biztosítékai a boldog házasságnak.

KITŐL ÓVAKODJÁL?

1. Nagyon óvakodjál attól, kedves barátom, *akit mámoros fejjel ismertél meg*, vagy aki a kék utáni vágyadban toppant eléd.

Egyáltalán nagyon óvlak a szokássá vált mulatozásoktól és fiúszórakozásoktól, amelyeket a pogány erkölcsstelenség vitt be az életbe és tett a fiúk társadalmi kötelezettségévé annyira, hogy csak kemény akarattal lehet távol maradnod az ilyen tivornyáktól.

Ilyen helyeken teljesen értéktelen nők veszik körül a nagy reményekre jogosító fiatalokat. Nem egyszer megtörtént már, hogy az alkohol és szerelem mámorában pénzt és vért szipolyozó örömlányok hálójába kerültek a legjobb családok fiai is. Pár év múlva bánják meg tettüket, de későn. Férfiéletük jóvátehetetlenül kettétörött.

Nagyon jó nevű és jó állású édesapa tárt föl egy ilyen ügyet előttem. Fia egyetemi hallgató és utolsó évre való tekintettel igen jó állásban lévő fiú. Abszolválása előtt egy utcanő hálózta be és tartotta egészen kézben. Az abszolutorium elmaradt, hivatalát elhanyagolta. Az utóbbiból kitették, apja megvont tőle minden segítyt. A

végén lezüllött az utcára a leányhoz. A fiút — csökönysége és botránys élete miatt — az apja kitagadta. Még így is ragaszkodott a javítóintézetbe került nőhöz, akinek ravaszságát, kétszínű viselkedését közvetlen közlelről megfigyelhettem. Aztán eljegyezte magát vele... Természetesen rövidesen szétváltak. A fiú tönkretéve, egyedül élt az utcán.

2. Óvakodjál azoktól a leányoktól is, akik könnyelműek, gyorsan ismerkednek, nagyon gyorsan barátkoznak és szeretkeznek, esetleg könnyen flörtölnek.

Ilyen jeggyűrűs menyasszonyról írt nekem az a szerencsétlen vőlegény, aki rövidesen föl is bontotta az eljegyzést:

„Szeretjük egymást. Édesanyja nem félti, még moziba is elengedi egyedül, úgyhogy csak későn jön haza. Már többen megkérték a kezét, de csak hozzám akar jönni (csak pár hónapja ismer). Egy baj van, nem szerelmes belém. Diák korában több fiúban szerelmes volt, sőt azt se tartotta bűnnek, hogy csókolódzzék velük. Azt mondja, — bár csak 21 éves — a „sok csalódás” megedzette (különös!) olyan értelemben, hogy nem tud egyhamar senkibe se szerelmes lenni. Hangoztatja, azzal nem vét az irántam való hűség ellen, ha más fiúba is belékarol az utcán... Nagyon szeretne színdarabban szerepelni, mert igen csinos és tehetséget érez magában... ha a színpadon megcsókolnák és viszont, akkor sem vétene a hűség ellen, mert ez csak hivatalból történék és ez nem is lehet bűn... Amióta gyűrű van a kezén, lakására nem gyűjti a fiúkat, de nem régen előttem csupa pajkosságból megölelt egy fiút... Később, amikor ezt kifogásoltam, haragos kifakadásokba kezdett, hogy neki semmit sem szabad és vissza akarta adni a gyűrűt...”

3. Mégegyszer felhívom figyelmedet, kerüld a nagyvilági hölgyeket, akik cukrászdákban ülnek, sokat utaznak, nyaralnak, akik mindenféle ürüggyel túlsokat járnak színházba, bárókba, mozikba, versenyekre, esetleg maguk is szenvedélyes „sportolók”; akik nem szeretnek otthon ülni, mindíg programjuk van, természetesen a családon

kívül; akik fényűző életet élnek, illatot, fényt, festéket, lakkot, ruhákban rendkívüli választékosságot, dohányt, szeszes italt, nagy vendégeskedést stb., stb. kedvelnek.

4. Legutoljára említem azokat, akik *túlzottan erotikus beállítottságúak*, szenvedélyes vérük egész különösen föl-föllobban, vagy akiket belső *hisztériás akaratosság jellemez*. Ennek jele, hogy „jeleneteket tud rendezni”, egyesekkel nagyon kedves, másokkal szemben kegyetlen (pl. otthon!), hatásvadászó, ravasz, belső önzését édes szavakkal takargatja. Előhaladott állapotban „elájul”, hogy te, a lovag, legalább részvétedben teljesítsd akaratát! Ha ilyen tüneteket látsz, tedd ismét próbára, figyeld több oldalról. Ha pedig meggyőződted, hogy ezek a tünetek többször is megisméltődnek, akkor el ne vedd, mert viperát vinnél otthonodba. Ezek a minden otthont feldúló hisztérikák, akikről az Isten óvjon meg, kedves jó barátom!

A feltűnően gazdag, csinos, szellemes, szemre való, rikító leányok helyett *keresd az alig mutatkozó*, csendes, szerény, otthonias, sokszor a fiúktól elvonultan *édesanyjuknak, testvérüknek élő leányokat, még akkor is, ha szegényebbek*, mert anyagi szempontból is gazdagabbak a nagyvilági dámákkal szemben, akik hozományukat ézerszeresen „megkeresik” rajtad. Ezek a szerény leányok valóságosan dúsgazdagok, mert fizetésedet okosan besosztják, nem követelnek fényűzést, mindent jól és ügyesen fel tudnak használni és ami a fő, igazi otthont, meleg fészket és tiszta, önzetlen szeretetet nyújtanak majd neked!

MILYEN LEGYEN A VÖLEGÉNYED?

Menyasszony írja:

„Milyen legyen Ő? Nagy kérdés és hosszú rá a felelet.

Testi adottságait tekintve fontos, hogy egészséges, tisztavérű legyen.

Rendkívüli szépség egyáltalán nem fontos. Ha vélet-

lenül szerencsétlenség vagy háború tenné nyomorékká, nem hagynám el.

Az ember értékét azonban a lelki tulajdonságok adják meg. Elsőrendű követelményem jövődöbelimmel szemben komoly vallásossága. Címzetes katolikusból nem kérek, aki legjobb esetekben unatkozva támogatja a szentmisék alatt az oszlopokat. Nincs szebb, mint az imádkozó férfi, aki térdreboruló áhitattal emeli fel lelkét Teremtőjéhez.

A „tisza férfiúság” alapján álló fiú megérti a házasság szentségi jellegét és örömmel áll az Isten nagy, teremtő terveinek szolgálatába.

Szeresse a gyermeket úgy, mint én. Az otthon gyermekek nélkül hideg és élettelen. Lehet bár gyönyörű a lakás, az egyszerű szoba ezerszer szebb, ha gyermekgöncsélés és gyermekkacagás angyalkertté varázsolja. Olyan férjet szeretnék, akit munkás napja után az otthon édessége és a gyermekek ártatlan öröme üdit fel, nem pedig a mulatók sorozata.

A fiú gyermeki ragaszkodással szeresse édesanyját. Ahogyan őt szereti és tiszteli, úgy fogja bennem is tisztelni saját gyermekeinek életadóját. Így nem kell félnem féltékenységtől, mert a szeretet, hűség és kölcsönös megbecsülés biztos alapokon tartják az Isten tervei szerinti házaseletet, még ha elkerülhetetlen küzdelmek, szenvedések, bajok döngetik is kapuját.

A fiú legyen okos, legyen meg szellemi fölénye. Minden modern jelszó ellenére érzem és tudom, az a legjobb, ha férjemet uramnak nevezem. Legyen ő a ház feje. Így szívesen nézek fel rá és fogadom el kívánságait.

Legyen feltétlenül őszinte, igazmondó, mert az erről meggyőződő feleség szívesen hagyatkozik urára.

Nem utolsó sorban a fiúnak ne legyen szenvedélye. Főképen az ivásra gondolok, bár én a dohányzást is ide sorolom. A férfi legyen férfi! Kemény akarattal uralkodjék maga körül!

Ha többen végignéznék ezt a listát, sokan mosolyogva gondolnának rám, álmodozónak neveznének. Ilyen élet-

társat a 20. században találni nem lehet. Én mégis felállítottam lelkemben az ideált, s hála Istennek, találtam is ilyen vőlegényemben. Elképzelésemet bizonyos fokig felül is múlta.

Nagyon tetszett nekem a föntieken kívül még kötelességtudása is, amelyet mindig első helyre tesz. Biztos vagyok benne, az életben ugyanilyen keményen állja meg a helyét a családdal szemben is.

Következetességét is nagyon szeretem. Bár már sikerült öt olyan dolgokról meggyőzőnöm, amelyek eddig téves beállításban éltek lelkében.

Nem is tudom, hogyan köszönjem meg öt a jó Istennek?!"

ANYA, FELESÉG A FÉRFIRŐL

Nem árt, kedves húgom, ha az édesanyák elgondolásait, a feleségek kívánságait is hozzácsatolod a menyasszonyok elképzeléséhez. Ezért olvassassunk tőlük is néhány sort . . .

„Tudod kislányom, mindennap azért imádkozom, hogy ti, az én gyermekeim boldogok legyetek. Épp azért nagyon örülök vőlegényednek, akit az Isten neked küldött. Véleményem szerint ő jó élettársad lesz . . .

Már egy éve figyelemmel kísérem minden lépését. A legelső alkalommal feltűnt komolysága, céltudatos, tiszta életfelfogása, az igazság melletti biztos, határozott, kitaró állásfoglalása.

Nagy kincs ez, jele annak, hogy nem szélhámos. Ez utóbbiak nem tudnak soká következetesek, nyitak, becsületesek lenni.

Örömmel láttam vallásos meggyőződését, amelyből oly természetesen következett az is, hogy mindig közösen jártatok szentmisére és a szentségekhez.

Amennyire hallottam beszélgetéseiteket, nem szokásos bókokkal kedveskedett neked, hanem keresetlen, természetes, őszinte szeretettel vett körül, sőt bizonyos tisztelet-

teljes tartózkodást is megfigyeltem nála, amely irántad való tiszteletből és megbecsülésből fakadt.

Érdeklődtem családjá és hivatali munkája után. Mindenütt kielégítő jótulajdonságokat hallottam róla. Szenvedélyeknek nem hódol. Hivatalában szeretik, becsületes és szelíd. Sohasem lehet durvának, gorombának látni. Szüleit is nagyon tiszteli, őket anyagilag is segíti, tehát keresetét neked is majd hazaadja.

Mindehhez hozzájárul, hogy jó megjelenésű, finom, figyelmes, jó családból származik és nem is egészen szegény.

Őt nyugodtan szeretheted, kislányom. Kívánom, légy nagyon boldog mellette . . ."

De figyelj meg ezt a csalódott feleséget is:

„Olyan szép volt, amint elképzelttem a házasságot olyan ember oldalán, aki teljesen hasonló hozzám; egyet gondol, egyet akar velem; akivel mindent megbeszélünk; akivel együtt örülhetek, sírhatok, aki értékeli szeretetemet; aki megdicséri főztemet és siet haza hozzám.

Az uramban pedig nagyon kellett csalódnom. Nem én választottam őt, szüleim kényszerítették hozzá. Ezért szenvedek már 20 éve.

Az uram magábanvéve jó ember, de önző, öntelt, kényelmes, áldozatokra képtelen és féltékeny.

Jobban meg kellett volna őt figyelnem ismeretségünk idején. Utána kellett volna néznom, milyen otthon. Tud-e segíteni szüleinek, testvéreinek? Tovább kellett volna gondolkoznom, és mikor szeretetéről biztosított engem, meg kellett volna figyelnem, hogy az apró kedveskedések mögött milyen lélek lakik. De ezt akkor elmulasztottam. Nem ismertem meg őt. Engedtem a külső befolyásnak, ezért szenvedek.

Mit tegyek, hogy mosolyogni tudjak, s ami a fontosabb, ennyi tudással, tapasztalattal jó férjet tudjak szerezni gyönyörű nagylányomnak?"

Mit?

A felelet a könyv maga, amelynek minden sora a kérdés megoldására segít!

A FÉRFI JELLEME

A női erények vázolósa után meg kell rajzolnom a férfiak jellemét is, azokat a vonásokat, amelyek biztosítják a család nyugodt fejlődését. Ennek elengedhetetlen kellékei a következők: A férfi legyen hűséges élettárs, megértő férj, az otthon bölcs kormányzója és végül jó édesapa. Nézzük mindezeket részleteiben:

1. *A nő sokkal jobban vágyódik élettárs, támasz után, mint a férfi. Lélektanilag roppant fontos ennek az igénynek kielégítése!* A férfi tehát legyen hűséges élettárs, azaz:

a) *Legyen támasza a nőnek!* Az élet ezer nehézségeiben elfáradt feleségének legyen oltalma, erőssége. Legyen megértő. Élje be magát a leány helyzetébe. Legyen hozzá gyöngéd, de határozott. Bátor és kérlelhetetlen, ha ott-hona, felesége védelméről van szó.

Már mint vőlegény vagy udvarló is legyen kitartó, erős, állhatatos segítője a leánynak. Ne essék nehezére a segítség.

b) *Legyen közlékeny.* Tekintse feleségét élettársnak, akivel megbeszéli belső ügyeit, munkáját, külső nehézségeit is. A nőnek nagy szüksége van erre a bizalomra, mert minden szeretetre százszoros szeretettel felel. Nem lehet igazi feleség akkor, ha férje semmit sem közöl vele, ügyeibe beleszólást nem enged, csak eszköznek tartja élettársát, aki az ő kényelmét szolgálja.

A közlékenység és őszinteség jelentkezzék már az udvarlás idején is!

c) *Tudjon önzetlen is lenni.* Tudjon másokon segíteni, esetleg komoly áldozatot is hozni. Tudjon lemondani egyéni zsarnok szeszélyéről, hogy egy kicsit könnyítsen élettársán.

Ne nagy ajándékokkal kedveskedjék a vőlegény menyasszonyának, hanem egy-egy önlegyőzéssel, önzetlen, adni tudó szeretettel!

d) *Legyen jó barát, aki figyelmes, előzékeny, udvarias, finom, gyöngéd.*

Hirtelen, durva, goromba, türelmetlen férfi, feleségéhez sem lesz különb. Jó tehát megfigyelni másokkal szemben megnyilatkozó egyéniségét is.

2. *Megértő férfit, meleg szeretetet igényel az asszony is!* Ez szoros tartozéka a házasságnak. A megértő férj elengedhetetlen tulajdonságai:

a) Legyen *jóságos és kedves*. Sok szeretettel tudjon bánni feleségével, menyasszonyával. A férfi is nagyon sokoldalú, találékony, kedves, ha igazán szeret. Mindenkinek, de főképp a nőnek szüksége van kedveskedésre, figyelemre, melegségre. Szeretete alapuljon meggyőződésszerűen. Ne csupán hizelgésben, udvarlásban, szép szavakban nyilvánuljon meg, hanem legyen vigasztaló, erősítő, nevelőhatással a leányra.

b) Legyen *mértéktartó* és önuralomban teljes férfi. Tudja megvédelmezni menyasszonyát és általában minden nőt saját szenvedélyével szemben is. Sohase kérje azt, amiről tudja, hogy helytelen és pusztán önző szándékból fakad. Legyen kímélettel, ha élettársa fáradt stb.

Az a férfi, aki udvarlása idején sokat kér, szinte kimerőszakol a leánytól, a házasságban sem lesz megértő és mértéktartó.

c) Kemény, *erősakarátú* férfi legyen. Férfias férfi! Onmagával szemben is. A határozatlan, ingatag férfi nem férj, csak báb.

Vőlegények, vigyázzatok! Nem mindig a mindenbe belenyugvó, elnéző férfi, hanem legtöbbször a határozott, bátor kiállású, szilárd akaratú, igazi jellemes egyéniség a vonzó. Ismertem olyan leányt, aki nagyon komolyan udvarló fiút csak azért utasított vissza, mert nem volt elég „férfias”, hanem lágy!

d) Jó, ha *délceg*, csinos, *jó modorú*, eleven, életerős.

e) Legyen *hűséges és tiszta*. Legyen előtte felesége és otthona szent, amihez a hűtlenség gondolata sem férhet. Éljen egészen és teljesen otthonának, családjának, pillanatnyi örömeikért ne tegye tönkre saját lelki nyugalmát, felesége, gyermekei boldogságát.

Állhatatlan, sokfelé udvarló, kicsapongó férfi soha sem lesz hűséges férj!

3. *Nemcsak a nőnek, a férfinak is gondot kell fordítania az otthonra. Ketten építsék meleg családi fészket!* Az otthon bölcs kormányzásához a következők szükségesek:

a) *Okosság, előrelátás, határozottság, közvetkezetesség.* Hiábavaló a feleség minden igyekezete, munkája, fáradsága otthona szépítésében, ha a férfi szinte kerékkötője minden szép tervének.

Előrelátása, otthonának kitervezése mutatkozzék már meg a jegyesség idején is, amikor közösen kiálmodják otthonukat, beosztják fizetésüket vagy már a vőlegény olyan dolgot vesz, ajándékoz menyasszonyának, ami kis otthonuk fontos darabja, dísze, kettőjük közös öröme lesz!

b) *Szeresse az otthonát!* Ne legyenek szenvedélyei: ivás, kártyázás, bűnös szórakozások. Legyen otthona kicsi fészek, ahol megbújnak az élet viharai elől, ahol megpihennek a fáradalmak után, ahová várja felesége, ahonnan int felé gyermekei pici keze.

De vajjon értékeli-e mostani otthonát? Szívesen van-e a családban vagy menekül belőle, hogy annál többet mulasson...?

c) *Fontos a megfelelő kereset.* Becsületos munkával keressen annyit, amennyi családja fenntartására kell, de azt valóban arra használja, ne a legközelebbi vendéglőst gazdagítsa vele. Pénzét kezelje okosan. Feleségével beszélje meg a pénz hova fordítását.

Könnyelmű, pazarló „gavallérból” nem lesz józan, takarékos férj!

d) *Szeresse munkáját,* végezze el becsületesen. Otthonában is dolgozzon, ne csak pihenni járjon haza. Ez sok örömet, erőt nyújt mindkettőjüknek.

e) *Tudjon dicsérni,* ami igazságérzetéből fakadjon. Lásza meg felesége áldozatát, ügyességét, találékonyságát: főzésben, házvezetésben, izléses bútorterendezésben stb. Ne kritizáljon le mindent.

Megteszi ezt most is — az udvarlás idején?

4. *Az édesanya mellett áll az édesapa. Az apai szerep*

végtelenül fontos a családban. Ezért a férfi mint jó édesapa:

a) *Szeresse a gyermeket.* Játsszék el szívesen más gyermekekkel. Kezelje őket szeretettel, legyen szívesen köztük. Ne izgassa fel magát, ha a gyermek sír, játszik mellette, kérdezzeti őt. Munkája mellett kis időt erre is szánjon! Éljen benne már vőlegény korában a felelősségteljes, boldogító hivatástudat: édesapa lesz!

b) *Legyen egészséges.* Főképpen az öröklődő bajoktól legyen mentes.

c) *Jellemezze a komoly, férfias vallásosság.* Jó példát kell adnia a jellemes vallásosságban gyermekeinek is. Vallástalan férfi semmire sem jó!

Rendkívül szerencsés lehet az a leány, aki ilyen férfihoz mehetne feleségül. Ha pedig ezenfelül a fiú még egyéb jótulajdonságokkal is rendelkezik, például, nagyon jó állása van, gazdag, híres ember, akkor talán teljesül az az álom is, hogy maga a mesebeli herceg jön el érted, kedves jó húgom, amit szívből kívánok is neked!

KIHEZ NE MENJ?

A sok szerencsétlen házasság miatt azonban nagyon kell óvnom téged azoktól a férfiaktól, akik boldognak kiálmodott életedet kinszenvedéssé változtatják át.

1. A legelső helyen azok állnak, *akik részegesek, szenvedélyes kártyások és általában fékezetlen természetűek,* könnyen haragra lobbannak, másokkal durvák. Ezekhez semmi körülmények közt sem mehetsz feleségül, mert életed ezek mellett kinszenvedés lenne. Ide tartoznak azok is, akik hitetlenek, vallásgyűlölők, csúnyán káromkodnak, pazarlók.

Ismertem olyan asszonyt, akinek az ura mindig későn jött haza és nem múlt el hét, amikor nem lett volna egyszer-kétszer részeg. Az asszony egyideig tűrte. Azután szót emelt. Végül el kellett válnia, mert férje részegségben nem egyszer rontott rá feleségére, sőt időnkint a konyhából kést ragadott meg és úgy üldözte a halálra

vált asszonyt. Józan állapotban mindent megbánt, mindent megígért, de az alkoholnak csak nem tudott ellentálni és pár nap múlva megismétlődött az idegeket roncsoló, szörnyű jelenet.

Semmikép sem engedhetem tehát, hogy te, az én húgom, ilyen szerencsétlenül járj. Tehát nagyon figyeld meg, nincs-e udvarlónak ilyesmire hajlama. Kézben tartja-e vágyait? Tud-e mértékletes lenni? Összeférő természetű-e? Nem használ-e morfiumot, kokaint, amelyek idegzetét tönkreteszik...?

2. Nagyon tartózkodjál a túlságosan érzékiségre hajló férfiaktól is, akik később szinte biztosan megcsalnak, vagy — ha meguntak, otthagynak téged. Ilyenek rendszerint az elvált emberek, az olyanok, akik rajtad kívül többeknek udvarolnak vagy téged *mindenáron bűnre akarnak rávenni*.

Ezek nem szeretnek igazán, hanem csak fellobbant szenvedélyüket akarják kielégíteni. Sohasem lesznek jó férjek, csak rablólovagok, akik most rád pályáznak és melletted tovább folytatják kéjes játékaikat.

Szeretném ezeket is példákkal megerősíteni:

„Egy vidéken tartózkodó fiúval ismerkedtem meg, aki meg is szeretett. Elválásunk után írt, azután többször eljött hozzám. Én is nagyon megszerettem, amikor láttam nagy ragaszkodását. De egyszer csak elmaradt ő is, levele is. Anyám írt neki, de még csak válaszra sem méltatta. Egy év múlva váratlanul meglátogatott és én abban a percben minden rosszat elfelejtettem. Boldogok voltunk. Azután katonának vitték. A levelek ismét elmaradtak. Ez is gyanús volt már nekem, de még reméltem benne. Azután hallottam, hogy kint is nőekkel foglalkozik. Ezért felejtett el engem „átmenetileg”. Már épp ki akartam tépni szívemből az emlékét is, amikor ismét váratlanul betopant. Kérdéseimre kijelentette: „Nem az a fontos, hogy írjak, hanem hogy igazán szeressek.” Azután teljesen úgy viselkedett, mint régen. Nagyon kedves volt és kijelentette, engem szándékozik feleségül venni.

Rövidesen áthelyezték városunkba és attól kezdve

mindennapos vendég volt nálunk. Közben elmesélgette kalandjait és különböző hölgyekkel ugratott. Hozzátette, hogy nekem ezektől nem kell félnem, mert ezekhez neki semmi köze.

Először tetszett nekem őszintesége, de csakhamar rájöttem, nem lehet ez jó, hogy míg engem szeret, másokkal is foglalkozik. Elhatároztam a szakítást.

Amikor ismét eljött, arra kértem, hagyja el a többi nőt. Erre kifakadt: ő komolyan gondol rám, de értsem meg... ő nem hűtlen... biztosan elvesz feleségül, de most még nem nőülhet...

Mivel nem ígérte meg a szakítást a többivel, nem hittem neki, mire kijelentette minden nehézség nélkül, hogy akkor nincs értelme a további kapcsolatnak. Ezt én helyeseltem és elment."

Jó, hogy elment. Nem lettél volna mellette boldog. A házasságban is megcsalt volna, sőt már most hozzá akart szoktatni „ártatlan” kalandjaihoz. Azért is kellett volna szakítanod vele, mert annyiszor szó nélkül elhagyott, illetve elhanyagolt. Ilyen lett volna férj korában is.

Az elvált vagy válni szándékozó, feleségére panaszkodó férfi ugyanilyen típus, csak más formában. Ha elhagyta első feleségét, téged is elhagyhat. Elvált ember egyszer már bebizonyította hűtlenségét. Hiába erősítgeti nekem felesége hibáját, nem engedhetlek hozzá, mert holnapután rólad bizonyítja, hogy csalódott benned. Első feleségének is úgy udvarolt és hízeltet valamikor, mint most neked és holnapután egy harmadik leánynak...

Azok a férfiak, akik pedig házasság előtt többször, szinte erőszakosan bűnre csábítanak vagy ügyes fondorlattal titkos találkákra, magános helyekre vinnének, azokkal szakíts mielőbb, mert ezek is az előbbi céghez tartoznak, akik csak érzéki játékszernek használnának.

3. Még egy harmadik csoporttól is óvjak, éspedig azoktól, akik olyan nagyhangú, önmagukat jól ajánlani tudó élősdiék, paraziták.

Ezek sokáig fogyasztják a menyasszonyuk és szüleinek vendégszeretetéről tanúskodó vacsorákat, uzsonná-

kat és ellenértékként esküvőt ígérgetnek. Nem egyszer „bizalmasan” elárulják a menyasszonynak anyagi zavarukat és elfogadnak tőle összegeket. Kényeztetik magukat, mert mindig „kedvenc”-ek voltak, akiket óvtak mindentől vagy fordítva: sokat szenvedtek „ártatlanul”. Ezek, továbbá a házasságközvetítők által ajánlott jó és előkelő urak vagy az ujsághirdetésre ajánlkozó vagy egyébként eléd toppanó kiöltözött, túlelegáns, nagyhangú, „jó partit” ígérő útonálló, akik előtted már sok nőt szédítettek meg és csaptak be hasonló ürességekkel, fecsegésekkel, a bókók özönével.

Helyettük *bátran válaszd a szerény*, talán kevészavú, udvarlásban nem olyan jártas, ajándékozásban kissé megfontolt, *munkáját és otthonát szerető férfiakat*, akiről sok leány úgy nyilatkozik: mafla, ügyetlen, még csak meg sem mer csókolni... Ők hűek lesznek hozzád és mélyebben szeretnek!

A FELKÉSZULÓ SZERETET

Egész családi és társadalmi berendezkedésünk, — nagyon helyesen — jövő élethivatásuk minél tökéletesebb betöltésére készíti a fiatalságot. A kezdő iskolák megadják az általános műveltséget, a szakiskolák a választott életpályára tesznek mindenkit mindinkább alkalmassá. Ezek a szakiskolák azokat az egyéni adottságokat képezik ki erőteljesebben, amelyek segítségével jobban megfelelnek feladataiknak, következkésképen jobban boldogulnak.

A legfontosabb élethivatás betöltésénél eddig megmaradtunk a legalsó tudásfokon. A családi életre legtöbben nem készülnek fel; megelégednek az „általános” alkalmassággal; egyáltalán nem hozzák összhangba a boldog családi élet követelményeit saját adottságaikkal. Így meginog az egyensúly és igen sok egyén a boldognak képzelt otthonban áthidalhatatlan nehézségekre bukkan, boldogtalan lesz.

A jöendő kis otthonokat azonban már sokkal nagyobb gonddal kell körülvennünk! Ne gondolja egy fiú

sem, hogy minden „szakképzés“ nélkül már a legjobb családapa lesz. A leányok sem ábrándozhatnak komoly felkészülés nélkül a boldog családi életről. Sajnos, azonban, ma már az általános fölkészülés is hiányzik, mert a jó Isten által belénk teremtett természetes adottságokat az elrontott családi élet és a társadalomban szű módjára rágódo bűnök igen erősen kikezdték.

A gondolkozó, országotépítő, családi fészket tervező fiataloknak sokkal komolyabban kell szembenézniök feladatukkal, mint azt eddig általában a felnőttektől vagy könnyelmű társaiktól látták. Nem elég óvakodniök a bűnőktől, mint az orvostanhallgatónak sem elég, ha pusztán tartózkodik a kuruzslásoktól. El kell sajátítani még magát a családvezetés tudományát, éspedig minden irányban.

Ezért a lányok nem elégedhetnek meg a szépséggel és többi természetes jótulajdonságukkal. Ismételten megfontolás tárgyává kell tenniök az előbbi fejezeteket és alaposan át kell gondolniök, *el kell sajátítaniök négyes hivatásuk erényeit*, hogy valóban jó élettársak, odaadó feleségek, gondos háziasszonyok, önfeláldozó édesanyák lehessenek. Ő, ne mondják, hogy majd ezt a szakácsnő intézi el, amazt meg az uram ügyis elnézi nekem ... Ha nem készülnek fel minden irányban, boldogságuk óriási veszélyben forog.

A fiúk is gondolják meg, hogy életboldogságukat csak olyan mértékben találhatják meg, amilyen mértékben valóban felkészülnek és a házasság előtt szinte élük már a hűséges élettárs, a megértő férj, az otthon bölcs kormányzójának és a jó édesapának erényeit.

Épp ezért minden fiatal fiúnak és leánynak, akik a két gyűrűvel egybekapcsolt boldogságot keresik, a felkészülő szeretet alapjára kell helyezkedniök. Tehát nektek is, kedves húgom és kedves barátom. Épp ezért az erényeket egymásután sajátítsátok el! Ha nehézségek tornyosulnak elétek, gondoljatok mindig a jövő kis fészkekre, annak melegére és boldogságára. Sok nehézségre felkészülő szeretet már önmagában is természetes felelet.

KÉT SZIV, EGY LÉLEK

KÉT SZIV, EGY LÉLEK!

Az eddigiekben külön-külön figyeltük meg a férfiak és nők jellemtulajdonságait, azokat az adottságokat, amelyek alapul szolgálnak a boldog házassághoz. Igen sokan itt megállnak vagy megelégszenek azzal, hogy felfedeznek egy-egy valóságos jótulajdonságot választottjukban. Pedig mindez édeskevés. Alapnak elég, de boldogsághoz túl kevés.

Elengedhetetlenül fontos, kedves húgom és kedves barátom, hogy az általános jótulajdonságokon kívül még egy szív, egy lélek legyenek ti ketten, mert a boldog házassághoz teljes egység, teljes harmónia szükséges. *Minél tökéletesebb az egység, annál boldogabbak lesztek. Minél lazább az összetartozástok, annál jobban szenvedtek.* Elviselhetitek majd egymást, de a belső béke, megértés nem fejlődik ki köztetek.

Ezért olyan fontos a lehető legteljesebb harmónia, amely messze túlnő az egyéni általános jótulajdonságokon, azokon fölül a jegyesek legteljesebb egységét kívánja meg.

A harmónia nemcsak a testi kölcsönös vonzalmat, szeretetet jelenti, hanem lelki benső kapcsolatot, megértést is.

Ez a harmónia lehetőleg egyforma izlést, megegyező világnézetet, hasonló életfelfogást követel mindkettőtöktől.

Ez a harmónia kívánja meg az azonos műveltséget, társadalmi helyet, anyagi egyenlőséget és kimagaslóan a vallás egységét!

Minél teljesebb a harmónia, annál jobb. *Ideális az*

lenne, ha ketten egymást szinte kiegészítenétek, teljessé tennétek, ha tükörképe lennétek egymásnak: a másik viselkedésében, ítéletében, gondolkozásában önmagatokra ismernétek, ha ketten egymástól függetlenül ugyanúgy cselekednétek, intéznétek magán- és közös ügyeiteket.

Előre megmondom, ez a gyönyörű egység, teljes harmónia — főképp az első találkozás alkalmával — igen ritka esetben lesz meg köztetek, amint nagyon ritka lesz olyan egészen ideális fiú vagy leány, akiket az előbbieken jellemeztem.

De e miatt nem szabad lemondanotok az ideálról.

Leszámítva azokat az eseteket, amelyekről nagyon óvtalak titeket és óvlak mégegyszer féltő szeretettel, bátran köthettek ismeretséget azokkal, akikben egyik-másik jellemtulajdonság nincsen meg vagy a veletek való teljes harmóniát sem látjátok meg nála azonnal.

Az ismeretség ideje ugyanis az átalakulás és az összehangolódás időszaka is.

Alljon előttetek világosan az eszményi ideál. Ismerettségkötés után mielőbb hasonlítsátok őt össze az ideállal, amely a könyv olvasása után szívetekben él. Hiányt biztosan találtok majd, ezért ha lehetségesnek látjátok, mielőbb kíséreljétek meg az átalakítást és az összehangolódást.

A teljes egység kialakításánál is vannak alapfeltételek, amelyek nélkül sohasem éritek el a teljes harmóniát. Erre legyetek már a legelején tekintettel!

Itt az egység sohasem alakulhat ki, ha mondjuk, az egyik jóságosan bőkezű, a másik viszont annyira zsupori, hogy a pénz életcélja. Az ilyen egész életét a pénz utáni robotban éli le, jelenetet rendez néhány fillérért, életpárjától, gyermekeitől is sajnálja a pénzt, szegényekről még hallani sem akar. Az ilyen ember, aki egészen elmerül az anyagiak, a földi javak hajhászásában, elfelejti még élettársát is, mert nem őt, hanem a pénzt, a földi kincset szereti.

Akik tehát természetüknél fogva ilyen ellentétesek, ne házasodjanak össze.

Nem lesz meg az egység, ha az egyik kedveli a zenét, mindene a rádió, a hangverseny, a másik pedig mindezt „nem bírja idegekkel”.

Sok viszályra adhat okot, ha a nő keresi a társaságot, szereti az összejöveleteket, barátkozásokat; a férfi viszont visszavonuló, inkább a magányt kedveli, sőt „nem is bírja” a vendégeskedést vagy viszont.

A legtöbb esetben nem lehet kiépíteni az egységet, ha az egyik természetimádó, a másik könyvmoly vagy szobatudós; ha az egyiknek álma a város, a másiké a falu; ha az egyik szereti a rendet, a másiknak ehhez semmi érzéke sincs . . .

Csak néhány példát hoztam fel, kedves húgom és kedves barátom. A lényeg a teljes egység, amely a felbonthatatlan köteléknek legerősebb biztosítóka, s amelynek részletkérdéseit a következő fejezetek tárják, elétek.

KOLCSONOS SZERETET

Talán csodálkoztok ezen a követelményemen, hogy köztetek őszinte és kölcsönös szeretet legyen. Pedig nem hiába teszem.

Legelső alkalommal egészen kivételesnek gondoltam a szeretet nélküli menyasszony problémáját, de később megdöbbenve tapasztaltam az ilyen típusú eljegyzések gyakoriságát, ami egyedül is megmagyaráz már igen sok boldogtalan házasságot. Egy-két esetet le is írok okulásul:

„Nem is tudom, miképen kezdjem leveletem. Talán így: nem szeretem a vőlegényemet és nem is akarom szeretni.

Nem szeretem azért, mert ő először a szüleimmel szeretettette meg magát és csak azután jöttem én. Pedig fontosabb lett volna az én szeretetem, mint a szüleimé. Mikor megkérdezte, akarnék-e felesége lenni, nem mondtam se igent, se nemet. Később szüleimen keresztül erőszakolta ki belőlem az igent.

Olyan voltam akkor, mint egy fabáb. Semmivel sem törődtem. Mindent a sorsra bízam. Fájt a szívem, mert

annak a fiúnak, akit szerettem, el kellett maradnia tőlünk! Miért nem választhat egy fiatal leány a szíve szerint?

Nem akarom vőlegényemet szeretni! Nem tartom őt érdemesnek a szeretetemre, bármilyen jó fiú is. Én csak olyan fiút szeretek, akiért egy kicsit küzdeni kell.”

Vagy olvassátok el a következő menyasszony panaszos levelét.

„Menyasszonya vagyok egy fiúnak. Becsületes, józan gondolkodásúnak ismertem, de nem szerettem soha. Minden gondolatom egy másik fiúnál van. Feleségül akart venni. Szüleim ellenezték, én eleinte nem tudtam róla lemondani. Később minden ellene fordult, beláttam, nem lehetek a felesége, valóban nem hozzám való. Nehéz órák voltak számomra, de el akartam felejteni. Végre karácsonykor eljegyeztem magam egy másikkal.

Azt hittem, nyugalom lesz lelkemben. Ellenkezőleg történt. Ettől a naptól kezdve felborult bennem minden. Nem találtam meg vőlegényemben azt, akit kerestem. A csinos külső durvaságot és kicsinyes, önző gondolkozást takart. Ha egyedül vagyok, lehúzom ujjamról a gyűrűt, félek vele elindulni az életbe. Keresem a lelkét, de nem tudom elérni . . .”

Ilyen lelkülettel nem lehet házasságot kötni, és ha kötnétek, akkor egészen biztos az következik be, ami bekövetkezett a fenti esetben. Hiába kértem, — miután a szeretet biztosításáról hallani sem akart — szinte parancsoltam a jegygyűrű visszaadását, nem tette. De két évre házassága után levelében jelezte válásukat, tanácsot kérve, hogy miképp mehetne feleségül ahhoz a férfihoz, akit valójában szeretett. Természetesen már nem segíthettem rajta.

Tehát vagy szeressétek meg egymást kölcsönösen, hazugság nélkül vagy váljatok el még a házasság előtt. Most még szabadok vagytok, később már nem!

BARÁTI SZERETET

A házassághoz a baráti és barátnői szeretet nem elég. A házassághoz sokkal több kell ennél.

De sietek hozzáfűzni, ez a legjobb alap a teljes szeretet és szerelem kifejlődéséhez. Akiben ez a szeretet megvan, az általában kis művészettel és akarattal úgy megszeretheti választottját, hogy nyugodtan köthetnek házasságot.

De amíg a szeretet csak baráti szeretet marad, addig nem ajánlható a házasság. Amíg hitvesi szeretetre nem vagytok képesek, addig ne döntsétek el a házasságot:

„A legtöbb fiatal világosan érzi is ezt:

„... Itt megszakad a mese. De egy hét múlva folytatódott. Húsvétvasárnap van. A fiú és a leány beszélgetnek a jövőről. A fiú lelkesen tervezget... szeretné, ha két, három hónap múlva a lány örökké az övé lenne...

Választ hiába kér, a leány hallgat. Nem tud mit mondani, nincs tisztában érzéseivel. Tudja, nem szerelmes a fiúba. Szereti mint pajtás a pajtását, édesanya a gyermekét. Szereti mindent megbocsátó, jó, becéző szeretettel. Ez nem lehet elég egy életre! Lelkileg megértenék egymást, de testileg nem!”

Amikor tehát egyiktek már komolyan házasságra gondol, a másik viszont még nem szeret, csak legfeljebb baráti vagy barátnői szeretettel, akkor várnotok kell! Ha pedig minden más feltétel megvan a házassághoz, akkor szabad imában kérni a jó Istent a teljes szeretet kifejlődéséhez. *Szabad művészettel a lélektani akadályokat eltávolítani, illetve az élettárs szeretetét fokozni a baráti kapcsolatokat.*

Ezért nagyon helyesen oldotta meg a kérdést a következő leány:

„Szeretem én is őt, mint saját testvéretem. De úgy érzem, ez a szeretet nem elég ahhoz, hogy élettárs legyek.

Elhatároztam, elmondok neki mindent úgy, ahogy érzem. El is kezitem, de amint megláttam kétségbeesett arcát, kimondhatatlanul megsajnáltam és így folytattam: Abban a korban vagyok, amikor még nem látom világosan érzéseim tartalmát. Ezért várnunk kell még és imádkoznunk.

Azután elgondolkoztam, milyen rendes fiú... Megérdemli a szeretetemet... Talán még szerelmes is lehetnék belé... És tényleg, mi volna, ha a felesége lennék? Ő boldog lenne és talán nekem is jobb lenne... Ilyen becsületes fiú úgylis ritkaság... Mit tegyek?"

Ha az ima és a meggondolás után felébred a szerelem is, nyugodtan tartsátok meg az eljegyzést, de ha nem, akkor mondjatok le egymásról, mert sokkal jobb most szakítanotok, mintsem a következő jegygyűrűs menyasszony lelkületével élni:

„Vőlegényem — akit először csak barátként szerettem — gyanút fogott, ezért amikor találkoztunk, megkérdezte, szeretem-e, hozzá akarok-e menni feleségül. Igen-nel feleltem, pedig amikor megláttam, megint elfogott a hidegség... Nem is tudom, mi lesz így velünk?"

Semmi! Feltétlenül el kell válni, nehogy mindketten szerencsétlenek legyetek.

ÉS A KÜLSŐ VONZALOM?

Sokan azt gondolják, hogy a külső szeretet a döntő, amelyet a szeretet külső bizonyosságai táplálnak.

Ez tévedés. Ez a ferde felfogás alapja annyi szerencsétlen házasságnak. Amikor a fiatalok szépsége, kedvesége, mosolya vagy kemény egyénisége, ereje a másikban szerelmet ébreszt fel, akkor ezt az érzékeken alapuló vonzalmat döntő jelnek veszik. Pedig ez a vonzalom olyan, mint a jótékony tavaszi szellő: felmelegít, de utána gyorsan tovasuhan.

„Menyasszony vagyok. A világ előtt boldog, megelégedett, derűs kis menyasszony. De belül, a szívem legelrejtettebb zugában valami nagyon hiányzik.

Amikor mellettem van ő, amikor lágyan megsimogatja a hajam, kezem, akkor boldog vagyok és úgy érzem, hogy szeretem, mert engem is szeret és jólesik kedvesége.

Amikor azonban elmegy, akkor az érzés- és gondolat-

világom egészen megváltozik. Világosan tudom, nem szeretem. Nem vágyódom utána, nem gondolok rá, nem volna baj, ha nem is jönne többet. Valahogy egészen üresen hagyja a lelkem. Nem érdekel sorsa tovább.

Annyszer elhatároztam az őszinte vallomást, de amikor eljön, szerelmesen a szemembe néz, becézget és szeret, elnémulok. Egy kicsit felmelegít, de utána még jobban érzem az ürességet."

"Több leánnyal volt már dolgom, de csak most jöttem rá az igazi szeretet boldogságára. Eddig a külsőségekre fektettem a fősúlyt. Azt hittem, ez tesz engem boldoggá. Sajnos, több leányt rontottam meg e miatt, míg végre most észhez tértem. Nem a szerelmi mámor adja az igazi boldogságot, hanem a belső szeretet. Azért voltam olyan állhatatlan, mert mindenben csak ezt a mámort kerestem."

"Ő egészen más, mint eddigi udvarlóim. Azok azt nézték, hogy minél közelebb jussanak hozzám, minél gyorsabban megkapják a csókot. Ha nem sikerült, sértődöttek tovább álltak. Nem is sajnálom őket. A jegygyűrűért jó korán elolvastam, megtanultam a szeretet mélységét. El is értem a jegygyűrűt."

Hát igen. Ez az igazság:

Azok a házasságok, amelyek szereteten és nem szerelmen épülnek fel, tovább tartanak. A szerelem hamar elszáll, s akkor mi marad? Legtöbbször semmi. Rengeteg boldogtalan házasság innen vette eredetét. Ezért vigyázzatok. Csak szerelemre építeni nem lehet! A szerelem önmagától ritkán alakul át lelki harmóniává, kölcsönös megértéssé és tiszteletté. Viszont fordítva, a belső szeretetből könnyen kibontakozik a szerelem is.

Épp azért, ha a külső vonzalom felébredt, ha ketten szerelemre gyulladtatok egymás iránt, *legelső feladatotok a belső szeretet fölépítése legyen*. Ne a szerelmet tápláljátok, — esetleg bűnös úton is — hanem ennek legyőzésével, önuralommal a belső egyetértésre, megbecsülésre, áldozatokra törekedjétek. Így szerelmetek nem lesz üres, ellenkezőleg szép, tartalmas és sírig tartó.

Életbevágóan fontos, ezért megismétlem!

Ha ketten szerelemre gyulladtok egymás iránt, a legelső feladatotok nem a szerelem táplálása, hanem a belső szeretet fölépítése legyen!

A MINDENT ADÓ SZERETET

A szívetekben élő *kölcsönös szeretetnek tehát sokoldalúnak kell lennie!* Nem lehet pusztán belső, de még-kevéssé csak külső.

De honnan lehetnek biztosak abban, hogy a ti szívetekben az a mély, valóságosan boldogító szeretet ég?

A legbiztosabb jele ennek: az önzetlen, áldozatokra kész, önmagatokat is átalakító lendület, amely szerelmeitek nyomába lép. Nem keres dédelgetést, nem szolgáltatja ki magát, nem álmodozik arról, mit kaphat a másiktól, hanem a másikat részesíti előnyben, kiszolgálja őt, sőt minden vágya ez a szolgálat.

Ha ez a mindent odaadó szeretet él szívetekben, akkor bátran köthettek házasságot. Boldogok lesztek, ha talán szegények is vagytok.

Oly szép levélrészletek fekszenek itt előttem. Nem tudom mellőzni őket, rengeteget tanulhattok belőlük, azért közlöm is:

„Minden problémám egyúttal legnagyobb vágyam is: miképpen tudnám megadni vőlegényemnek azt a szeretetet, amit ő az általa eszményesített nőtől kíván.

A házáséletben szeretném megadni neki mindazt az örömet, amelyet kíván és ami kárpótolja a fiúk által anyyira hangoztatott aranyszabadságot.

Szeretnék a barátja lenni, jóban és rosszban osztályrészese. Szeretnék mindene lenni. Találja meg bennem a földre szállott tiszta boldogságot.

Tudom, nagyon nehéz mindíg másnak kedvét keresni, s ugyanakkor saját vágyaimról lemondani, de szeretet van szívemben, az a szeretet, amely mindent az eljövendő meleg családi fészekért tesz, amely minden akadályon győzedelmeskedik, amely uráért és gyermekeiért él.”

„A vőlegényemben megtaláltam azt, akit valóban minden önzés nélkül tudok szeretni. Úgy tudom őt szeretni, mint az édesanyja: dédelgető, gondoskodó, áldozatos szeretettel. Mindent érte teszek, mert ő mindenem.

Ő az atyám, anyám, testvérem, barátom, jövődő uрам..

Nemcsak nálam van ez így, ő is így szeret. Tudom, én vagyok neki a mindene, az ő élete csak értem van. Mindent egymásért teszünk. Miattam szenved, miattam tőr és dolgozik.”

„Férfias elhatározásom a becsületes, igaz élet. Megváltozom. Olyan leszek, amilyennek ő szeretne tudni, illetve, amilyennek gondol.

Nagyon vigyázok magamra. Nem nézek el önmagamnak semmiféle kilengést, mert aki önmagának semmit el nem néz, az másnak mindent meg tud bocsátani, az nagyon megértő és jóságos lesz.

Ezt akarom elérni. Legyen mellettem nagyon boldog. Lovagja leszek mindig. Ezt önzetlen szeretetből teszem, bár tudom, százszorosan visszaadja, mert az ő szíve oly jóságos, olyan igazán menyasszonyi.”

A házassághoz ez a mély, mindent odaadó szeretet szükséges. Ez a szeretet pedig — nagyon jól jegyezzétek meg — hófehér az oltárig, utána pedig nem vonakodó, nem álszenteskedő, de nem is durva, nem túlsokat követelő, hanem kölcsönösen megértő, lelki és testi szeretetben is teljes.

Ilyen szeretetre törekedjete!

Nem arra való ugyanis a szerelem, hogy az élet komoly dolgaira, kötelességeire édes leöntést adjon, amely kívülről, első ízlésre jó, de lényegében keserű, ízetlen!

Az igazi szerelem e helyett mindent jóságosan átjár, mindent megnemesít, a kötelességek és áldozatok pontosabb teljesítésére serkent!

A mély szerelem nem ábrándozás, hanem boldog állapot, amelynek következtében a kézzelfogható, nehéz életet egymásnak könnyebbé, szebbé, nyugodtabbá tesszük.

Ez a szeretet, olyan, mint a láthatatlan aranylánc, amely összeköt két boldog szívet. Tiszta, mint két lilium vagy a hegyen csörgedező üde forrás. Erős, mint a gránit, amelyet semmi sem tud széttépni.

Kedves húgom, kedves barátom, így szeressétek egymást!

KÖZÖSSÉGÉRZET

A jelen fejezet után bizonyára valami kétely is ég szívetekben. Talán úgy gondoljátok, sokat kívánok a boldog házassághoz, — annyit — amennyi a reális életben nincs is meg, vagy ha megvan, egészen kivételes.

Amint látjátok, az életből merítem a példákat. Valóban több vőlegény és menyasszony így szereti egymást. Számuk, — igaz — nem sok, mert nagyon kevesen jönnek rá a házasság legfontosabb alapjaira. Sajnos, ezt a rengeteg szerencsétlen házasság is bizonyítja.

Épp azért adom kezetekbe ezt a könyvet, hogy ti megtaláljátok a tartós boldogsághoz vezető igaz utat.

Később, a „Szeretet csodája” fejezeteiben részletesen mutatok majd rá azokra a módszerekre, amelyekkel magatok között kiépíthetitek az igaz szeretetet és mindazt, ami a tartós boldogsághoz szükséges.

Most tovább megyek, mert ki kell még emelnem a közösségérzetet is. A közösségérzet egyik legfontosabb vonása, tartalma kettőtök szeretetének. Minél jobban gondoltok „közösen”, annál nagyobb lesz az egység kötetek. *Ez a közösségérzet bizalmat, nyíltszívűséget, őszinteséget és közösségtudatot zár magában; két szívnek szinte elválaszthatatlan életsorsát jelöli meg.* Az egyik nem gondolkozik a másik nélkül. Minden javukat közlik egymással. Mindenben a közösség lép előtérbe.

A példák részletesen rámutatnak a közösségérzet megnyilatkozásaira:

„A tanítás utáni héten ismét eljött és több napig volt nálunk. Mindketten érezzük, hogy közelebb kerülünk egymáshoz, valóságosan egy szívvé, lélekké alakulunk

át. Én különben is hidegebb természetű vagyok a testi dolgokkal szemben, mint általában a leányok. Ezt látta ő is, de éppen azért tartozunk össze, mert szeretettel és finomsággal lassan felmelegít és így oly boldog életünk. Már nincs gondolatunk, amelyet ne közölnénk egymással. Lassan én is elmondok már mindent, a bizalmasabb dolgokat is, aminek nagyon örül, mert úgysis félt zárkózott természetemtől. Ezzel a kölcsönös bizalommal, megértéssel szép, harmonikus lesz életünk."

„Valami közösséget is érzek vele. Nélküle már nem tudok élni. El kell neki mondanom mindent, addig nem vagyok nyugodt és boldog. Ő is oly szívesen beszéli el nekem dolgait. Én figyelmesen meghallgatom, mert érdekel minden, ami vele történik. Mi egészen megértjük egymást és senki sincsen, aki annyira megértené kettőnk dolgait, mint mi."

„Sokat gondolkoztam, miért is vagyunk mi olyan boldogok. Rá is jöttem. Azért, mert annyira megbízunk egymásban, hiszünk egymásnak, szeretjük egymást. Legyünk mindig ilyen őszinték egymáshoz, akkor az életben minden akadályt sikeresen legyőzünk. Kettőn vagyunk egy szív. Egy az életünk, egy a sorsunk, közös az örömünk és közös a bajunk. Ha mindent megosztunk, sokkal könnyebb lesz minden.

A leírt kis imát is megtanultam. Már a te kedvedért is imádkozom. Nagyon drága vagy, hogy a lelkeimmel is törődöl. Sohasem reméltem, hogy akadnak olyan kislányra, akiben mindent egyszerre megtalálok. Most itt vagy. Jöttél a nagy mindenségből, tisztán, hófehéren, kacagva. Már az első pillanatban éreztem, egész életemre hatással leszel. Akkor még nem gondoltam, hogy a bennem lévő rosszat megváltoztatod jóra, tetterőt, élni akarást öntesz belém... Így kell egymás mellett állnunk továbbra is.

Én is mindent megteszek érted. Mi már csak közösen lehetünk boldogok. Nemcsak életünkben leszünk egyek, hanem a halálban is. Egyforma szépen kell meghalnunk, hogy együtt kezdhezzük a másik életünket is. Lelkünk

örökké él így egymás szeretetében. Oly tisztán és nyugodtan gondolkodom most rád! Oly fenséges így veled lenni. Kettesben, amikor csak a lelkünk él és szereti egymást. Ó, ezt a közösséget építsük, tegyük teljessé!”

EGYFORMA MŰVELTSÉG!

A közösség kialakulásához távolról sem elég a szeretet. Hozzá tartozik az egyforma műveltség is!

Semmiképp sem vezet jóra, ha nagyon művelt férfi kevésbé tanult leányt vesz feleségül, de egyenesen tűrhetetlen, ha a nő sokkal okosabb (nem mondom, hogy tanultabb), mint a férfi. Ha a férfi nem végzett annyi iskolát, mint a leány, de általános műveltsége, intelligenciája kielégítő, akkor a harmónia még biztosítva lehet. De jobb, ha a férfi iskolázottsága legalább annyi, mint a leányé.

A különféle társadalmi osztályok közti házasságok is ide tartoznak. Gondolnunk kell erre is! Nemcsak közvetlenül a fiatalok ügye ez, mert a rokonság is igen befolyásolhatja, illetve zavarhatja a megkívánt harmónia kialakulását.

Ebben az esetben fel lehet építeni a családi fészket, de nagyon be kell számítani a különböző gondolkozású szülőket. Fájó ugyan ez a nehézség, de számolni kell vele, mert megvan. Később sok vizályt jelenthet! Ezért jó előre meg kell ezt beszélni, és jó előre ki kell küszöbölni az esetleges súrlódási lehetőségeket.

Érdekes ebből a szempontból egy fiú válasza, akinek a leány „tévedésből” elküldte a barátnőjének írt levelét, amelyben természetesen lefestette ez iránt a fiú iránt érzett szerelmét. A válasz így szólt:

„Kaptam egy levelet, amelyről nem tudom, készakarva vagy csak véletlenül került hozzám. Most ezt visszaküldöm és kérem, vigyázzon azután jobban. Ne cserélgesse össze a borítékokat! Én büszke vagyok származásomra! Büszkén vallom: paraszt vagyok! Maga sohasem

értene meg engem egészen. Engem csak parasztleány szerethet igazán.

Miért „ereszkegett le” hozzám, egy „parasztfiúhoz”? Mondtam már, nem való hozzám, miért nem hisz nekem? Az a kör, amelyben él, nem értené meg lépését!

Leveleire sohasem válaszoltam; tudnia kellett volna, sohasem szerettem, de nem mondtam, mert nem akartam elszomorítani.

Még vannak körök, ahol otthonosan mozgok, ahol szeretnek, ahol tudják, mik és kik voltak szüleim. Jól érzem ott magam. Hagyjon békében.”

Ilyen kapcsolatokról még idejében le kell mondani, mert a közösségérzet, a harmónia így nem alakulhat ki soha.

A PÉNZ KÉRDÉSE

Hogy azonnal átlássátok a kérdést, két életképet állítok elétek:

„Annak a férfinak problémájára szeretnék választ kérni, akit a jó Isten mellém rendelt, s akinek szenvedését már nem tudom nézni. Vőlegényem hadnagy. Özvegy édesanyja, aki fejkendős öreg néni, fiának gazdag feleséget szeretett volna, hogy a régi birtokot visszaszerezék. Engem nem is akar megismerni. Minden erejével ellenzi fia választását.

Mi tiszta szeretettel szeretjük egymást és ő el is hátrázta, engem vesz el feleségül, nem törődik édesanyja szavával.

Másnap levelet kapott. Nekem is felolvasott belőle. Kemény szavakkal ír az édesanyja. Ha engem vesz el feleségül, többet be ne tegye lábát a szülői házba. Szemére veti hálátlanságát az ő sok fáradozásáért, leírja mennyit sirt miatta.

Nagyon kérünk tanácsot. Szakítsunk csupán azért, mert a birtokot nem tudjuk visszaszerezni? Benne most a szerelem és a gyermeki szeretet vív harcot...”

„Most nem tudom, mit fegyek. Azt mondja, ezzel a

házassággal biztosítva lenne jövőm. Nem kellene hivatalba járnom, nyarankint vágyam szerint fürdőre mehetnék, izlésem szerint öltözhetnék, tetszésem szerint szórakozhatnék. Ez valóban meglenne. De ha őszinte vagyok, be kell vallanom, nem szeretem. Jó volt hozzám mindig, de én nem tudtam igazán megszeretni. Mit tegyek?"

Szóval a pénz, az úgynevezett „piszkos anyagi" is szóbajön a házasságban. Vagy úgy, hogy kényelmet ígér és ajánl még akkor is, ha nincs megfelelő szeretet, vagy úgy, hogy hiánya miatt a boldognak induló házasság elé akadályként lép.

Tény, az anyagi körülmények fontosak a házasságnál. Anyagi alap kell, mert két ember élete semmiből el sem képzelhető.

Tény az is, egyedül a pénz nem adhatja meg a boldogságot. Tehát ott, ahol elsősorban a pénz a fontos, ott igazán harmonikus és boldog házasság csak egészen véletlenül adódhat.

A házassághoz, a harmóniához elég a szolid megélhetési lehetőség, de lehetőleg úgy, hogy a feleség otthonában maradhasson. Az otthonát gondozó asszony okos beosztásával rengeteget „keres", illetve takarít meg, és ami a legfontosabb — igazi feleséggé, anyává csak így válhat!

Tehát annyi jövedelem álljon rendelkezésére, hogy a férfi keresete lehetőleg elég legyen a család fenntartásához. Beszámítva természetesen minden más anyagi lehetőséget, — az asszony otthoni ügyességét is.

Nehéz gazdasági körülmények idején — főképp a házasság elején — az asszony is vállalhat munkát, de jobb, ha mielőbb teljesen kis otthonában él!

Gazdag leány — érthető okokból — jól nézze meg, kihez megy feleségül, és viszont gazdag fiú is győződjék meg menyasszonya igazi szerelméről.

Mindkettő tartsa meg anyagi ingatlanjait, ne írassa át a másikra, viszont sohase hangoztassa előnyét vagy ne engedje az anyagiak miatt a harmóniát megzavarni. Úgyesen, okosan tárgyalják meg, miképen lesz náluk

mindez. Fontos ez a megegyezés, amelyhez lehetőleg ragaszkodjanak, mert ezzel igen sok bajt kerülnek el.

Igen sok veszekedéstől és békétlenségtől óvják meg magukat, ha az apóstól kezdve mindenki pontosan betartja az anyagiak terén azt, amit ígért. A be nem tartott ígéret sok keserűséget, csalódást, szemrehányást, békétlenséget jelentene a fiatalok között. Inkább kevesebbet ígérjünk vagy mondjunk, mint többet. A kellemes csalódás mindig felemel, a kellemetlen elkedvetlenít.

Legyetek itt is önzetlenek és igazságosak. Nézzétek a közös jót. Éljétek be magatokat a másik helyzetébe és csak azután cselekedjétek!

A KOR HARMÓNIAJA

Szinte türelmetlenül kérdezte meg egyszer tőlem az egyik leány, miért nem szerethet ő egy évvel fiatalabb fiút. Miért nem lehetnek ők ketten boldogok.

A válasz köztudomású. A házasság zavartalan boldogságához a kornak harmóniája is kell. Ez a harmónia pedig megköveteli, hogy *a leány legalább pár évvel fiatalabb legyen a férfinál*. Ennek egyszerű magyarázata világos. Az idősebb nő általában gyorsan elveszti varázsát a férfitra. A férfi könnyen fordul a fiatalabbak felé. Ha ezt nem is teszi, a nő önkénytelenül is féltékenységgel kínozza urát, vagyis a házasság harmóniáját zavarták meg.

Előfordulhatnak mégis nagy korkülönbséggel kötött boldog házasságok.

Ezekben az esetekben azonban valami nagy közös előnynek kell kiemelkednie, amely miatt mindketten biztosítva látják boldogságukat és amely a megbillenni látkozó egyensúlyt, harmóniát kiegyenlíti.

Ezeket a rendkívüli eseteket leszámítva, be kell tartani a természetben nyugvó előbb említett tapasztalatot.

„Mi egy évben születtünk, de a lány egy félévvel idősebb. Együtt jártunk iskolába. A félév különbség miatt ő egy osztállyal felettem.

A leány ragaszkodott hozzám, de én állandóan hidegen viselkedtem vele szemben. Azon a nézetem voltam, ő már régen asszony lesz, amikor én nősülésre gondolhatok majd.

Az elmúlt télen bálból kísértem haza és egyszerre valami vonzódást éreztem iránta. E miatt eljártam hozzá, míg végre bensőséges kapcsolat fejlődött ki közöttünk.

Mindig nyugtalanított az előbb említett szépséghiba, míg ez most nyíltan is szóba került. Én megnyugtattam. Mi nem leszünk féltékenyek, nálam ilyesmi nem számít. Pedig azóta belülről nyugtalan vagyok. Az élet kiszámíthatatlan fordulatokat hoz. Kezdetől fogva e miatt maradtam távol tőle és biztosan ezután is kínozni fog. Határozottan fiatalabb leányt kellene elvennem."

Ebben az esetben, mivel ez hosszantartó problémája volt a fiúnak és semmikép sem tudta magát rajta túltenni, a leány pedig semmi nagyobb ellenértéket sem tudott felmutatni, nem lehetett a házasságot ajánlani.

A megadott szabályt tehát csak biztosan megnyugtató esetekben szabad elhagyni. Ezenfelül a következőket kell szem előtt tartani:

A leány 18 éven alul lehetőleg ne menjen férjhez, de jobb, ha 20 éves koráig vár, mert kb. ekkor fejeződik be a nő fizikai megerősödése. Utána minél előbb esküdjön meg, mert fiatalon odaadóbb feleség és életerősebb édesanya lesz.

A férfiak se halogassák a nősülést. A férfi szervezeti fölépítése kb. 24 éves korban fejeződik be. Ezután mielőbb megkötik a házasságot, annál jobb.

Egy fiatal pár panaszkodott nekem, hogy fiataloknak tartják őket az esküvőre. A leány 21, a férfi 27 éves volt. Ilyen a világ ítélete! Ez a legszebb kor, nyugodtan köthettek örök frigyet egymással. Kár lett volna még várni.

18—20 év korkülönbséggel vagy azon túl semmikép sem szabad házasságot kötni elsősorban a gyermekek miatt, mert azok rendszerint szellemileg, testileg elmara-dottak, satnyák lesznek, de a harmónia szinte teljesen ki lesz zárva a házasság későbbi éveiben.

AZ EGÉSZSÉG

Az egészség egyik legfontosabb feltétele a boldog házasságnak. Mérhetetlenül sokat szenvednek azok, akiknek élettársa valamilyen bajt, betegséget, öröklött kórt csempészett be a családba. A hitvestárs, a gyermek és a nemzet elleni bűn volna a betegséget letagadni vagy azt idejében ki nem gyógyíttatni. Megható minden férfi és nő aggodalma, amikor valami nehézség merült fel válsztottja egészsége körül:

„Keze állandóan hideg, hőmérséklete könnyen változó. Az orvos nyilatkozata után én is vérszegénységre gondolok csak. A menésében is van kis hiba. Valami baja lehet ennek a leánynak. Nagyon nyugtalan vagyok. Mikor ránézek, a sárguló fűzfára emlékeztet. A szobában eléggé nyugodt vagyok, de amikor kimegyek a szabadba, látom a sok viruló leányt, akik a legjobb egészségnek örvendenek, szinte kicsattan az élet az arcukon, akkor elszomorodom, mert az én szerelmem nem virul így, nem ilyen egészséges. Ilyenkor nagy lelki tusát vívok, této-vázom. Elvegyem-e feleségül vagy ne...”

Nagyon bájos ennek a kis menyasszonynak aggodalma is:

„Ő ismeri érzékenységemet. Nem merte megmondani, hogy ekcémája van, de mégis elárulta. Most egészen kétségbe vagyok esve, hátha öröklődik. Édesanyjának is volt ilyen betegsége... Nem, én nem tudom elképzelni az életet egészséges kis lurkók nélkül... Őszintén szeretem, de ha ezért aranyos kicsinyeim szenvednének, akkor én belepusztulnék.”

Sokkal komolyabb ez a kérdés:

„Ő megbetegedett. Nemi betegséget kapott. Mindent elmondott nekem. Már 26 éves elmúlt és szerintem ilyen korban a férfi nem élhet egyedül, viszont a házasság még lehetetlen. Nem tudom, igazat írt-e. Szabad-e nekem őt szeretnem? Lehetnek-e nekünk egészséges gyermekeink?”

Téged, kedves húgom, féltve óvlak ettől a fiútól. A férfiak könnyelműen kimondják a „nem lehet” szót, ho-

lott ha nagyon akarnának, mégis lehetne tisztán élniök. Ettől eltekintve, nemibeteg férfihoz felgyógyulásig semmikép sem mehetsz feleségül.

A vérbaj néha erélyes kúrák ellenére is sokszor lapangó lesz, azaz orvosilag nem lehet kimutatni a bacillusok jelenlétét. Teljesen gyógyultnak csak abban az esetben lehet mondani a beteget, ha az orvosilag kezelt betegség utolsó tünetei után legalább 3—5 éven keresztül a betegségnak semilyen tünete sem jelentkezett.

Általában semmikép sem lehet házasságra lépni olyan egyénnel, aki vérbajos (syphilis, lues, bujakór), tüdővész, gyengeelméjű, vele született epilepsziában szenved, cukorbeteg, idült alkoholista, erősen ideggyöngye, súlyos szervi bajban szenved.

Lehetőleg az eljegyzés előtt beszéljétek meg az egészségi ügyeket és *tartsátok mindketten súlyos lelkiismeretbeli kötelességnek a komoly és alapos orvosi vizsgálatot* magánúton is, mert a kötelező orvosi vizsgálat nem mindig teljes és sokszor nem is lehet kielégítő.

Nagyon fontos a szülők egészségi állapotát is megismerni, mert abból sokat lehet következtetni a gyermekekre is.

Ne legyetek aggályosak, mint az a kis ekcémától féltő menyasszony, de viszont érdemes nagyon komolyan utánanézni mindennek. Inkább komolyabban, mint felületesen. Inkább a szigorúbb orvosi tanácsot tartsátok be, mint az enyhébbet.

A kötelező orvosi vizsgálatról tudnotok kell, hogy azt hivatalosan a tisztiorvos ejti meg, de a nő háziorsvánál is megvizsgáltathatja magát. A bizonyítvány kiállítására illetékesek még: az illetékes MABI-, OTI-orvosok, a nemibeteg, tüdőgondozó intézetek, szanatóriumok, az egészségvédelmi szolgálat, közkórházak, klinikák, honvédkórház és hivatalos állományú honvédorvos a tényleges szolgálatban lévő honvédség leányai részére. Ugyancsak illetékesek a városi, községi vagy körorvosok is.

A kiállított bizonyítvány csak 30 napig érvényes. Pánaszt lehet emelni, ha a vizsgálatnál valami sérti a nő

erkölcsi érzését, vagy ha a tisztí orvosi bizonyítvány kiadását megtagadják.

Vigyázzatok! Jobb idejében önként lemondani a szeretett emberről, mint később benne csalódní és két, sőt több életet tönkretenní!

A LÉLEK HARMÓNIAJA!

Sokan mosolyognak a vallás kérdésén akkor, amikor azt a házassággal kapcsolatban felemlítik. Ez a mosoly azonban nagyon elhamarkodott és nagyon fanyar, mert nyomában rengeteg szenvedés, rengeteg megnevértés és kín jár.

Még hogyha teljesen hitetlen szemmel tekintjük a vallást, akkor is meg kell állapítanunk a lélektan alapján annak létezését és óriási befolyását a harmónia kialakításához vagy gátlásához.

Miután a vallás él az emberek szívében, számolni kell vele.

A házasság egységénél nem húnýhatunk szemet semmiféle tényező előtt sem, — főkép oly nagy tényező előtt nem, mint amilyen a vallás — mert különben csak fél megoldást adtunk.

Ti sem térhettek tehát ki a vallás problémái elől.

Ha pedig hittel tekintek az életbe, a családi otthonba, épülő kis boldogságtokba, akkor kell csak igazán kiemelnem a vallás szükségességét és a teljes harmónia maradék nélküli biztosítását.

Nagyon fontos, amit egyik fiú „álmodott” meg menyasszonyával.

„Együtt dolgozunk majd, ha kell, együtt szenvedünk, sőt együtt gyötrődünk is, hogy az örök boldogságot kiépíthessük magunknak és gyermekeinknek.

A házasság boldogsága ugyanis csak árnyéka, előcsarnoka, kezdete annak a tiszta és teljesen zavartalan boldogságnak, amelyet a jó Isten szánt nekünk és gyermekeinknek az örökkévalóságban.”

Az a szent szövetség, amelyet most köttök, az való-

ban nem múltó kapcsolat, hanem örök szövetség, amely egészen az égbe nyúlik fel.

Ezért nem lehet élettársatok vallásilag közömbös, hideg vagy felületes, esetleg teljesen hitetlen.

Gyönyörűen foglalta össze mindezt egy menyasszony:

„Én királyfit kerestem. Nem olyat, akinek hibája nincs, — hiszen emberek vagyunk — hanem olyant, aki nemcsak férjem és uram, nemcsak gyermekeim apja és barátom, hanem *aki lelki társam is lesz, akivel kéz a kézben az örök boldogságunk útján járunk, erősítve egymást, nehogy egyikünk elvesszen.*”

Ez teljesen igaz.

Mert csak így teljes a házasság harmóniája. Csak így biztosítjátok a teljes boldogságot. Csak így keresztény a házasság. Így biztosítjátok gyermekeitek örök boldogságát is.

VALLÁS NÉLKUL?

Ezen kívül a megfontoláson kívül ismernetek kell a vallás jellemalakító erejét is. Aki komolyan vallásos, annak jelleme biztosabb, szilárdabb, kiegyensúlyozottabb. A tíz parancsolat és az Egyház parancsai — ha betartását komolyan vesszük — megedzik az akaratot, sok salaktól tisztítják meg az esendő ember életét.

Viszont is áll. Mindazok, akik a vallást megvetik, akik menekülnek a belső egyéniséget biztosító isteni törvényektől, azok élete már nem olyan szilárd, nem olyan tiszta, mint amilyennek lennie kellene.

Hogy a házasságok olyannyira szerencsétlenek, hogy annyi bűn van a fiatalok között a házasságkötés előtt, annak végső oka épp a vallástalanság divatos hóbortja.

Minél vallásosabbak lesztek, — természetesen nem érzélgős, hanem a jellemet átalakító vallásra gondolok — annál tisztább, szebb lesz szerelmetek is!

Minél kevésbé tölti be szíveteket, akaratotokat a hit, annál több lesz köztetek a bűn és a szenvedély.

Ezt nagyon átélte egy menyasszony, akinek vőlegénye igen sokat kért már jóval a házasság előtt. A menyasszony sokat gyötrődött, még végre átalakította vőlegényét. Diadaláról, illetve idevágó levélrészletéről ti is olvashattok:

„Mindjárt, amikor Pestre értünk, a közös gyónást és áldozást javasolta. Meg is történt. Nem tudom leírni azt az érzést, amit akkor éreztem, amikor vele együtt szívembe fogadtam az édes Jézust. Egész nap olyan boldogok, olyan meghatottak voltunk mindketten.

Annyi gyengédséggel, annyi figyelemmel, lélekből jövő szeretettel halmozott el, mint még soha! Én is sokkal hűségesebben tudtam szeretni.

Milyen jó az Úr Jézus! Annyi boldogságot tud nyújtani! El sem fér egy szívbe! Milyen jó hozzám a jó Isten!

Most már tisztán látom, hogy a szerelem csak Jézussal, csak Jézuson keresztül lehetséges. Nélküle nincs szerelem, csak aljas, posvány, állati indulat. Vele gyönyörű, egyik legszebb dolog a világon a szerelem, annyi szépet, jót tud felszínre hozni a lélekben . . .

Már nem írom le az elsőpénteki közös áldozásunkat sem, mert az csak megszilárdítása volt elindult boldogságunknak.”

Aki mindezt többször és mélyen átgondolja, annak hasonló esetben feltétlenül követnie kell a következő leányt is elhatározásában.

„Egy alkalommal, vasárnap délelőtt látogatott meg udvarlóm. Természetesen előhoztam a szentmisét. Nem hallgatott még aznap. Rövidesen bevallotta, egyáltalán nem jár templomba, mert diákkorában „megútáltatták” vele az imádságot és a templomot.

Sok könyörgés árán, nehezen, de mégis csak eljött misére.

Este, amikor végiggondoltam az egész napot, eszembe jutott és sírva mondtam magamnak: nem, nekem ilyen férfi, aki a legcsekélyebb dologért képes a szentmiséről elmaradni, nem kell. Inkább egyedül maradok, de vallás-talan ember felesége nem leszek. Nem akarok ilyen lelki-

leg szegény, üres, sok dologban helytelen gondolkozású fiú felesége lenni.”

Tehát csak komolyan vallásos férfihöz mehetsz feleségül, és csak mélyen hívő leányt vehetsz el feleségül!

CSAK SZENTSÉGI HÁZASSÁGOT!

A széthulló családoknak, megszűnt szeretetnek egyik főoka a szentségi házasság lebecsülése.

A templomi esküvőt sokan csak divatból tartják meg, mély értékét nem is ismerik! Sokan meg egyáltalán fontosnak sem tartják, sőt sokszor a polgári házasságkötést sem veszik semmibe. Úgy élnek, mintha nem is volnának civilizált, kultúremberek.

A fiatalok már az esetleges szétválás gondolatával indulnak a házasságba: ha nem egyezünk meg, szétválunk. Vagyis már eleve kizárják a tartós, komoly boldogságot, az igazi, boldogító közösségérzetet, mély szeretetet.

A szentségi házasság pedig, pusztán lélektanilag tekintve is megadja a házasság biztosítékát, szilárdságát, benső összetartó erejét.

Amikor ugyanis a fiatalok felbonthatatlan közösséget akarnak kiépíteni, akkor egészen másképp viselkednek egymással szemben, mintha egy idő múlva szét akarnak válni. A felbonthatatlan házasság tudatában jobban legyőzik hibáikat, szívesebben bocsátanak meg a másikat, nagyobb gonddal keresik azokat az erőket, amelyek szívüket jobban és jobban összefűzi. Vagyis a szentségi házasság természetes ereje folytán több, mélyebb, tartósabb boldogságot nyújt.

Ehhez járul a szentséggel járó isteni kegyelem, isteni segítség.

A házasság nemcsak boldogságot nyújt, hanem köteleltségeket is ró a házastársakra. Ezek a köteleltségek súlyosak és nehezek. Egyedül nem tudjátok oly könnyen, oly lendülettel elviselni; kell hozzá Isten segítő kegyelme is.

A szentségi házasság ezt az isteni *segítő kegyelmet* akarja nektek biztosítani; és biztosítja is.

Ha pedig tekintetbe vesszük a házasság teljes és végső célját is, hogy ti ketten közösen *segítsétek egymást az örök boldogság elérésében és gyermekeiteket is elvezessétek az örök boldogságba*, akkor világlik ki teljesen, milyen fontos számotokra a szentségi házasság.

A szentségi házasság — ha már házasságra léptek — örök üdvösségtek egyedüli útja, annyira, hogy e nélkül a kárhozat felé mentek mindketten. Egymásnak nem áldást, hanem átkot jelent közös életetek. Mégha átmenetileg boldogok is vagytok, valójában egyszer megsiratjátok ezt a lépésteget. Sőt rájöttek, nem is szeretnétek egymást komolyan; mélyen, igazán, hanem csak látszatra, mert a legnagyobb jót, az örök boldogságot, a lélek békéjét egymástól elraboltátok.

Talán most egészen világosan látjátok, milyen fontos számotokra is a szentségi házasság. A teljes boldogság, a mély szeretet, a tökéletes harmónia miatt tehát csak szentségi házasságot köthettek. Utána pedig úgy kell berendezkednetek, ahogy valaki írta:

„Készülök a szent házasesetre. A házasságban is szent akarok lenni. Nem oltárra emelt szent, csak olyan, aki önmagát, szerelmét és gyermekeit az örök boldogság számára is biztosítva látja.”

A VALLÁS HARMÓNIAJA

Már láthatod, hogy a teljes harmónia miatt sehogy sem jó a vegyes vallású házasság. Bármiképp is szeretitek egymást, a vallás szempontjából a teljes belső egység nem fejlődhetik ki, amelynek viszont igen rossz kihatása van, annyira, hogy *a vegyesházasságok 75 %-ban széthullanak* később.

Ezért jó idejében figyelj erre. Ha nyitott szemmel jársz az életben, akkor azonnal tájékozódol, hogy társaságodba milyen vallású egyének járnak. Saját boldog-

ságod érdekében ne köss másvallásúakkal házasság felé sodró barátságot.

Ha valamilyen ok miatt mégis szerelem fejlődik ki köztetek, csak abban az esetben léphetsz vele házasságra, ha 1. minden gyermek katolikus lesz; 2. csak katolikus templomban esküdtök; 3. vallásod gyakorlásában teljes szabadságot enged; 4. ha ő mindezt közjogilag érvényes írással megerősíti. A másvallású félnek a polgári házasság alkalmával (azt pár perccel megelőzve) kell megáldania az államilag érvényes reverzálissal, vagyis ott kell kijelentenie, hogy minden gyermek katolikus lesz.

A harmónia későbbi biztosítására még a jegygyűrű váltása előtt rá kell venned választottadat lassan arra, hogy veled együtt járjon a katolikus templomba, ott különleg úgy tegyen mindent, mint te, otthon veled együtt imádkozzék, tanulja meg a legfontosabb imákat. Mindez az egységért és a gyermeknevelésért is fontos.

Nagyon kérlek, vigyázz ezekre! Jó korán beszéld ezt meg vele részletesen! Ne halogasd, mert nagyon sok szerencsétlen fiataalt láttam már, akik később hiába bánták jóvátehetetlen lépésüket. Mert ezt a házasság után jóvátenni, rendezni nem lehet!

Sokat kell imádkoznod azért is, hogy ő áttérjen, mert akkor lesz teljes az egység köztetek. Ám lehet, hogy ez sohasem vagy csak a házasság későbbi éveiben következik be. Vigyázz, ne erőltess semmit, az csak ártana.

Elővigyázattal, bátor, határozott kérésekkel lelked nyugalmát és a belső harmóniát is biztosíthatod a következő példák szerint:

„Először rá akart venni az evangélikus szertartású esküvőre, de kijelentettem, erről szó sem lehet.

— Meg lehetne egyeznünk — alkudozott tovább — a gyermekek vallásában. A régiek okosan oldották meg: a fiúk az apa, a leányok az anya vallását követték.

— Ez nálunk szóba sem jöhet, jelentettem én ki azonnal. Azok a kisgyermek nem is tudnák, mit is csináljanak tulajdonképpen. Én biztosan beszélek nekik a jó Szűzanyáról mint Isten anyjáról. Az evangélikus pap pedig

mint egyszerű asszonyt állítja majd őt fiam elé. Tőle mást fog hallani mindenben, mint tőlem. Jaj az ilyen gyermekeknek!

Erre nem válaszolt semmit, hosszan rám nézett. Megfogta kezemet és megcsókolta. Utána én hoztam elő a kérdést. Minden kedvem szerint intéződött el."

„Reverzálást ad. Ezenfelül minden vasárnap eljön velem a templomba. Velem együtt letérdel az Oltáriszentség előtt. Most nagybőjtben báljuk volt, nem ment el, sőt másokat is lebeszél. Úgy érzem, át is fog térni. Nem szólok neki erről, majd ő rájön a vallási egység mély értékére. Hogy ezt elősegítsem, elmondom neki lelki élményeimet a szentmisével stb. kapcsolatban. De tudom, példás életem a legfontosabb apostolkodás!"

EGYSÉG A SZULÓKKEL

Közös boldogságtok miatt nagyon fontos még kiemelni a szülőkkel való legbensőbb egység biztosítását. Minden férfit, de különösen minden nőt gyengéd szálak fűzik szüleikhez. Ezek a szálak láthatatlanok, de oly erősek, oly fontosak, hogy széttépésük esetén igen sok szenvedés zúdul az újonnan elinduló családra és az ott boldogságot kereső szívekre.

Nemcsak a lélektan törvénye, hanem az Isten parancsa is megköveteli a szülőkkel való jóviszonyt. A szeretetből fakadó tiszteletért Isten boldog és hosszú életet ígér már itt a földön.

XI. Pius pápa a „Keresztény Házasságról” szóló apostoli körlevelében erre vonatkozólag a következőket írja:

„A házasulandók ne mulasszák el a házastárs megválasztásánál szüleik bölcs tanácsát kikérni. Sőt vegyék azt nagyon is komolyan, hogy az ő érettebb ítélőképességük és gazdagabb élettapasztalatuk segítségével a végzetes tévedéseket elkerülhessék és a negyedik parancs isteni áldását a házasságra lépéskor bőségesebb mértékben elnyerjék: Tiszteld atyádat és anyádat, — ez az első

parancs, amely ígéretet tartalmaz — hogy boldog és hosszú életű lehess a földön.”

Isteni és emberi okokból tehát meg kell hallgatnod jó szüleid véleményét.

Két esetben mindenképen kövesd is tanácsaikat.

Első esetben akkor, ha szüleid nagyon komoly okok miatt ellenzik a házasságot. Például nagy korkülönbség, betegség, a jelölt nagy jellemhibája miatt. Ilyenkor feltétlenül kövesd tanácsukat, még akkor is, ha szíved majd megszakad. Ez a fájdalom sokkal kisebb lesz, mint a rossz házasság gyötrődése.

Másodszor pedig akkor is szakíts, ha a szüleid iránti szeretet, ragaszkodás nagyobb benned, semhogy választott élettársad azt kárpótolni tudná a szülők bele nem egyezése és „haragtartása” esetén. Ilyenkor önmagadat kínzod állandóan, de hitvestársadat is.

Fiatal házastársak kínlódását láttam egészen közelről. Már 4 éve éltek együtt. Gyönyörű kislányuk volt. A férj édesanyja teljes erejével ellenezte ezt a házasságot. Az esküvő után nem tartott haragot, de folyton elválásra unszolta fiát. A férj titokban fizetésének nagyobb részét édesanyjának adta. Néha előzetes megbeszélés nélkül napokat töltött édesanyjánál, kis otthona elhanyagolásával. Sőt kislányát is elvitte anyjához és napokig nem ment haza. A fiatalasszony szenvedése igen nagy volt. Alig jött haza a férj, a válásról kezdett beszélni, mert ő mégis jobban szereti anyját. Szerencsére felesége hős asszony volt és nagyon ügyes.

A következő menyasszonynak is szinte megoldhatatlan gondot okoztak szülei:

„Szüleimmel és testvéreimmel a legbensőbb családi életet éltük. Boldog voltam, ha közöttük lehettem... Szerelmes lettem. Édesanyámnak is tetszett a fiú. Később azonban hallani sem akartak szüleim a házasságról. Én most nem tudom, mit tegyek.

Érzem és tudom, csak mellette leszek boldog.

Viszont, ha szüleim akarata ellenére megyek férjhez,

ha szüleim nem szeretik férjemet, akkor vele sem leszek boldog.

Úgy szerettem a szüleimet, ahogyan talán még gyermek nem szeretett szülőket soha. Mindenem ők voltak, az életemet tudtam volna értük adni.

Most oly egyedül érzem magam. Édesanyám nem beszél velem a házasságról, így nem is tudom, mit tegyek. Vőlegényem állandóan sürgeti az esküvőt, de én ilyen állapotban képtelen volnék férjhez menni. Kivel beszéljek meg mindent. Ki adjon nekem tanácsot, ha nem az édesanyám?

Vőlegényem nem ért meg engem, azért többször veszekszünk már. Sajnos, e miatt már a szerelem tüze is kialudt bennem, bár még mélyen szeretem őt . . ."

Nagyon fájó, hogy a szülők néha elégséges ok nélkül ellenzik a házasságot, azért, ha nem nagyobb benned a szülői szeretet, kövesd a Szentírás szavát: „Ennek okáért elhagyja apját és anyját és feleségéhez ragaszkodik.”

EGYUTT LAKJUNK MAJD?

Több ok miatt itt megemlítem a szülőkkel kapcsolatos későbbi fontos szabályokat:

Ha a szülők között és köztetek valami ellentét van, akkor feltétlenül, de ha nincs is ellentét, akkor is nagyon tanácsos, *fontos a külön lakás megoldása.*

Inkább lakjatok szerényebben, inkább szenvedjétek valamiben kis hiányt, de lakjatok külön a szülőktől.

Miért?

Azért, mert a szülők — csupa szeretetből is — sok tapasztalatukat, jószágukat érvényesíteni akarják, ezért folyton tanácsot adnak, utasítanak, bírálgatnak, vagyis kettőtök közös elgondolását nem egyszer keresztezik.

Ismertem fiatalasszonyt, aki az anyós által berendezett kis élettárban a befőttes üvegek közül néhányat át helyezett, mire az anyós könnyezve oktatta menyét a „rendre”, az „ő tapasztalatára”, jóindulatára. Nem is beszélék a bútorok, képek stb., stb. elrendezését illető viták.

ról. Az ételek állandó kritizálásáról, — hiszen ők más ételekhez szoktak, mint ti és különben is az ízlésről vitatkozni nem lehet — ők azonban ebbe nem engednek beleszólást, mert idősebbek, tapasztaltabbak, ti vagytok a most induló tapasztalatlan fiatalok . . .

Kibirjátok mindezt?

Hozzájárul bizonyos féltékenység. A szülők szomorúan tapasztalják tekintélyük csökkenését, a fiataloknak egymás iránti nagyobb bizalmát, befolyását. Ezért gyakran — legtöbbször öntudatlan — harc indul meg. A szülő kezdi bizonyítani fiának, leányának életpárja hibáit, tévedéseit, hátrányait. Lehet, hogy igaza is van, de ha egyedül élnek, észre sem vették volna vagy szépen közösen kijavították volna a hibákat. De így valaki állandóan — nem is mindig rossz akaratból — felszínen tartja a dolgot, úgyhogy a helyzet elmérgesedik, tarthatatlanná válik.

Kibirjátok mindezt?

És ha kibirjátok is, akkor sem szabad együtt maradnotok, mert sokkal békésebb, sokkal harmonikusabb lesz a ti életetek és jó szüleitek öregsége is! A felnövekvő gyermekekről most nem is beszéllek!

Ha csak egy mód van rá, külön kell laknotok.

Ha pedig mindenképen szüleitek házában maradtok vagy őket magatokhoz veszitek (nagy szegénység stb. esetében), már jó előre beszéljétek meg ezeket szüleitekkel és magatok között. Kettőtök ügyébe ne szóljanak bele. Iparkodjanak titeket összekötni és nem szétválasztani.

Valamikor nekik is ezt a tanácsot adták volna. Viszont legyetek nagyon jók hozzájuk, az Isten is megáld érte! Gondoljatok arra, hogy a ti gyermekeiteknek annakidején mindez ne legyen komoly probléma. Ti értsétek meg őket!

Most ha külön mentek, szüleiteket lássátok gyakran vendégül. Látogassátok és segítsétek őket!

KI A KETTŐ KÖZÜL?

Nagyon sok esetben nem tudnak a szerencsés fiatalok választani a több, jónak ígérkező kérő vagy menyasszony közül. Szerencsések ezek, mert nekik több lehetőség adott, míg másoknak egy sem jutott osztályrészül.

Lehet azonban, hogy épp ez a szerencsétlenségük, mert a mélyebb, komolyabb élettárs helyett a könnyelműt, a szemrevalóbbat, gazdagabbat, előkelőbbet, de értéktelenebbet választják.

Egy néhány esetet leírok az adott válasszal együtt. Ha nem lehet tanácsot kérni, akkor ez is segítségekre lesz a választásban.

„Komolyan szeretek egy mérnököt. Többször eljött hozzánk. Biztosan szeretett ő is engem. Ősszel elhelyezték. Elkeseredtem, mert egy lapot sem írt. Egy év múlva kártyát küldött, majd meglátogatott. Nagyon boldog voltam. Olyan volt, mint régen. Nem magyarázott semmit, csak szeretett. Később megisméltődött az előbbi eset. Aztán megint kibékültünk. Közben több nőügyéről szereztem tudomást, sőt ő maga is mesélt róluk megnyugtató, hogy ezektől ne féljek, engem szeret.

Három évvel ezelőtt megismertem egy ügyvédet. Első percben belém szeretett, de nagyon finom volt. Egy évig barátság volt köztünk. Kezemet megkérte, de én kikoszoráztam. Az ügyvéd külföldre ment. Visszajött egy év múlva és ismét megkért. Most nem utasítottam határozottan vissza, azóta a legmelegebb leveleket írja.

Ha az eszemmel gondolkodom — őt választanám. Nagyon szeret, nagyon jó férfitípus, vallásos, e miatt sok rossztól visszatartja magát. Vele igen harmonikus családi életet élhetnék — talán szerelemmel is megszeretem. Hátránya, hogy nem szép, kissé lány mozdulatú, csak 3 évvel idősebb.

Ha szívemre hallgatok, akkor a mérnököt választanám. Jóképű, szerető szívű, mindenki rajong érte, családját szereti. Hibája, hogy nem vallásos, elkényeztették a nők és többször hűtlenül elhagyott. Nem tudom, komolyan

szeret-e vagy csak azért venne el feleségül, mert különbnek tart a többenél. Belé szerelmes vagyok.

Mit tegyek? Kit válasszak?

Feltétlenül az ügyvédet. Azért, mert az eszed is mondja. Az ész fontosabb, mint a szív! A mérnök sokszor hűtlen volt hozzád. Nem vallásos és jelleme is bizonytalan stb., stb. A házassághoz fontosabb alap a benső megértés és szeretet, mint a szerelem. A belső szeretet az ügyvéddel szemben megvan. A szerelem szinte biztosan kifejlődik az előzmények alapján, mert eddig főképpen a mérnök iránti szerelem akadályozta ennek kialakulását. A házasságnál a kölcsönösen egyforma szeretet az ideális, de ha különbség van, akkor jobb, ha a férfi szeret jobban.

Másik eset:

„Vőlegényem kereskedő. Széplelkű, finom modorú fiú. Még ha én hibázom, akkor is ő kér szinte bocsánatot. Úgy szeret. Vallásos. Kellemesen mozog a társaságban. Mindent megtesz értem. Szülei is nagyon szeretnek engem. Fiuk igazi boldogságát akarják, engem egészen megfélemlőnek tartanak hozzá. Minden szeretetükkel elhalmoznak.

Azonban két nehézségem van. Az utóbbi időben mindig jobban félek, hogy nem tudok ennek a nagy szeretetnek megfelelni, nem tudom majd boldoggá tenni. A másik, hogy szerelmes lettem egy tanítóba. Csak kétszer beszéltem vele, mégis mindig rá gondolok. Még nem ismerem, de vallásosnak látszik és komolynak.

Vőlegényemmel másképp vagyok. Őt is várom, ha érkezéséről tudok, de ha itt van, szeretném, ha mielőbb visszamenne. Nem tudom, mi ez. Talán a távolság ennek oka? Vagy az, hogy még mindig nincs meg a külső eljegyzés és ez sérti büszkeségemet?

Sajnálom a vele való szakítást, mert csupa jószág és mindkét család kétségbe esnék, viszont boldog családi fészket keresek... Mit tegyek?"

Döntés előtt a következőket kell mérlegre tenned!

Döntően fontos megismerned a tanítót. Szeret-e úgy, mint vőlegényed. Nemcsak szerelemmel, hanem lelki

szeretettel is. Milyen az egyénisége, jelleme. A tanító jótulajdonságai megegyeznek-e vőlegényedéivel? Te őt nemcsak szerelemmel, hanem belső szeretettel is szereted?

Szakításod esetén nem vonod-e magadra szüleidnek, vőlegényednek és azok szüleinek haragját, oly mértékben, hogy ez nagyon mély nyomot hagyna lelkedben és szerencsétlenné tenne? Ez is lehet!

Hogy világosabb legyen minden, ezeket kell írnom vőlegényeddel kapcsolatban:

1. Ő vőlegényed. Így előjoga van. Mindenki akarja, jónak találja őt, tehát valószínűleg hozzád illő.

2. Vőlegényed olyan jó, hogy a szerelem is könnyen kifejlődhetik, — biztosra veszem.

3. Ha nem jött volna közbe a tanító és úgy kértél volna tanácsot, javasolták volna a házasságot. A szerelem nélkül ugyan a hitvestársi élet nehezebb, de lelki megalapozottsággal boldogságra vezet.

4. A házasságban számtalanszor fordul elő egy harmadik iránt érzett rendkívül nagy szerelem, vonzalom. Akkor le kell azt győzni. És most?

5. Nagy szeretetének meg tudsz felelni, mert esetleges gyöngeségedet épp az ő nagy szeretete pótolja ki!

Ügylátszik tehát, ki kell tartanod vőlegényed mellett! Ha azonban a tanító egyénisége jobb és benső szeretet járul szerelmedhez, többi körülmény sem zavarja boldogságodat, — válaszd a tanítót.

Férfi írja:

„Már két éve udvaroltam egy leánynak. Szemrevaló, eleven, kacér. Annyira hatott rám, hogy komolyan kezdtem vele foglalkozni. Minden szempontból megfelelőnek találtam, igaz, nem is gondolkoztam sokat, szerelmem mellett csak az anyagiakat vettem figyelembe.

Mivel könnyelmű volt, kis — talán csak taktikából utánzott — ellenállás után teljesítette minden kívánságomat. Természetesen erre mégjobban belé bonyolódtam. De viszont rövidesen utána ki is ábrándultam, habár még most is szeretem. Kielégít egyéniségével, de világo-

san látom, sohasem lesz jó édesanya, háziasszony. A több gyermektől fél, hűségében is kételkedem. Ha velem hibázott, mással is eleshet.

Közben megismerkedtem egy nagyon bájos, de nagyon tartózkodó leánnyal. Szépsége mellett feltűnt finomsága. Foglalkozni kezdtem vele, megszerettem. Rájöttem, ő az, aki teljesen hozzám való. Mindenben megegyezünk és mellette én is most tiszta, később hűséges tudnék maradni.

Feltétlenül ezt választanám, csak egy kételyem van, miután már enyém volt az előbbi leány, nem vagyok-e köteles őt feleségül venni?"

Az egyik legnehezebb és legfájóbb kérdést érintetted! Azt a kérdést, amely annyi leányt tönkretett már és annyi szerencsétlen házasság kiindulópontja. Ha a leányok erősebbek lennének, sokkal boldogabbak lehetnének! De a férfiak is.

A természetjog szerint, ha komoly házassági ígérettel teljesen tiszta leányt csábítottál el, köteles vagy őt feleségül is venni, hacsak olyan rendkívüli nehézségek nem merülnek fel, amelyek a kötelesség alól föloldanak.

Ha nem tettél házassági ígéretet vagy a leány már nem volt tiszta, akkor nem vagy köteles őt házastársul magad mellé venni.

Mivel nem írtál erről, dönts el magad kötelességedet az itt megadott két elv szerint. Mindenképen fájdalmat fogsz okozni vagy magadnak vagy neki, esetleg mindkettőtöknek. Sajnos, bűn bűnhődés nélkül lehetetlen!

HÁZASSÁGKOZVETÍTÉS

A szerencsés vagy szerencsétlen „ingadozók” mellett nem egyszer találkoztam elkeseredett fiatalokkal, akik minden „erőlködésük” ellenére sem bukkantak rá élettársukra. Sajnos, sokan valóban erőlködnek. Ezért vagy semmit sem érnek el vagy szerencsétlenül erőltetett há-

zasságot kötnek, esetleg nagy erkölcsi bukásnak teszik ki magukat.

A könnyű fajsúlyú és szinte kétségbeesett vagy kalandra vágyó fiúk és leányok nevetségesen komoly kísérletezése az ujsághirdetés és a hivatasos házasságközvetítés igénybevétele.

Fronti élményeim közé tartozik egy fiatal, mégis nagyon „öreg róka”, aki kis hirdetést adott le egyik ujság útján. A választ a tábori számra kérte. A befutott levelek száma 150 körül forgott. Talán húszat elolvastam belőlük. De az a beképzeltég, az a léhaság, az az üresség, amely azokból a levelekből élelem tárult, szinte undorral töltött el. Egy egészen új világ nyílt meg előttem. Az öreg róka elé szinte tolaokodtak a „buta libák”. Nem is voltak anynyira buták, mint inkább léhák.

Egy fiatal leány is próbálkozott ujsághirdetéssel. Többek között valamilyen magasabbrangú tisztviseelő is felkereste, először fényképet kért, utána a következő kérdőívet küldte el a lánynak:

„Sohasem volt Ön vagy édesanyja fizetéses alkalmazott? Önálló keresetből élnek? Van valami kapcsolata az előbbi társadalmi osztállyal? Cipő nélkül milyen magas? Bőre milyen színű? Egészséges? Volt már vőlegénye? Titokban? Előélete tiszta, hófehér?”

A leány fivérét bemutatta ez a kérdőív. Haragját a következőképen vezette le:

„Nővérem megkapta kérdőívét. Mielőtt válaszolna rá, én a következő kérdéseket bátorkodom előterjeszteni: Volt Ön már büntetve? Hányszor? Miért? Pénzbüntetéssel sujtották? Mennyit kellett fizetnie? Vagy börtönre ítélték? Hol ülte le a fogságot? Kedves atyja él még? Neki a rendőrséggel nem volt baja? Ha igen, miért? Iszákos Ön? Atyja? Van összeköttetése a csempészekkel? Talán maga is űzi ezt a mesterséget? Kik orvosai? Ebből a célból hajlandó-e jelenlegi és volt betegségeire vonatkozólag orvosait feloldani a hivatalos titoktartás alól? Többször is fürdik évenként? Étkezésnél használ kést? Mos fogat reggelenként?”

Ugye szép kérdőívek! Így azután valóban boldog házasság indulhat!

De mindketten megérdemelték. A leány és a férfi is!

Hasonló eljárást érdemel mindenki, aki hirdetéssel és hivatásos házasságközvetítőkkal áll szóba.

Ezen az úton ti semmiképen sem járhattok!

Még a legjobb szándékú közvetítést is úgy lehet ajánlani, ha tulajdonképpen nem is házasságközvetítésről, hanem csak egy *közönséges ismeretség biztosításáról van szó, amelyből esetleg származik házasság is.*

Érthető okokból több férfi fordult már hozzám értékes menyasszonyszerzés ügyében. Többször teljesítettem kívánságukat. Közben ezeket is tapasztaltam.

Az egyik esetben a férfit nem ismertem eléggé és csak később tudódott ki a házasságra káros betegsége. Azonnal írtam a menyasszonyjelöltnek, aki csak nagy nehezen tudott szabadulni lovagjától.

A másik esetben a férfit nagyon jól ismertem és szerettem. Szívből akartam neki segíteni. Szinte menyasszony keresésre indultam. Kimondottan az ő szempontjából figyeltem a leányokat. Egynél hirtelen megmaradtam. Ennek ugyanaz volt az álma, mint barátomnak. Szeretett volna kis családi otthont, kerttel, gyermekekkel, ahonnan neki nem kell sokszor távoznia stb. Fényképet kértem tőle, mert a vallási buzgóság, az anyagiak, kor, stb. szempontjából is egyezett minden. Biztos voltam boldogságukban.

Legelső alkalommal örömmel ujságolom barátomnak: Megvan a menyasszonyod! Elmondtam a leány tulajdonságait, vágyait, igényeit, álmát. A férfinak tetszett. Boldogan állapítja meg ő is: Ez lesz a menyasszonyom!

Kérésére végre megmutatom a fényképét!

Ekkor arca hirtelen elkomolyodik, mosolya megfagy az arcán, majd szárazan kijelenti! A leány csinos, sőt a csinosabbak közé tartozik, de nem az én ideálom. Ő szőke és én a feketét szeretem...

A férfinak igaza volt. Bár a leány szép volt, külseje

nem kötötte volna le, azaz talán sohasem lett volna belé igazán szerelmes.

Igy a házasságból nem lett semmi.

MIKÉPEN TALÁLJUK MEG EGYMÁST?

Nagyon sok fiúnak, de még több leánynak kérdése ez! Miképen találják meg egymást azok, akik összeillenek?

Annyi leánnyal, fiúval van telve az élet, annyival találkoznak kölcsönösen és mégsem találják meg az igazit. Csak nagynehezen és talán az sem az igazi, csak olyan „pótlék”.

A legtöbb férfinak megállapítása a leányokról: léhák. A leányoknak pedig véleménye a fiúkról: szerelemvadászok.

Az igazi házastársat valóban azért nem lehet megtalálni, mert a házasság előtt mindenki — ti is — kissé „élni” akartok, kissé meg akarjátok ismerni az életet, a fiúkat, a leányokat. Vagyis egymást rontjátok kölcsönösen és egymásban teszitek tönkre a jó férjet és feleséget. Elnevelitek egymást! Nem lehetne inkább tiszta, mély szeretettel a boldog házasságra nevelni magatokat és az ismerősöket?

Igy jobban megtaláljátok majd élettársatokat!

Volt olyan terv is, hogy az értékesebb fiataloknak legyen közös szórakozási, illetve ismerkedési lehetőségük, szalonjuk.

Ennek a gondolatnak nem jósolok sok jövőt, de ha nagyon ügyesen és nagy körültekintéssel esetleg valami szociális célt is adnak a találkozásoknak, talán megoldható lesz egyes helyeken.

Előnyösebb lenne, ha időnkint az egyházközségek révén, a kultúrházakban tartanának a felnőtt fiatalok számára kis összejöveteleket, amelyeket gondos édesanyák készíthetnének elő. Természetesen nagy és gazdag tapasztalatok után a hibákat lassan ki lehetne szűrni a rendezésből.

Ugyancsak alkalmasnak látszik, ha a különféle egyesületek tartanak időnkint mindkét fiatalság részére teákat stb., amelyeket nagyobb körültekintéssel lehetne megszervezni és a tagokon kívül másokat is meghívni.

A fiúknak nagyobb a szabadságuk ebben és nagyobb a mozgási lehetőségük is. Ismerőseik (barátok, nagynénik stb.) révén könnyen bejuthatnak egy-egy családba. Csak komolyan keresni, kutatni kell a lehetőségeket.

A leányok szintén eljuthatnak így ide-oda. Mivel azonban ez náluk valóban nehezebb, segítsék őket az édesanyák, önzetlenebb barátnők, testvérek különféle ismeretségekhez. Hívják meg őket kis családi teára, névnapra, születésnapra, beszélgetésre, hádd ismerkedjenek össze.

Ha mindehhez hozzájárul a saját életetekben önmagától adódott alkalmak kihasználása, akkor valóban megtettetek mindent vágyaitok biztosítására.

Egyet azonban nagyon ajánlok! Ne gondoljátok, hogy a vőlegény és menyasszony úgy jön, ahogy pont hozzátok illik. *Vagyis ne mondjátok le azonnal mindenkiről, akiben esetleg valami hibát láttok, hanem kíséreljétek meg az áthangolást, a nemesítést, az emelést.* Ezen az úton sokkal gyorsabban megtaláljátok életpárótokat, mint ha éveken keresztül minden bált átmulattok!

És ami még fontosabb: Nem csalódtok majd benne, mert józanul ismertétek és szerettétek meg egymást, nem pedig egy sötét éjszaká mámoros hangulatában.

Nagyon ajánlom még az ég segítségének igénybevételel is.

Ilyen fontos ügyben minden jó eszközt meg kell ragadnotok. A legjobbba közé tartozik az imádság is!

Imámban én is támogatlak titeket, mert a jó élettársom múlik sokszor az örök boldogság biztosítása, a te, az Ő és gyermekeitek üdvössége!

A SZERETET CSODÁI

ALKUDJUNK MEG?

Az élet legnagyobb szenvedései közé tartozik a csalódás. A csalódott ember nagy reményekkel, színes álmokkal, boldogságot kereső vágyakkal teszi széppé, gazdaggá életét, csak egyben téved: mindezt sohasem élvezheti, mert álomvilágban él, mert szétfoszló, elérhetetlen délibáb után nyújtja ki kezét.

Nagyon sok fiatal férfi és még több fiatal leány csalódik szerelmében, mert túl magasak igényei, túl sokat vár a szerelmétől és a szerelem tündérétől, lovagjától.

Mindezért a szülők és nevelők egyrésze a reális, a valóságos életszemléletet hangsúlyozza. Kiölik a fiatalok lelkéből az ábrándozást. Az életet, a házasságot úgy mutatják be, ahogyan ők látják, hibákkal és csalódásokkal. A hibátlannak gondolt „Ő”-ről könnyörtelenül letépi a leplet, hadd tudják meg, kivel állnak szemben és véletlenül se álmodjanak boldogságot ott, ahol esetleg nem találják meg azt elképzelésük szerint.

Én is reálisan gondolkozom. *A te választottad is tele van vagy lesz hibákkal, gyarlóságokkal. Ne építs magadnak légvárakat.* Földi életet fogtok élni, tele nehézségekkel, akadályokkal és kölcsönös gyengeségekkel!

„Anyu is azt mondta, — írja egy leány — „igazi” nincsen. Éppen most olvastam egy regényt is, amely szerint a kiálmodott lovag sohasem jön el.

Mindígy ideálisan gondolkoztam és nagyon rendes fiút vártam. Hiába várok tehát? Úgy látszik, mert a világ körülöttem szüntelenül azt kiabálja, rendes, ideális férfi nincs. Akkor tehát alkudjak meg? Tehát nekem sem kell

olyan fegyelmezetten élnem, mert az, aki rólam álmodik, szintén csak ábrándozik. Vagy nem így van?"

Ó, nem! Nincs egészen így!

Induljunk csak el utolsó mondatodból.

Az a fiú is álmodik rólad. Ideálisnak, rendesnek, aranyosnak gondol. És mondd, miért nem tudnál az lenni, ha nagyon akarnál? *Miért nem tudnál annak a fiúnak tiszta, jószágos, hűséges felesége lenni? Csak azért nem, mert az „élet” hitetlenjei mást mondanak?*

Hibáid mindig lesznek, mert te is ember vagy. De nem tudnád gyöngeségeidet kissé letompítani, jótulajdonosságokkal ellensúlyozni?

És gondolkozzál csak fordítva is. *Ha az a fiú valóban nagyon boldog akar lenni és keményen ellenáll minden kísértésnek, sőt férfias küzdelemmel erényeket sajátít el, hogy téged egyszer jobban szeressen és melletted boldogabb legyen. Miért nem érheti ezt el? Csak azért, mert sokan mellette a pizokban fetrengenek?*

Ember marad ő is, hibáit gyökerestül ő sem tépheti ki lelkéből, de ha kitartóan irtogatja a bűnt, nem lesz-e elfogadható, sőt kellemes és jó is?

Szomorú szívvel kell elismernem a mai fiatalság zülött életét, a szerencsétlen házasságokat, de azt viszont másoknak is el kell ismerniök, hogy mindez abból a sivár lelkületből fakad, amely nem tud hinni a becsületes jellemben, az egyén és család tisztaságában, nemzet fel-támadásában és mindenekfelett a kereszténység egyéni-séget és életét átalakító isteni erejében.

Márpedig ti nem lehettek ilyen sivár lelkületűek, nyomorúságra ítélt hajótöröttek!

Nektek látnotok kell az eszmények nélkül élő fiúk és leányok, férfiak és nők, magánosok és házastársak nyomorult életét.

Ennek láttára erősen, véglegesen el kell határoznotok a szebb, a mélyebb, a keresztényibb életet és házassági köteléket.

Az előbbi fejezetben megrajzolt „ideális” menyaszszonyról és vőlegényről nem fogtok lekicsinylőleg, lemondólag nyilatkozni! Elérhető valóság az, hiszen vala-

mennyi mint élő alak, eleven fiú és leány mutatkozott be előttetek! Ezért keményen határozzátok el: én is ilyené alakítom át magam. Kitartóan dolgozom egyéniségeimen. Az, aki róllam álmodik, aki engem keres, ne csalódjék bennem!

Készüljétek a valóságos életre!

De a valóságos életet tegyétek a lehető legrészebbé!

A SZERETET EREJE

Az előbb felmerült igazságnak van másik oldala is.

Feltehető ugyanis, hogy az emberek, fiúk és lányok leszögezik magukban mindazokat az elveket, amelyek szerint kiválasztják a legrendesebb élettársat. Megalkotják magukban a legszebb ideált, minden erejükkel törek-szének is ilyen ismeretséget kötni. Azonban mit tegye-nék akkor, ha közben szerelemre gyulladnak olyan iránt, akiben az elgondolt vonások nincsenek meg.

Beismerem. Az élet legtöbbször ilyen helyzet elé állít benneteket!

Nehezebbé válik a kérdés akkor, ha ez a szerelem erős, szinte sodró erejű. Ha kölcsönös és mély szeretet is kapcsolódik hozzá. A többi vonásokból azonban több lényeges és fontos adottság hiányzik.

Ilyenkor mégis csak meg kell alkudnod a helyzettel.

Ugyanis nem tehető fel minden esetben, hogy komoly szerelem és mély szereteten alapuló kapcsolatokat képesek legyenek a fiatalok megszakítani csak azért, mert nem egészen ideális a menyasszony vagy a vőlegény.

Főképp akkor áll ez, ha tegyük fel a menyasszonynak már nincs reménye egy újabb lovag hódolatára.

Ekkor tehát meg kell alkudnia! Nem?

Ha számodra megoldás a megalkuvás, ha saját bőrdőre és boldogtalanságodra meg tudsz alkudni — ám legyen. Sokan megalkudtak már. De meg is bánták.

Én azonban a megalkuvás helyett mást ajánlok.

Hallottál talán már a szeretet csodáiról! Nem? Ar-

ról a hatalmas erőről, amelyet a szeretet rejt magában! A szeretet ugyanis nagy áldozatokra képes. Minél nagyobb az ember lelkében a szeretet, annál nagyobb áldozatot hoz.

Ha a szeretet nagyon mély és nagyon nagy, szinte csodát tesz.

Most ne gondolj valami természetfölötti isteni csodára, mert emberi nyelven csodának lehet nevezni azt is, amikor két szív egymás iránti nagy szeretete miatt egészen átalakul, megváltozik annyira, hogy szinte egészen új emberré változik.

Menyasszony és vőlegény ismerőseim között rengeteg ilyen csodálatos átalakulásra bukkantam. Örül a lelkem, amikor ezek az *egymásra talált szívek* nem alkudtak meg az adott helyzettel, *nem törődtek bele a hibákba*, hanem szerelmük erejével *egymást átalakították, a hibákat letompították, új erényekre tettek szert*, így indultak el új, boldogabb életútjukra.

Ha ti ketten így, ilyen mélyen szeretitek egymást, miért nem tudtok ti is szinte csodát tenni közös boldogságtokért?

Miért akarnátok megalkudni?

Ha megalkudnátok a hibákkal, akkor nem is volna köztetek igazán mély és valóságos szeretet. *Mert az igazán mély szeretet sohasem alkuszik, hanem mindent a szerelem tűzébe dob, hogy az a tűz még melegebb legyen, még magasabban lángoljon, még nagyobb boldogságot adjon!*

ISTEN MUNKATÁRSAI

Szent Pál a korintusiakhoz írt első levelének harmadik fejezetében gyönyörű gondolatot közöl:

„Istennek vagyunk munkatársai; Isten szántóföldje vagytok.”

Egy nagyon aranyos menyasszony erről így írt:

„Azt hiszem, ennél szebb gondolattal nem kezdhet-

ném menyasszonyi naplómát. Ez a gondolat megjelöli az én utamat, amelyen haladnom kell.

Mindenkinek szól ugyan ez, de legjobban nekünk, fiataloknak, akik a házasság előtt állunk. Milyen csodás, milyen magasztos, hogy elmondhatjuk magunkról: „Isten munkatársai vagyunk!”

Isten munkatársának lenni! Munkájának részesévé válni, résztvenni teremtő működésében, mily isteni ajándék, mily gyönyörű küldetés.

Sajnálom, hogy nem írtam le ezelőtt gondolataimat, mert akkor már előttem állna eddigi közreműködésem Istennel. Amióta rádöbentem életem nagy céljára és amióta komolyan készülök rá, elképzelhetetlen sokat változtam. Ha így lelkesen alakítok, ha magamat neveltem, formálom, nem vagyok-e akkor Istennek munkatársa? Amikor pedig öreá hatással vagyok, amikor kéresemre megváltozik sok mindenben, amikor rám hallgat és először kedvemért szokik le hibájáról, később azért, mert ő maga rájön annak helytelenségére, akkor nem vagyok-e Isten munkatársa?

Teljes értelemben csak a házasság szentségében leszek Isten munkatársa, amikor a teremtésben segítek Istennek. Akkor leszek Istennek igazi szántóföldje is.

Már sokszor megsirattam ezt a gondolatot. Mert ha elgondolom, hogy milyen méltatlan vagyok rá és milyen szent és fűlséges titkot és feladatot rótt rám a jó Isten, akkor annyi öröm száll szívembe, hogy csak örömkönyvekkel tudom kifejezni.

De méltó is akarok rá lenni. Mindent megteszek, hogy Istennek valóságos és szent munkatársa lehessék.”

Nemde nagyon kedvesen írt ez a menyasszony! Nemde igaza van mindenben! Legyetek ti is, kedves hűgom és kedves barátom, Isten munkatársai!

ÉBREDJ ÁLMAIDBÓL . . .

A fiatalok sokszor elrontják jövőjüket, mert a házasságra való készület legdrágább, legfontosabb idejét a szerelemnek álomszerű, sokszor bűnös bódulatában töl-

tik el a nélkül, hogy a szeretet nagy lendületét kihasználnák és alaposan felkészülnének boldogságuk megvalósítására, megszilárdítására.

Pedig érdemes a szerelem erejét, lendületét melegebbé és tartalmasabbá tenni, kihasználni és így biztosítani a közös szeretetet a házasság évtizedeire.

Most, amikor tehát szívetekben él már az eddig nem is sejtett boldog tűz, ne éljetekek álomvilágban! Ébredjetekek fell' Ontudatosítsátok, mélyítsétekek, nemesítsétekek a boldogságot! Készüljetekek fel a házasságra!

Az első előkészület: Szokj le hibáidról!

Hogyan akartok boldogok lenni, egymásnak örömet szerezni, amikor szívetekben annyi még a szenvedély, hiba, bűn, amelyek mind csökkentik, sőt talán később ki is ölik a most érzett boldogságot!

Kezdjetekek el az építő munkát a hibák leküzdésével. Például szolgáljanak a következő kis beszámolók:

„Nagyon ideges természetű vagyok. Bizonyára lesz életünkben olyan helyzet, amelyben a nézeteltérés keserűséget jelent majd mindkettőnknek, holott boldog megértésben is végződhetnék, ha legyőzném magam. Már mostanában is megtörtént ez. Neki kellett mindent el-símítania, pedig én voltam a hibás. Még eddig büszkeségben egyszer sem volt erőm bocsánatkérésre vagy hibám beismerésére. Makacsságom bizonyára rosszul esik neki is, de nekem is fáj. Ezen gyökeresen változtatnom kellett.

Most már kéthetes sikerről számolhatok be. Ő távol van, de elhatározásomat mégis keresztülvittem. Édesanyámmal szemben gyakorolom mindazt, amit vele szemben akarok elérni. Ezért édesanyám nem is tudja, mi történt oly hirtelen velem, minden hibámért bocsánatot kérek tőle, megfékezem nyelvem; amikor idegeskednék, hallgatok. Makacs természetem is legyőzőm. Nem mondok ellent már, ha pedig mégis megkötöm magam, és észreveszem, azonnal engedek.

Boldogan tapasztalom az eredményt. Már türelme-sebb vagyok, kevésbé ingerült. Jobban szeretnek. Ami

a fő, házasságunk boldogabb lesz; ha erre gondolok, már most is öröm tölti el szívemet. Sohasem sejtettem, hogy a szeretet ilyesmire is kihatással legyen."

„A jó Istennek köszönhetem, hogy őt utamba hozta. Így céltudatosan készülhetek jövőendő életünkre. Minden erőmmel igyekszem ezt az Úrnak meghálálni, a bűnt elkerülni. Talán ezért lettem olyan csodálatosan nyugodt, határozott. Világnézetem kitisztult. Világosan látom, ha boldog akarok lenni, ha boldogságot akarok nyújtani, le kell győzőnöm hibáimat..."

Ó, nézzetek lelketekbe és keressétek meg mindazt a hibát, amely boldogságtokat alááshatja, kisebbiti. Minél korábban láttok hozzá a munkához, annál boldogabbak lesztek.

A TALÁLÉKONY SZERETET

A komoly szerelemből nagy felelősségtudat is tükröződik. A leendő feleségnek és férjnek nagy, komoly és szent hivatást kell betölteniök.

Mivel a házasság nemcsak örömeiből, hanem kötelességeiből is áll, azért mindkettőtöknek el kell sajátítani azokat az erényeket is, amelyekkel kötelességeiteket jobban be tudjátok tölteni.

Legelső kötelességetek a kölcsönös szeretet, az a jóság, amellyel megkönnyítitek egymásnak az életet. Lám, milyen jó az Isten! Azt parancsolja nekünk, azt írja elő legfőbb kötelességnek, amelyet mi is legjobban kedvelünk, amely után mi is legjobban vágyódnak.

Tévedtek azonban akkor, ha azt gondoljátok, hogy ez a szeretet a külső édességekben, szeretkezésekben nyilvánul.

Sajnos, a könnyű fajsúlyú, a felületes, üres szeretet mindig itt tör magának utat, hogy elfojtsa, kioltsa azt a kis szeretetszikrát, ami még meghúzódik a szívek mélyén.

Üreslelkű emberek! Szánalmas szerelmesek! Szegény, koldus szeretet!

Úgy szánlak titeket, hogy ilyen kevéssel megelégedtek, hogy nálatok csak ezt jelenti a szeretet. Csak érzékiséget, — szinte semmi mást, annak bizonyosságául, hogy nincs is bennetek igaz szeretet!

Mert a szeretet gazdag. Az igazi szeretet nagyon találékony. *A mély szeretet nem habzsolá, testies, hanem előrelátó és lelki.*

Idézni akarok az életből. Lássátok, milyen találékony a szeretet!

„Olyan érdekes és olyan szép: én vagyok a gyöngébb és sokban nekem kell majd erősebbnek lennem. Édesanyám mondta. Ha megbánt, majd akkor is nekem kell megbocsátanom, a kedveskedést kezdenem. Nekem kell alkalmazkodnom. Nekem mindig tekintettel kell lennem órá. Ezért kell legyőznöm magam. Nehéz, de jól van ez így. Jó magamat megtagadni, jó gyöngeségem ellenére erőt, hitet, kitartást, hűséget, türelmet, szeretetet árasztanom annak, akit szeretek. Jó ismernem feladatokat, hogy nekem mindig csak adnom, adnom kell. Köszönöm Istenem, hogy nőnek teremtettél. Ó, adj erőt, kitartást mindezeknek az erényeknek elsajátítására, gyakorolására.”

„Amióta őt ismerem, testben és lélekben nemes, önzetlen magatartásra törekszem, hogy ne okozzak neki csalódást, ellenkezőleg boldoggá tegyem. Még soha nem volt annyi ambícióm és sohasem törtem annyira a fejemet a jövőt, állást, beosztást illetőleg, mint most. Már több akadályon átlendítettem, több sikerre vezetett iránta való szeretetem. Így is felkészülök feladatokra, hogy családomnak jó gondját viseljem. A gyermekeket is azóta szeretem és figyelem. Jó édesapa akarok lenni, aki nevelni is tud. Azóta igyekszem otthon minden praktikus, házas fogást megtanulni...”

„Testi egészségemre is nagyon vigyázok, mert piros arcú gyermekeknek, édes kis lurkóknak akarok életet adni.

A nevelés a legfontosabb és legnehezebb feladat. Mivel nem elég hozzá az „érzék”, pedagógiai könyveket

olvasok, megfigyelem a szülők nevelési módszerét. Már nem egyszer megállapítottam a hibákat is és elkönyvelem a jó fogásokat. Elfelejtett gyermekkori meséket is felújítok, hogy ha majd a csillogó gyermekszemek várakozva tapadnak édesanyjukra, akkor ne csalódjanak.

A háztartás titkaiban már jártas vagyok, de szabadidőmben buzgón tökéletesítem tudományomat. Ha meglátnának ismerőseim, hogy én az orvos az „aorta steneris és bicuspidalis insufficientia” tanulmányozása közben a „tejfelestúrós felfújt” receptjét tanulmányozom, nagyot néznének. De én magam akarok uramnak kedveskedni, nem hagyom ezt majd az alkalmazottra, sem a vendéglőkre!

Egészen különös figyelemmel vettem át a csecsemőgondozást! Mindazt, ami már inkább az édesanyához tartozik: fürdetés, etetés, ápolás művészetét.

Az otthon melegségéhez hozzátartozik a szép, izléses, kézimunkákkal díszített lakás. Ezért kézimunkázom és gondosan figyelem a lakásberendezéseket, szép bútorokat. Tervezgetek előre, hogy majd nagyon jól érezzük magunkat otthon.

Még a gazdaságra, a kert művészetére is figyelemmel vagyok. Ismernem kell ezt is. Ki tudja, milyen körülmények közé kerülünk. Egy jó asszonynak mindenhez kell értenie. A virágokra amúgy is szükségem lesz, ha pedig majd saját termésű gyümölcssel vagy más meglepetéssel kedveskedhetem, kölcsönös lesz örömünk.

Ó, annyi bennem az erő, a gondolat! És mindez könnyű, mert szeretetből fakad!”

Már nem folytatom tovább!

Elég példát láttatok!

Legyen a ti szerelmetek mély, akkor mindjárt találékony lesz!

KRISTÁLYTISZTA ÉLETFORRÁST!

A fenti beszámolókból egészen világosan kicsendül már a férfi és a nő szülői szeretete, amely szeretet új szint, új tartalmat ad kettőtöknek és biztosítja annak a

magasztos célnak teljesítését, amelyért a jó Isten elsősorban alapította a házasságot és a szerelmet.

Ebben a fejezetben ezt egészen külön ki akarom emelni és egyúttal felhívom figyelmeteket arra is, hogy a házasságra való kifejezett fölkészülést már az öntudatra ébredt ifjúság első napjaiban kellene megkezdeni. *Olyan magasztos, olyan szent, olyan mély és sokoldalú feladat elé álltok a házasságban, hogy az ifjúi erőnek teljes igénybevételére van szükség öntudatraébredétek első napjától fogva. Akkor tudtok teljeset, sőt Isten kegyelméből tökéleteset adni.*

De ha véletlenül nem gondoltatok volna erre a szent feladatra eddig, akkor most kell megfeszített erővel dolgoznotok, a mulasztottakat pótolnotok! Gondolkozzatok, miképen tudjátok megvalósítani mindazt, amit a következő fiatalok megvalósítottak!

„Már régóta arra törekszem, hogy olyan legyek, mint amilyennek gyermekeimet szeretném majd látni és amilyennek az én nagylányom és nagyfiam elképzelik majd ideálisan édesanyjukat. Ők ne csalódjanak bennem, de én sem bennük.

Bűnös kísértések alkalmával erős tudtam lenni, amilyen erős bennem a gyermekeim utáni vágyódó szeretet. Amit én követelek majd tőlük, azt magam akarom most átélni, mert akkor súlya lesz szavamnak, akkor tiszta szemmel nézhetek az ő tiszta szemükbe. Szörnyethálnék szégyenemben, ha az én fehér homlokú szép nagylányom egyszer félig vagy egészen bukottan jönne haza, vagy az én drága nagyfiam, az én büszkeségem nemibajt kapna valami rossz nőtől, akivel valahol egy utcasarkon találkozott.

Óriási felelősség Isten és ember előtt édesanyának lenni!

Épp azért tökéletesíteni akarom magamban azt a sok szép erényt, főképen az érintetlen tisztaságot, amit jószágos menyeyi Atyám nekem adott, hogy majd egyszer tovább adjam az én drága kicsikéimnek.

Ó, nagyon jónak kellennem, mert ki akarom érde-

melni a jó Istentől a jövő élet nagy feladatának teljesítését: az édesanyai hivatás boldogságát.

Készülök is rá hittel és azzal a reménnyel, hogy sok kicsi angyallelket küld hozzánk a jó Isten, hiszen tudja, valamennyit tárt karokkal várjuk. Már most is kimondhatatlanul boldog vagyok, mert szép az élet, mégis úgy gondolom, nincs szebb élet, mint a gyermekeinek élő anya élete, aki minden fáradozásért kárpótlást kap édes ura és kis „csemetéi“ szeretetében.

Sohasem tudnám magamra vállalni azt a felelősséget, hogy akár rossz élet következtében, akár lelkiismeretlen álokok alapján elzárkózzam a gyermekek elől, hogy a meg nem született gyermeklelkékért engem tegyen egyszer felelőssé az örök Bíró.

Ó, én más édesanya akarok lenni! Nekem van szívem, van hitem, van szeretetem. Már ifjúságomtól kezdve felkészülök erre a magasztos hivatásra, mert az én édesanyai ideálom maga a Szűzanya."

„Mit viszek a házasságba? Férfiöntudattal mondom: nőtől be nem mocskolt tiszta lelket és testet, azonfelül olyan szeretetet, kitartó, türelmes természetet, amelyen teljes öntudattal a mai napig dolgoztam. Istennek legyen hála, nem kis eredménnyel! Tanár vagyok. Kell türelmesnek lennem, de szeretettelteljesnek is, mert szeretet nélkül nevelni nem lehet.

Élethivatásomat összekötöttem jellemem kialakításával.

Ami tiszta életemet illeti, nehéz volt, de meg tudtam tartani ezer kísértésen keresztül is.

Bár 27 éves elmúltam és négy évig tartózkodtam Pesten, de a „pesti élet“, sem a kitöltött katonaidő nem tudott megingatni hitemben és elhatározásomban.

Pedig mennyi alkalmam lett volna! Hányszor fenyegetett veszély, hogy én is oda essem a többi mulató, az élet hízelgő édességeit faló társaim mellé. Mégis végig erős maradtam. Igaz, még jó korán fogadalmat tettem, hogy megőrzöm testem és lelkem tisztaságát az eljegyzésig.

Huszonhat éves koromig egyedül harcoltam. Akkor ismertem meg őt, azóta ő tartja bennem a lelket, az erőt.

Büszke és boldog vagyok. Ezt csak a sok csatát megnyert férfiak ismerik."

Én is boldogan fejezem be ezt a fejezetet. Boldogan, mert nekem ilyen hűgaim és ilyen barátaim vannak.

Nem akarnátok ti is közéjük tartozni?

„CSAK TUDNÁM ÖT SZERETNI”

Az önnevelés igen sok közös kérdést is megoldhat. Többek között a szeretet viszonzását is, mert nem egyszerűen nagyon nagy kérdés ez.

Előfordulhat, téged valaki nagyon megszeret, de te nem tudod őt szeretni vagy legalább is nem tudod eldönteni, szereted-e vagy sem. Sem lángoló szerelem, de komoly, mély szeretet sem ég benned. Mit tégy ilyenkor? Mit érhet el ilyenkor a szívedben kialakított jószág?

Mindenekelőtt el kell döntened, megvan-e bennetek mindaz a tulajdonság, amely a házasság boldogságához szükséges. Ha nem illetek össze, akkor kár fáradozni. Szép lassan, nehogy fájjon neki, bontakozzál ki az ő szeretetéből, vonulj lassan vissza tőle.

Ha azonban egyébként minden kellék biztosítva volna, csak épp a szeretet hiányzik, akkor még lehet segíteni, annál is inkább, mert sokszor a nagyon nagy jószág miatt kételkednek a fiatalok szeretetük teljességében.

Jelenleg két nagyon aranyos és rendes fiatalasszonyra gondolok, akiknek naplója, levele telve volt aggodalommal, szeretik-e vőlegényüket és megadhatják-e majd nekik azt a szeretetet, amit várnak tőlük. Annnyira kínozta őket ez a gondolat, hogy majdnem szakítottak. Néhány rövid mondatot közlök soraikból:

„Nem szeretem őt. Önmagamot megcsalom. Párnát készítek neki, de nem várom. Fáj, hogy pályámat érte feláldozom. Lemondjak a doktorátusról is?”

„Tisztelem, szeretem is egy kicsit, de lehetek-e ezzel a felesége?”

„Eljött a bálba. Örült ottani sikeremnek. Tehát csak azért jött. Ha nem tetszettem volna másoknak, talán nem is szeretett volna. — Hozzá menjek?”

„Nem tudom, szeretem-e? Ha itt van mellettem, jól esik. De ha nem jön, nem esem kétségbe. Levelét szívesen olvasom, de meg vagyok nélküle is. Nem várom jöttét, sőt kissé félek tőle, de ha itt van, örülök. Hozzá mehetek-e így?”

„Egyszer azt gondolom, nem jó parti számomra, más-kor meg az bánt, én nem vagyok elég jó neki. Magam sem ismerem ki magam!”

„Kedves, jó, életrevaló leány, de valahogy nem megedett vele össze a szívem. Elvegyem feleségül?”

Nos, ha tehát egyéb más kellék nem hiányzik, akkor megteheted a következőket:

A szeretet kifejlődéséhez elsőrendű alap a jóindulat. Legelőször is légy hozzá jóindulattal. Megérdemli, mert annyira szeret.

A jóindulat mellett légy hozzá barátságos. Ez sem lehetetlen. Törekedjél megérteni, kissé kedveskedni neki. Ezt minden vendégnek megteszed. Vele is megteheted, vele, aki annyira szeret téged.

Azután kísérelj meg megismerni a lelkét! Miért is szeret téged? Gondolkozzál azon, miért szerethetnéd őt! Sok okod lehet rá. Először azért, mert hozzád annyira ragaszkodik, annyira kedveskedik neked. Másodszer azért, mert föltevés szerint rendes és általában hozzád illő.

Ha mindehhez beleéled magad az ő helyzetébe. Megkísérelj őt abban megváltoztatni, amiben talán kevésbé szimpatikus előtted. Esetleg minden este imádkozol egy Üdvözlégyet, hogy szívedben kifejlődjék iránta a szeretet. Akkor lehet, hogy valóban lassan felmelegszel iránta. Házasságot köthetsz vele.

Amikor pedig a lángoló szerelem nélkül ugyan, de

kifejlődik a komoly, szilárd szeretet, megértés, akkor még a következő megfontolást is magadévá kell tenned:

A szeretet mellé bizonyos fokú szerelem is kell. Legalább is lelki készség arra, hogy örömmel teljesíted a házastársi kötelességet testi vonatkozásban is. Legalább is azért, mert őt — mivel lelkileg szereted — boldoggá akarod tenni. Erre egészen külön kell gondolnod akkor, amikor nem ég szívedben a szerelem tüze. A szerelem egyik fővonása ugyanis a testi harmónia, a testi vágyak összhangja. A szerelemnél általában nem nehéz az áldozatok biztosítása, még a nőknél sem, bár nagyon sok nő természeténél fogva kissé hidegebb, tartózkodóbb. A szerelem hiányánál veszélyes lehet a helyzet, mert a nő semmiféle áldozatot nem akar hozni a házassággal kapcsolatban, hiszen ő csak lelkileg, szinte csak baráti alapon szeret. Éppen azért, csak abban az esetben lehet szerelem nélküli házasságot megengedni, esetleg ajánlani, ha a nem szerelmes fél, lelki szeretetből kiindulva tudatosan és örömmel akarja nyújtani mindazt, amit a házasság fiziológiai része követel esetleg egyéni áldozat árán is.

ÉS HA Ő NEM VISZONOZZA?

Nagyon sokszor előfordul az előbb tárgyalt kérdés másik változata: mit kell tenned akkor, ha a kiválasztott nem viszonozza a szeretetet.

Előre bocsátom, hogy jelenleg nagyon komoly szeretetről van már szó és nem valami futó kalandról, amelyet elég érdekesen vázolt valaki a következőkben:

„Szerettem valakit, de hogy elkerültem onnan, a barátság szertefoszlott. Jelenleg a barátnőmet szereti, a barátnőm egy másikat, aki viszont a barátnőmmel nem nagyon törődik. Ezt a fiút egy ottani tanítónő szereti, akit viszont a fiú nem kedvel. Az a leány (melyik?) menyasszony, de az esküvő csak húzódik, mert valójában nem szeretik egymást. Én tudnám a fiút szeretni, de már rég félreálltam, mert a másikkal komolyabbra fordult ügyem. Hát szörnyű bonyolult ügy...”

Valóban bonyolult ügy, de nem is komoly ügyek, mert a komolyabb ügyek nem ilyen bonyolultak.

Föltevésünk a következő: két szív szereti egymást. Az egyik nagyon szeret, a másik ezt nem viszonzza, bár nem is kosarazta ki. A föltevés továbbá az, hogy ketten összeillenek, mért ha nem illenének össze, akkor kár a küzdelemért.

Fontos még némi szimpátia annak részéről, aki a szeretetet nem viszonzza kellőképen. Ha ez nincsen meg, akkor kár a fáradozásért. Ugyancsak fölösleges a küzdelem, ha valamilyen legyőzhetetlen akadály van, amely a házasságot feltétlenül meggátolja. Ha ezek az esetek nem állnak fenn, akkor a következőket lehet megkísérelni:

Mindenekelőtt törekedjél azokat az erényeket gazdagítani magadban, amelyek tetszésére vannak. Minél több ilyen jó tulajdonsággal rendelkezel, annál előbb eléred célodat.

Törekedjél kedveskedni neki. De ne a saját elgondolásod szerint csupán, hanem lesd el vágyait, kívánságait, álmait. Általában nagyon alkalmazkodjál hozzá mindenben. Az ő ízlése legyen az irányadó! (De ne csak addig, míg megnyered, hanem a házasságban is. Hiszen önzetlenül szereted! Nem?)

Amennyiben nem vagy terhére, — erre rendkívül vigyázz, mert másképp elrontasz mindent! — többször keresd a találkozási lehetőséget. A kitartás és többszöri kedves találkozás felébreszti a szerelmet.

Keress lehetőséget arra, hogy együtt oldjatok meg valamit. Néha célra vezet külső előadás rendezése vagy más ilyesmi. Sokkal jobb, ha valami belső közös munkát találsz, ami egészen közelről érinti őt. De a legjobb, ha egészen belső ügyet tudsz vele végigvezetni.

Mondjuk, ha mindketten tanítók vagytok vagy egy hivatalban dolgoztok, segítesz neki munkájában vagy nagyon közreműködsz annak sikeresebb megoldásában. Ha egy községben laktok, légy ismét találékony. Esetleg jellemén alakíthatsz. Nem egy fiatal házasságot ismerek, ahol az egyik — legtöbbször a leány — megváltoz-

tatta, megjavította a férfit a nélkül, hogy házasságra gondolt volna. De e közben kölcsönösen megszerették egymást.

Ilyen belső közös munka alkalmával ugyanis közelről megismeri nemes elgondolásodat, jóságodat. *Rájön értékeidre és kifejlődik a közösség belső érzése.* Elmond egyet-mást neked életéből, te a tiedből és lassan kívánja közelségedet, segítségedet, megértő jóságodat.

Igy lassan benne is kialakul a szeretet.

Erre a közösségérzetre és a megnyerés módozataira vonatkozólag még igen sok indítást találhatsz a következő fejezetekben is.

Használd fel azokat is.

TÖREKEDJETEK MEGÉRTÉSRE!

Feltétlenül tapasztaltátok már a kettőtök közötti önkénytelen nézeteltéréseket. Magatok sem tudtátok, honnan származik, miből ered ez az időnkint felmerülő ellentét vagy inkább megnevezés, csak fájón tapasztaltátok létezését, hivatlan, kelletlen zavarását. Legtöbbször nem néztek mélyebbre, nem iparkodtok megérteni a másikat.

Pedig de *sok viszály, szenvedés maradna el a jegyesek és a házastársak között, ha megértésre törekednétek, ha nem elhamarkodott ítélettel, hanem megértő jósággal iparkodnátok elsímítani a nehézségeket, ellentéteket.*

Mindenekelőtt ismernetek kell a tényt, nagy ritkaság számba megy, két embernek tökéletes megegyezése. Gondoljátok át csak a ti életpályátokat. Mennyire különbözik egymástól. Más körülmények között éltetek, mások voltak nevelőitek, más emberek vettek körül, más részletkérdéseket hangsúlyoztak előttetek, így gondolatvilágotok is sokban különbözik.

Ezt a különbséget kell éppen az ismeretség és a jegyesség idejében elsímítanotok.

Egymás szívét, gondolatvilágát összhangba kell hoznotok. Tervetek, vágyatok, kívánságotok lassan egyezzzék meg.

De meg kell értenetek egymás cselekedetének indítókát is. *Sok fiatal szív vesztette el igazi életpárját, mert nem tudott a másiknak gondolatvilágába beilleszkedni, ezért törésre vitte a dolgot.*

Ezek később bánják meg tettüket, amint ez a lány is:

„Udvarlóm félreértés miatt egyideig elhagyott. Nagyon fájt a csalódás, mert egészen megbíztam benne. Később rájött hibájára, ki akart engesztelni. Virágokat küldött, de én nem fogadtam el. Mikor pedig barátnóm előtt másodszor is kísérletezett, én elutasítottam, pedig a szívem majd megszakadt. Ha megbántott, — gondoltam — szenvedjen is. Ez volt a végzetem. Még egyszer lett volna ugyan alkalmam a kibékülésre, de ismét megkeményítettem a szívemet. Még nagyobb elégtételt vártam. Ő azonban már nem jött többet vissza . . .”

A következő eset is majdnem tragikusan végződött, de hála Istennek, ismét kibékültek. Ma már boldog házastársak a szereplők. Ide iktatom, mert élesen rávilágít az egyéni, nem tárgyilagosságok romboló erejére:

A fiú megkérte a lányt. A szülők beleegyeztek, a leány örömmel adta szívét. A jegygyűrűváltás csak egészen kis akadály miatt késett. A leánykérés napján, amikor a valóságos eljegyzés megtörtént, a fiú meg akarta csókolni menyasszonyát, de ez kitért előle. A fiú megharagudott és hidegséggel vádolta. Ez az eset többször megisméltódott. A fiú kezdett elhidegülni. A csókot többé elő sem hozta.

A leány kétségében segítséget keresett.

Mivel valójában már eljegyezték egymást és ténylegesen menyasszony-vőlegény voltak, a fiú pedig a kérdést szőnyegre sem hozta, azt ajánlottam a menyasszonynak, hozza maga elő a dolgot, bár rendes körülmények között ezt nem teheti meg. Most rendkívüli körülmény áll fönt. Egymást szeretik. Ő hibázott, — hozza rendbe áldozatok árán is.

Az eset tovább játszódott:

„Egy alkalommal, amikor kissé túrhetőbb volt közöttünk a hangulat, előhozta az ügyet. Rövidesen meg-

magyaráztam lelki beállítottságomat és hozzátettem, ez nem akadály többet, mert mi valóságosan is jegyesek vagyunk, ilyenkor a csók már nem bűn. Erre nem felelt semmit. A hangulat nagyon kínos lett. Nem találtuk fel magunkat. Roppant fájt hiúságomnak hidegsége. Azt hiszem, mindkettőnknek volt szégyelni valónk egymás előtt.

Végre egyenesen feltettem a kérdést: Miért aláz meg annyira, amikor én szeretetből jóvá akarom azt tenni, amit ő hibáztatott bennem?

Erre azt válaszolta, szánalomból nem kell neki semmi, mert sokkal többet kibír, mint gondolom. Valahogy majd csak lesz.

Erre kifakadtam, — velem ne játsszék, amikor tudhatja, mennyi harcomba került, amíg rászántam magam erre a lépésre pusztán iránta való szeretetből és most még önérzeteskedik.

Erre elváltunk.

Legközelebbi találkozásunk alkalmával megcsókolt, mintha semmi sem történt volna. Később pedig megköszönte jószágomat és megértő szeretetemet.”

Vigyázzatok! Az ilyen belső dac, hiúság stb. helyett legyetek megértők. Hozzatok egymásért áldozatot! Sokkal jobban megszeretitek majd egymást és végül egymáshoz hangolódtok.

FÖNYEREMÉNY

Közismert az emberek hitetlensége a „megjavuló” völegényekkel és menyasszonyokkal szemben. A közvélemény itt is, mint minden másban, a rosszabbat látja, a bűnöst tételezi fel. A világ nem hisz a javulásban és a javíthatóságban. Ezért van annyi boldogtalan házasság is. Megalkusznak!

Azok azonban, akik az egyesek szívébe néznek, igen nagy örömmel tapasztalják a sikereket, az igen nagy változásokat férfiakban és nőkben egyaránt.

Mivel a szerelem az önnevelésnek egyik legfonto-

sabb természetes ideje és mivel erre az önnevelésre szinte emberfölötti erőt ad a szeretett személy vágya, kívánsága, óhaja, azért ezt az időt nagyon ki kell használnotok mindkettőtöknek. Egymást segítenetek kell a javulásban, amelyet elsősorban ti fogtok élvezni a boldogabbá kialakított házasság hosszú éveiben.

Itt és a következő fejezetekben példákat és módozatokat fogok bemutatni az életből.

Bevezetőül álljon itt egy nagyon szerencsés aszszony beszámolója:

„Egy teadélutánon ismerkedtem meg vőlegényemmel. Már kissé ittas volt; általában szerette a mulatságokat, a bort, a kicsapongást.

Többször találkoztunk, bár én nagyon óvatos voltam vele szemben. Harmadik héten udvarlásának komoly szándékát is vázolta előttem. Megmondtam belső érzésemet. Nem vagyok belé szerelmes, de ha komolyan megváltozik, el tudnám képzelni vele életemet. Erre édesapámhoz is eljött komoly szándékainak bejelentéséért. Ettől kezdve többször láthattak együtt az emberek.

Ezzel a híradás is megkezdődött. Elkedvetlenkedtem, amit ő észrevett. Őszinte voltam most is, mire elmondta életét. Rendes fiú volt, kitüntetéssel érettségizett, elismerten korrekt volt. Azután csalódott egy leányban, aki a legcsúnyább módon viselkedett vele szemben. Csalódásában ivásnak adta magát. Minden szabadidejét kávéházakban, barátai közt töltötte, hivatalát elhanyagolta, megbízhatatlan lett. Azután keserűen elpanaszolta, mindenki megveti, lenézi. Nincs senkije édesanyján kívül, aki segítené felemelkedni a régi, rendes életbe. Neki valóban már nincs joga az élet boldogságához.

Ekkor határoztam el, hogy ha a felesége nem is lesz, de addig vele maradok, — túrva minden szégyent, minden megszólást, megalázást, félreértést — amíg őt lábraállítom, amíg visszanyeri önbizalmát és új életet nem kezd.

Állandóan együtt voltunk. Egy ideig nem volt tanácsos hozzánk jönnie, akkor a hivatalban vagy máshol találkoztunk. Szemlátomást javult. A pletykázók látva

intrikáik hiábavalóságát, köpenyeget fordítottak, dicsérni kezdték engem kitartásomért, őt visszaszerzett komolyságáért. Ismét járhatott hozzánk.

Beszélgetésünk közben jöttem rá, soha emberrel még ennyire nem értettük meg egymást. Alapjában véve valóban nem volt rossz ember, csak a körülmények voltak szerencsétlenek. Leszokott mindenről. Elhagyta régi szokásait, a hivatalban is újból közkedvelt lett.

Mindig boldognak láttam, amikor vellem volt. Egy alkalommal pedig magától mondotta: „Menjünk hálát adni az Úr Jézusnak, hogy ilyen békét adott szívembe.” Ilyesmi ritkán fordult nála elő, de változást nem várhatam gyorsabban.

Öt hónap leforgása alatt megszerettük egymást. Igazi, mély barátság fejlődött ki közöttünk. Bár a szerelem tüzét sohasem éreztem, mégis örömmel lettem menyasszonya, mert ez a belső szeretet minden szerelemnél mélyebb.

Vőlegényem átalakítása közben én is egészen hozzá alakultam, megváltoztam. Most már a viláért sem kellett más fiú.

Ez szerelmünknek rövid története.”

Boldogságtokhoz csak szerencsét tudok kívánni. Te kiérdemelted, kedves húgom, ezt a boldogságot. Őnzetlen szereteted sokaknak fog világítani!

KETTESBEN ISTENHEZ!

Az általános sikerek után bemutatok most részletes eredményeket is.

Közismert dolog, mennyire vágyódnak a leányok komoly, vallásos férj után. Nem könnyen, de nem egy leánynak sikerült megváltoztatnia kevésbé vallásos udvarlóját, későbbi vőlegényét, illetve férjét.

„Lassan elhidegültünk. Én is olyan ideges, nyugtalan lettem, mert mind gyakoribb lett köztünk a megnevértésből fakadó viszály. Végre imához fordultam. Nem múlt el szeptember óta este, hogy térdenállva és sírva ne imádkoztam volna az édes Jézushoz és a Szűzanyához,

hogy megértsük, szeressük egymást, illetve, hogy ő vallásos legyen.

Minden reményemet elvesztettem már, úgy fájt, hogy az édes Jézus nem segít. Mindig többször fordult elő a nézeteltérés, mindig többször veszekedtünk. Ő mind jobban elmaradt, a kollokviumok miatt, még a vasárnapi miséről is.

Mindig megkérdeztem, volt-e misén. Olyankor úgy láttam, szégyelli bevallani mulasztását, de mivel sohasem hazudott, mindig megmondta elmaradását.

De ez sem használt. Nem javult meg.

Egyszer ísmét hazakísért. Sok mindenről szó esett. A miséről is. Hirtelen azt kérdeztem tőle:

Mondja, szokott értem egyáltalán imádkozni? Imádkozott egyszer is?

Nemmel válaszolt, ellenben tőlem megkérdezte ugyanazt.

Igen, — mondtam én — nálam nem múlhat el nap, hogy térdenállva ne imádkoznék magáért.

Egy szót sem szoltunk tovább egymáshoz. Így róttuk az utcákat hangtalanul. Ahogy hazaértünk, elköszönt, kezetsókolt és ezt mondta:

Bocsásson meg nekem. Nagyon szégyelem magam. Mától kezdve megváltozom.

Hirtelen olyan boldog lettem, hogy le sem írhatom. Ez volt életünk fordulópontja. Másnap (hétköznapon!) már ott volt a szentmisén. Azóta mindennapos a templomban. Vasárnap önként meggyónt és velem áldozott. Azóta a veszekedés is megszűnt. Boldogok vagyunk.

A jeggyűrűt is meghozta azóta a Jézuska szent karácsony este ..."

Milyen boldog karácsony lehetett ez. Mennyi belső béke, boldogság élhetett a menyasszonynak szívében elsősorban, aki kitartóan imádkozott és aki nem hagyta abba a küzdelmet, hanem okosan, ügyesen, könnyezve, de mégis eredményesen szövögette a szeretetnek szálait.

Ne felejtsetek el ezt a történetet, de a következő igazságot sem:

Aki papi, szerzetesnői vagy ehhez hasonló hivatást nem követ, annak az útja kettesben vezet az Istenhez!

Egyedül már nem járulhattok az Úr elé. Élettársad nem hiányozhat mellőled. Épp azért fontos egymást segíteni a legfontosabban, lelketek megmentésében. A találékony szeretet sokat megold!

Gyönyörű levelet csatolok ennek a gondolatnak mélyítésére!

„Ezzel kapcsolatban arra kérek, imádkozzál sokat! Ez az, ami mindkettőnknek legjobbat használ. Ha imádkozni tudsz, csodálatosan nyugodt leszel! Ha nem volna terhes néked, leírnék egy kis rövidke imát, amit minden reggel mondj el áhitattal, mert ebben felajánlod az Úr Jézus szentséges Szívének egész napodat.

Ez az én kedvelt imám is.

Látod, annyira közel és annyira enyémnek érzek, hogy még a legbensőbb lelki világomról is csak a jó Isten és te tudsz. Erről még nem beszéltem senkivel, csak te vagy a földön az, aki erről is tudhatsz, hiszen — mint írtad — lelked fele az én lelkem. Ezért kell, hogy egy szív és egy lélek legyünk. Az ima pedig így szól:

Úr Jézus, szentséges Szívednek ajánlom fel Boldogasszonyunk szívével egyesülve a mai napomnak minden imádságát, munkáját, örömét és szenvedését engesztelésül vétkeinkért és szándékaink megvalósítására, különösen a mai szándékkal!

Mindennap legyen is egy szándékod, amiért egészen különösen buzgó leszel.

Szeretném, ha ebben is úgy megérténél, mint minden másban. Légy ebben is erősakarátú, mint mindenben is az voltál.

Úgy várlak már haza, hogy együtt áldozhassunk. Földi boldogságunk akkor lesz teljes, ha a lelki örömeket is együtt élvezzük. Kapcsolja össze az Úr Jézus is a mi szívünket. Édes szívem! Az a legnagyobb vágyam, hogy lelkünk is egy legyen. Én már egészen beleéltem magam ebbe, hogy mi szívvel-lélekkel egyek leszünk. Itt a földön és a túlvilágon is. Ugye így lesz?”

Gyönyörű menyasszonyi levél. Olvasd el sokszor, kedves húgom, figyelmesen! Megtalálod benne a nevelő és emelő szeretetnek találékony és lendületesen eredményes hatalmát. A válasz nem lehetett közömbös. Olvasd!

„Leveledet nagy élvezettel olvastam. Minden úgy lesz, ahogy kívánod. Így látom, te is remélsz boldogságunkban. Tegnap közösen voltunk templomban, nagymisén. Sokat imádkoztam érted és kettőnk életéért. Lelkem szinte elszállt a templomból a végtelenségbe, egy ismeretlen, egy szebb életbe. Éreztem, hogy Isten meghallgatja imámat.

Igazad volt, amikor visszavezettél lassan-lassan a Megváltóhoz, mert csak Nála lehet igazán lelki megnyugvást találni. Már ezért is örök hála köteleztél, édesem.

Nemcsak hitemben, hanem egész felfogásomban átalakítottál, teljesen más ember lett belőlem. Köszönöm nagy jószágodat, nagy lelki szeretetedet, okos vezetésedet!

Először nagyon csodálkoztam magamon, de aztán rájöttem, hogy ez az a megnyugtató és igaz életforma, amely után annyira vágyakoztam már. Milyen jó a Gondviselés, hogy ide is általad vezetett el. Ezt sohasem fogom elfelejteni neked.”

Szeretném felhívni mindkettőtök figyelmét, kedves húgom és kedves barátom, a lelki mélységre, ahová ezek a fiatalok eljutottak. Itt szó sincsen üres külsőségekről, névleges kereszténységről. Ezek — a menyasszony mély lelkisége folytán — *a vallásban életmegszentelést találnak, világnézetet, amely visszahat kettőjük szerelmének felemeléséhez, megszenteléséhez, beteljesítéséhez.*

Ez az az út, amelyen át egészen keresztény lesz a család és teljesül a Szentírás: „A hitetlen férj meg van szentelve a hívő asszony által, és a hitetlen asszony meg van szentelve a hívő férj által.” (I Kor. 7—14.)

Bár mindig teljednék ez!

A mennyország éppúgy, mint a kárhozat, már a földön veszi kezdetét!

Melyiket kezditek meg?

AZ ÖNZETLEN SZERETET

A családi boldogságnak egyik leglényegesebb biztosítója az önzetlen szeretet. Ne higgyétek ennek természetes kifejlődését. Sőt egyáltalán semmiről se gondoljátok, hogy majd kialakul magától, majd a szeretet megold mindent.

Megoldaná a szeretet, ha a bűnös természet nem gátná meg munkáját. Sajnos, az önzés, önmagunk becézése, dédelgetése, féltése, kényeztetése sokszor a legnagyobb szeretetet is kiöli. Sokszor a túlfűtött önszeretet csalja ajkatokra a szerelmi vallomást is akkor, amikor elsősorban azt nézitek, mennyi előny, haszon származik magatok számára ebből a szerelemből. Mivel igen nagy előnyt láttok felcsillanni, azért igen mély a „szerelmetek” is, természetesen önmagatok iránt, csak ti ezt még édes magatoknak sem valljátok be.

Ezért hullik szét sok „nagy szerelem”, mert valójában csak önszeretet volt.

A házasságnak, családi boldogságnak pedig egyik alapja az önzetlen szeretet.

Ismeretségek első percétől kezdve, sőt jóval előtte, gyakorolnotok kell ezt az önzetlen szeretetet. Kifejezetten gondolnotok kell ról! Egymást elő kell készítenetek ennek későbbi biztosítására. A hangsúly a későbbi biztosításon van. Most ugyanis könnyen elhittetik magatokkal ennek jelenlétét, mert a szerelem első tüze valóban némi önzetlenséget is kisugároz, de mi lesz később, a házasság további éveiben?

Te, kedves barátom, azután is olyan finom leszel feleségedhez, mint most? Azután is annyit kedveskedsz majd neki? Viszel majd névnapjára rózsát, szegfűt, cikláment? Vagy ez akkor már nem lesz fontos?

És te, kedves húgom, azután is olyan szelíd, olyan

jóságos leszel férjedhez, mint most? Mire jön, rendben lesz akkor is otthonod? Oly gondosan kerülöd majd akkor is a türelmetlenséget, idegességet, haragot stb., stb.? Vagy akkor ez már nem lesz olyan fontos?

Ha kínlódni és gyötrődni akartok, ha nem boldogságra, hanem vizzályra szövetkeztek, akkor nem fontos. De ha kis fészket akartok fölépíteni, akkor végtelenül fontos!

Tehát neveljétek egymást az önzetlen, lemondásokra kész szeretetre. Ismét szolgálhatok példával:

„Gyönyörűen írsz egymás iránti nagy-nagy szeretetünkről. Én is képes lennék érted meghalni. Nagyon szeretlek!

Leveléd elgondolkoztatott. Félek attól, hogy talán nem is ismerjük jól egymást és mivel egymás hibáiról sincs tudomásunk, azért olyan nagy szeretetünk. Az élet nagyon furcsa. Boldog igazán csak az lehet, aki lemondó, elnéző és igénytelen tud lenni. Ez a boldogság alapja. Az élettől nem várni kell; az életben adni kell! Adni sok-sok örömet, boldogságot azoknak, akiket szeretünk. Akkor mi is nagyon boldogok leszünk és életünk megszentelődik. Aranyosan írod, hogy te csak akkor leszel boldog, ha boldognak látsz. Én is ugyanezt írhatom és ez így is lesz. A magam részéről már meg is ígérem az igazi önzetlenséget. Mivel nem tudok érted meghalni, azért dolgozni, fáradni akarok érted. Ez lesz életcélom, örömem . . .”

Erre a mélységes és gyönyörű levélre a legszebb válasz csak ez lehetett:

„ . . . Istenem, csak soha ki ne haljon szívéből a gondolat, hogy nem magunkért, hanem egymásért élünk és a jó Isten dicsőségére! Erre gondoljunk mindig, ezért vállaljuk az élet által nyújtott kis és nagy viharokat, áldozatokat szeretettel, odaadó önfeláldozással. Áldozatunkat így megédesíti a boldogító szeretet tudata . . .”

A VIGYÁZÓ SZERETET

Már írtam az üres szerelemről. Azután több fejezetben bemutattam a találékony szeretetnek legszebb megnyilatkozásait. Erről még sokat akarok írni. Szeretném a ti szívetekben élő szeretetet is megnemesíteni, gazdaggá tenni.

Azonban még akkor is, amikor legnagyobb egyetértésben, a legtisztább szándékkal készültök a házasság szent közösségére, a szívetekben égő kölcsönös szeretet néha mellékvágányra téved vagy gyöngeségekben tiszta boldogságtokat veszély fenyegeti.

Ó, hány jegygyűrű hullott már porba azért, mert a fiatalok nem tudtak egymásra vigyázni. Az ujjról lekerült és tovagördülő gyűrű után már hiába is nézel könyves szemmel, az már elment, elvitte a bűn.

De ha megmarad is, lelketekben rengeteg lesz a belső szenvedés a házasság előtt és gyötrődés a házasságban.

A bűnös szerelem következményeiről elég sokat írtam A jegygyűrűért c. munkámban, hiszen el is olvastad. Szeretném azonban, ha most még egyszer elolvasnád. Nem akarom magam megismételni, viszont roppant nagy szükséged lenne rá. Nemcsak egyedül neked, hanem édes mindkettőtöknek.

Ott rámutattam azokra a „fogásokra” és fokozatokra is, amelyek lépésről-lépésre megronthatják, elposványosíthatják a tisztának indult szerelmet. Most ezekre sem térek ki.

Csak néhány fejezetben mutatom be a vigyázó szeretet művészetét.

Bizonyosan ti is átéltek majd hasonlókat, ha nem is pontosan ezeket. A megoldások szintén nem alkalmazhatók mindig ugyanígy, de sok indítást kaptok a vigyázó szeretet győzelmének biztosítására.

„Harc volt köztem és vőlegényjelöltem között. Én először engedékeny voltam, de ahogy A jegygyűrűért-et olvastam, nem engedtem meg tovább a csókot. Erre nagy feszültség támadt közöttünk.

Sehogyan sem akart megérteni. Napokig küzdöttünk.

Naplómat hívtam segítségül. Megmutattam neki egy részt, amelyben az iránta való szeretet bizonyossága állt. Nem elégedett meg ezzel. Neki a szeretet mellett szerelem is kell, mert a házasságban mindkettő egyformán fontos. Ha igazán szerelmes lennék, nem tudnék csókjának ellentállni. Példákat hozott fel a könyvekből. Hiába bizonyítottam szeretetem mélységét a regényhősnők felületességével szemben, semmit sem használt.

Azután az volt a baj, miért engedtem meg eddig. Miért vettem vissza, amit egyszer már megengedtem. Szóval mindent felhozott.

Már majdnem kimondtam az elhamarkodott szót, ha csalódott bennem, nem ragaszkodom hozzá, amikor naplomból még egy részlet jutott eszembe. Most ezt is elolvasta, aztán csodálatosképen megnyugodott. Elfogadta érvelésemet és elhitte szerelmemet is.

Sikerem teljesséetelére kezébe adtam A jeggyűrűért-et. Elolvasta. Azóta megváltozott. Egyáltalán nem kérte már tovább azt, ami miatt nem volt békém. Megelégedett a kézcsókkal. Ez szeretetének legnagyobb kifejezője, nemcsak azért, mert másra nem törekszik, hanem kézcsókjában megnyilvánuló nagy tisztelete és tisztasága miatt is.

Tegnap beszélgettem vele erről, azóta olyan boldog és nyugodt vagyok. Ezeket mondta: A jeggyűrűért elolvasása előtt nem tudtam különbséget tenni a szerelmet alkotó hármasszeretetről. Most már ezt is ismerem.

Elemeztem magam és rádöbentem a testi szeretet uralkodó vágyára, a lelki szeretet kárára. Ezt megváltoztatom. Amióta pedig mindennap meghatározott időben egyszerre imádkozunk egymásért, át is értem a lelki szeretet boldogságát. Most már teljes valójában értékelem szerelmünket is!

Nem írom már tovább, mit éreztem ekkor, ezt felesleges vázolnom, úgyis tetszik ismerni..."

Álljon itt még egy férfi levele is:

„Kérte, eljegyzésig ne csókoljuk meg többet egy-

mást. Ha ezt így kérte, így is lesz. De hogy milyen sokat kért, azt csak Páter és én tudjuk...

Huszonnyolc éves vagyok. Ő az első életemben. Most is csak általában kéthetenként találkozunk, és akkor sem fejezhetem ki szeretetemet úgy, ahogy szeretném. Miért várjunk a külső eljegyzésig, amikor szívünkben már rég és mélyen eljegyeztük egymást?

De mindeztől függetlenül, kedve szerint cselekszem!"

Gyönyörű ez a tiszta szeretet! Gyönyörű ez a férfi-erő! Mindkettő biztosítéka a tartós, mély, a kimondottan keresztényi házasságnak!

A GYŐZELMES SZERETET

Nemcsak a jegyesség előtt, a jegyesség alatt is vigyázni kell a szeretet tisztaságára. A jegyességben ugyanis megengedett már a melegebb szeretet külső megnyilatkozása, a gyengéd ölelés és a tiszta csók. Ez viszont érzékiségbe fulladhat, bűnbe vezethet, ha te, a menyasszony, nem vigyázol vőlegényedre őrangyali tisztasággal, és te, lovag, nem véded meg menyasszonyodat még saját szenvedélyeddel szemben is. Ha az ölelés és csók nyomában ösztönös érzések lépnek fel, a külső szeretet megnyilatkozását abba kell hagyni. Gyönyörű példát közlök lejjebb, — ha ezt megteszitek, nincs bűnök. Ha nem tennétek meg vagy bármilyen módon tápláljátok, keressétek a szenvedélyes érzéseket, halálos bűnt követek el.

Ezt jó előre tudnotok kell, nehogy olyan nehéz helyzetbe kerüljétek, mint ez a kis menyasszony, de aki nagy küzdelem árán végre győzött tisztaságával:

„Már három éve menyasszony vagyok. Igazán tiszta szívvel szerettük egymást. Szerelmünkben semmi bűn sem volt. Magam sem tudom hogyan, lassan elromlott ez a szűzies tisztaság. A csók mind érzékibb lett. Azután ő már másról is kezdett beszélni. Én ellenálltam, de mindig becsúsztam valami hiba...

„Annyiszor kértem, legyünk erősek. Ő is ígérte. De mikor együtt voltunk, mindig könyörgött. Nem engedtem. Ő erre ilyeneket mondott: Hát nem szeretsz? Úgyis egymáséi leszünk rövidesen! Hát nem vagy boldog velem?”

Nem akarta megérteni, hogy ez minden esetben halálos bűn, mert a megengedett mértéket már túlhaladja és másba megy át.

A lelkigyakorlat után, amely megszakította küzdelmemet, a végső harcra határoztam el magam. Mindenben követtem a Páter tanácsát. Tudtam, győznöm kell, mert ha nem, akkor inkább legyen vége mindennek...

A döntő csata estéjén, amikor találkoztunk, végtelen kedves voltam hozzá. Megsimogattam a haját, megcsókoltam homlokát, melléje ültem és ezt mondtam:

Nézd, kicsi szívem, nem szabad nekünk ezt tovább folytatnunk. Tudod, érzed, hogy szeretlek. Nemsokára a tied leszek. Ha te is igazán szeretsz, akkor a lelkem békekéért megteszed, amit kérek! Jó? Vigyázz magadra... Vigyázz tisztaságomra... Vigyázzunk egymásra... Ugye így lesz?!

Egyszerre mintha kicserélték volna, végtelen finoman megölelt, aztán nagy tisztelettel megcsókolta a kezem.

Éreztem, jobban tisztel, mint valaha. Ezt meg is tartja azóta, és én ilyen boldog még sohasem voltam.”

Egyáltalán nem kell idáig eljutnotok. Nektek már a legelején vigyáznotok kell magatokra, tisztaságtokra, egymásra. Hogy miképp lehet ezt? A szeretet mindent megmond nektek!

„Nagyon boldogan számolhatunk be életünkről, Atyám, mert már jó korán neveljük egymást. Ismeretiségünk óta én is gyakrabban áldozom, ő is velem jön az ünnepnapokon. Beiratkozott a kongregációba. Megtámasztottam a rózsafüzérre.

Igaz, óvatosnak kell lennem. Ki kell választanom az időt, amikor nyugodt és fogékony a lelke. Ilyenkor viszont mindent elérek!

Hogy szeretetünk is mindig tiszta maradjon, min-

dennap elmondunk egy Üdvözlégyet és a következő kis imát, amire én tanítottam: „Tisztaságunk drága gyöngye, Szűz Mária, jó anyánk, hogy szívünket baj ne érje, gondos szemmel nézz le ránk.”

Ez a kis ima mindentől megment. Igaz, néha, amikor elragadtatná magát és a szeretete égetni kezd, megsimogatom homlokát, vállára hajlok és úgy susogom: „Tisztaságunk drága gyöngye, Szűz Mária, jó anyánk...” Erre ő mindig tisztelettel megcsókolja a kezemet, hogy még boldogabbak legyünk, mint eddig voltunk.

Nagyon köszönöm Páternek, hogy mindezekre rávezetett és megtanított az egymásra vigyázó boldogító és győzelmes szeretetre!”

Nemde, ti is ilyen boldogok akartok lenni?!

Nemde kívánjátok a teljes boldogságot, amelynek teljesedése a házasság szentségében következik be?!

Akkor szeressétek egymást győzelmes szeretettel!

A KONNYEK EREJE

Ha megfigyeled ennek a könyvnek kevésbé kiemelt részeit, mellékmondatait is, igen sok érdekes lélektani fogásra jössz rá. Egyet kiemelek, kibővítek. Ennek nyomán magad is több érdekességet tapasztalhatsz.

Az előbbi fejezetben olvashattad:

„Igaz, óvatosnak kell lennem. Ki kell választanom az időt, amikor nyugodt és fogékony a lelke. Ilyenkor viszont mindent elérek!”

Ez a mondat rendkívül fontos. Sok sikernek és sikertelenségnek magyarázatát rejt magában. Mindkettőtöknek figyelmébe ajánlom.

Nemcsak a legalkalmasabb időt kell kiválasztanotok a legbensőbb megbeszélésekre, hanem a módra is ügyelnetek kell! Hogyan adjátok elő kéréseiteket, miképpen kezditek és folytatjátok, mind döntő lehet.

Ezért alkalmazkodnotok kell egymás egyéniségéhez, a szeretet fokához, a köztetek lévő kapcsolat erősségéhez.

A menyasszonyok többször tapasztalhatják a könnyek erejét. Nagy hatalom ez, ha mértékkel és idejében használjátok.

Egyik vőlegény — már egészen benső volt kettőjük között a kapcsolat — ezt nyíltan meg is mondta menyasszonyának:

„Sok hibámmal szemben nagyon megértő voltál, nem csináltál belőlük nagyobb dolgot, csak könnyeztél miattuk. Ez jobban fáj nekem, mintha szavakkal ostromoztál volna, mert fájdalmat okoztam neked, akit legjobban szeretek.”

Ez a kis eset nemcsak a könnyek erejét bizonyítja, hanem egyúttal példa két szív kölcsönös bizalmára. Nem titkolják egymás előtt belső érzésüket. Nem félnek egymás túlkapásaitól, erejük megismerésétől és megismertetésétől. Úgysem élnek vele vissza, mert szeretik egymást, mert kölcsönösen egymás javát keresik, szolgálják.

De visszatérek a könnyek erejéhez, mert egy kis menyasszony szeretne még győzelméről beszélni:

„Mivel esetünk súlyosabb volt, a lelkigyakorlaton kapott tanács szerint levelezéssel készítettem elő győzelmemet. Megírtam a lelkigyakorlat magasztos gondolatait és a tiszta szeretet boldogságát, amelyet ott tanultam meg.

Kissé sűrűbb levélváltás után végre találkoztunk. Péter! Még soha ilyen boldog hetet nem töltöttünk együtt, pedig nem is vétkeztünk! Bevallom, előtte pedig igen féltem a sikertelenségtől.

Találkozásunk pillanatában — nehogy szeretetem elhidegülésének tudja beelhatározásomat — de valóságos örömben is, nyakába ugrottam, megcsókoltam. Boldogan becézett, de nem lett volna erős. Erre tudomására hoztam: áldozni szeretnék... Ezt értékelte. Azonnal fékezte magát.

Az első lépés tehát megvolt. Azonnal kihasználtam a helyzetet és beszéltem az igazi lelki szeretet boldogságáról, amely felfokozza áldozatkészségünket. Csodálkozva hallgatta. Éreztem, valami szent tisztelettel telik

el irántam. A harmadik lépés már nem volt nehéz. Eljött velem áldozni. Így akartam teljessé tenni tiszta szeretetünket.

Áldozás után, ugyanilyen meleg közvetlenséggel megbeszéltük ennek a hétnek magatartását, lelki tisztaságát. Megértett egészen.

Elutazása előtt volt csak zökkenő. Ekkor próbáltam ki a könnyek erejét, mert már más nem segített. Utolsó este egyedül voltunk ismét. Benne felébredt a régi, erőlen ember, és mind jobban elragadtatta magát. Én ellenálltam, kérleltem, semmit sem használt. Végre megadtam magam, — de ugyanakkor sírva fakadtam.

Ebben a pillanatban mintha elválták volna, kijózanodott. Bocsánatot kért, kérelt. Szinte nem is tudta, mi képen feddtesse el velem előbbi viselkedését.

Még mindig lelkemben van a megszentelő kegyelem és négy hónap múlva evvel akarok az oltár elé állni, hogy örökre összekössük szívünket. Sok küzdelem árán, sokszor nagy lemondással és fegyelemmel, de megtartottam a Páternek tett ígéretemet. Boldog vagyok, mint még menyasszonyságom alatt soha. Ő is sokkal boldogabb. Azért imádkozom most, hogy sok menyasszonyt és vőlegényt segítsen meg, kedves Páter. Érezzék ők is a tiszta szeretet boldogságát!"

Magam részéről csak azt fűzöm még hozzá: Ennek az imának ereje szálljon rátok: rád, kedves húgom és kedves barátom. Úgy legyen!

MINDENKIT MEG LEHET VÁLTOZTATNI?

Elméletben igen, de gyakorlatban nem.

Vannak ugyanis az életben olyan egyének, akik eleve elzárkóznak az igazi jóságtól, akik nem akarnak jók lenni, akik a pocsolyában érzik jól magukat. Ezeket igazán megnevelni nem is lehet, mert maguk sem akarnak megváltozni.

Ezekre kár pazarolnod energiádat. Sőt veszélyes is, mert téged is leránthatnak a bűnbe, a fertőbe. Tehát ré-

sen kell lenned! Amint észreveszed rosszindulatukat, rosszban megrögződött szenvedélyeiket, hagyd ott őket, ne foglalkozzál velük tovább, add ki útjukat.

A legbiztosabb jele munkád eredménytelenségének az időnkinti eltávolodás, elhidegülés. Természetesen az evvel kapcsolatos hibák is. Amíg valaki kitartóan ragaszkodik hozzád, addig remélhetsz javulást. Ha azonban hűtlen lesz hozzád, akkor ne remélj sokat.

Az átalakulás ugyanis csak igen nagy szeretetből fakadhat. *Csak a mély és nagyon komoly szeretetnek van átalakító hatalma. Addig tehát, amíg nála ezt a mély, komoly, kitartó szeretetet látod, addig remélhetsz. Elérheted nála, amit akarsz, csak el kell találnod a hangot, az időt, a módot. Amikor viszont hozzád sem ragaszkodik egész erejével, akkor irántad való szeretete is gyönge. Nagy jellemhibákat pedig kis szeretet vagy kialvófélben lévő szerelem nem tud elérni.*

Mindenesetre légy jó hatással mindenkire. Javíts mindenkit! Ha csak kis eredményt értél is el, érdemes volt fáradnod! Sőt ha látszólag semmit sem értél el, akkor is!

Ha minden fiatal iparkodik a nála gyengébbet erősíteni, javítani, akkor lassan egymásnak nevelik meg magukat. Te hálás leszel annak a fiúnak vagy leánynak munkájáért, ő viszont a te fáradozásodért. Beállhat lassan az a szerencsés helyzet, hogy a jók győznek, a házasságok lassan megszilárdulnak és átlagosan boldogabbak lesznek. Nemcsak kivételesen épülnek újból názareti otthonok, hanem gyakrabban találkozunk majd velük.

A közös boldogságért közösen kell harcolnotok.

Tehát azt, aki életedbe lépett, iparkodjál átalakítani. Addig, míg vele kell lenned, légy rá jó hatással.

Az alábbi példa szerinti ismeretséget viszont semmiképen sem lehet megkezdeni. Az emelési törekvés jó, de ilyen kapcsolatban eredménytelen és céltalan, sőt veszélyes. Ha már megtörtént, szakítani kell mielőbb!

„Egy alkalommal figyelmes letter a villamoson en-

gem figyelő fiúra. Nekem is ismerősnek tűnt fel. Átszálltam, ő követett. Leszállásnál is nyomon követett, majd megszólított és azonnal választ kért, nehogy az embereknek feltűnjék hallgatásom. (Pedig ezt kellett volna tenned!)

Helyzetem kellemetlen volt. Felvilágosítottam elveimről (kár volt!), erre ő szabadkozott és találkát kért. A szabadulás reményében megígértem.

Legnagyobb csodálkozásomra a megbeszélrt időben és helyen várt rám. (Én inkább rajtad és viselkedéseden csodálkozom. Ez az „elved”? Az ismeretség fennmaradt, többször találkoztunk.

Nemsokára csábítani kezdett, — ígért fűt-fát, csak engedjek neki. Természetesen visszautasítottam. Visszakértem a fényképemet. (Hát ezt is adtál neki? Szép elveid vannak!) A fényképet nem adta vissza, csak még utolsó találkát kért. Engedtem, de a találkozás helyéül a templo mot jelöltem ki a mise idejében. (Ez volt egyetlen nevelő gondolat viselkedésedben.) Ő nem fogadta el ajánlatomat, így szakítottunk.

Másnap mégis ott volt a templomban. Már azt gondoltam, megtéríthetem, amikor ismét bűnre csábított. Amikor nem engedtem, távozott, majd a következő levelet kaptam tőle. „A Maga részére ismeretlen vagyok.” Válaszom ez volt: „Kérem, az Onnél lévő képet juttassa hozzám, mert személye nem érdekel.” Erre ezt írta: „A képet ellégettem.”

Egy hónap múlva ismét írt. Minden vágya az, hogy velem még egyszer találkozzék. Mit tegyek?”

Hát, kedves húgom, már réges-régen el kellett volna válnod ettől a fiútól! Semmiképen sem szabad vele tovább érintkezned. Az ismeretséget szakítsd meg véglegesen. Rosszul kezdted, rosszul folytattad, fejezd be jól, azaz már szóba sem állsz vele! Ilyen típusú fiúkat sohasem fogsz megnevelni.

A FIÚK NEM JAVITANAK?

Mivel túlnyomóan a leányoknak a fiúkra gyakorolt hatásáról írtam eddig, az a kérdés merülhet fel benned, vajjon a fiúk nincsenek jó hatással a leányokra? Vagy a leányok mind jók, kedvesek, kiegyensúlyozottak? Ők nem szorulnak javításra, javulásra? Nekik kell minden esetben a fiúkat „megnevelni”?

Igy gondolod, kedves húgom?

Aláírod ezt, kedves barátom?

Mert én nem. Sajnos, nem írhatom alá, sőt! Bizony a leányokra is ráfér sokszor a „nevelés”. Ők is átalakulhatnak nem egyszer a szeretet hatása alatt. A szeretet csodái náluk is igen sokszor bekövetkeznek. Kell is, mert a kölcsönös felemelés teszi csak boldoggá és teljesen bensőségesé kis otthonotokat.

Ez azért is fontos, mert a lány tiszta jelleme kétszeresen szükséges. A lány sohasem nézhet csak magára és csak az urára. Az ő szent feladata a gyermekek közvetlen nevelése. A férfi nincs mindig otthon, a nőnek a gyermekek mellett kell maradnia. Rendes körülmények között és az egészen nőies nők gyermekeik mellett is maradnak. Sokkal fontosabbnak tartják ezt, — az egész család harmóniája miatt valóban fontosabb is — mint a hivatalban vagy gyárban megkeresett összeget.

Minden ember sorsát az édesanyja dönti el. Az öröklött adottságokon kívül döntő befolyással van az embe-
rekre a gyermekkor, — az az idő, amelyben szinte egye-
dül az édesanya hatása alatt áll.

Tehát mindent meg kell tennetek az ismeretség idejében, hogy gyermekeitek édesanyja hibáktól mentes, végtelenül aranyos és kedves legyen. Így gyermekeitek is ilyenek lesznek. Tedd tehát széppé, kedves barátom, menyasszonyodat! Legyen lelkileg is gyönyörű. A te büszkeséged, mert szépségét te is fokoztad!

A vőlegények is szép sikerekről számolhatnak beléd.
„Most szívósan dolgozom kitűzött céloim megvalósításán. Engem abból a fából faragtak, amely kemény, nem

hajlítható, ha biztos a dolgában. Márpedig biztosan tudom, menyasszonyjelöltem boldogabb lesz, a mi kis otthonunkat mindenki megírigyli majd, ha ő is egész lélekkel szereti az Úr Jézust és szívvel-lélekkel áttér gyönyörű vallásunkra.

A lelke nagyon fogékony. A hittanra magam tanítom, legalább én is átélem még egyszer vallásunk tételit. Így még jobban megértjük majd egymást, lelkünk is közelebb jut egymáshoz, szeretetünk is mélyül.

Biztos vagyok boldogságunkban."

A következő vőlegénynek sem volt kicsi a sikere:

„Örömmel írhatom a sikert is: menyasszonyom leszokott a dohányzásról. Ezt a tényt őszinte szeretetének egyik legszebb bizonyosságaként tekintem. Édesanyja nem sok jóval biztatott, amikor először csak tréfálkozva hoztam elő a dolgot. Annál nagyobb az örömöm most.

Sohogy sem tartom jónak a nők dohányzását. A kávéházi „hölgyek” dohányozzanak, azokkal nem foglalkozom. Világnézetükre nem vagyok kíváncsi. De az én feleségemet nem ilyenek képelem.

Az én feleségem, gyermekeim anyja legyen más aszszony. El sem tudom képzelni feleségemet cigarettázva a konyhában vagy takarítás közben vagy a gyermekek körében. Azt is tudom, a gyermekek szervezetének is árt, ha az édesanyjuk abban az időben dohányzik. Szóval nem tudtam nézni a dohányzást.

Nem is került sokba. Csak szép szelíden megkértem, a kedvemért szokják le. Azonnal megtette. Azóta még egy szippantást sem engedett meg magának, pedig még én is ugrattam. Egy alkalommal ismerős társaságban voltunk mindketten. A fiúk, leányok rágyújtottak. Ő nem. Unszolták, kínálgatták a legfinomabb cigarettával, nem dohányzott. Még én is biztattam, hogy most ebben az egy esetben`tehet kivételt. Nem gyújtott rá.

Olyan büszke voltam, úgy örültem neki! De az ő öröme is teljes volt, amikor mindezt tudomására hoztam. Biztos vagyok a későbbi teljes sikerben is."

Márcsak egy példát akarok felhozni, egy katonatiszt írta:

„A lányokról igen rossz a véleményem. Menyasszonyom kivétel, őbenne teljesen megbízom már. Főképp amióta valamiről le tudott mondani.

Én ugyanis nem tűröm a rúzszt, a körömlakkozást, az arcfestést. Menyasszonyom mindenek fölé helyezte a hiúságot, festette magát. Egyébként nagyon finom lelkű leány.

Tudom azonban az életből ennek hátrányát. Sohasem vezetett jóra a festés. A ríktó színek más férfiakat is lekötnek, olyanokat, akiknek nem tiszta a szándékuk. Alapot erre eleget nyújt a festék mögött meghúzódó hiúság és bizonyos fokú kétszínűség. A leány nem az, akinek mutatja magát. Az igazi énjét festékekkel takargatja. Ezért kísérleteznek a könnyelmű férfiak. Legtöbb esetben nem hiába.

Megmondtam tehát neki mindezt leánymódon, finoman. Felvilágosítottam arról, hogy semmit sem szeretek rajta, csak őt magát kedvelem. Megértett. Azóta nem festi magát.

Tudom értékelni áldozatát is. Amikor ígéretet tett, hozzáfűzte: „Nem tudod, mit kértél! Mit jelent ez a nőnek, mit nekem. De mert nagyon szeretlek, megteszem.”

Nemde rendes kis menyasszonyom van!”

Igen, rendes. A legrendesebb benne a nagy szeretet. Az a szeretet, amely áldozatokra képes.

A MEGJEGYZÉSEK EREDMÉNYE

Néha elég a vőlegényeknek egy-egy megjegyzése a leány átalakulására. Természetesen ehhez már fogékony leánylélek kell, telve szeretettel. A leány lelkét figyelő vőlegény eltalálja majd, mikor elég egy-egy szó, esetleg találó megjegyzés, kérdés vagy más.

Ebből a szempontból figyeljük ennek a kis menyasszonynak önvallomását:

„Otthon meglehetősen elkényeztettek. Nem vettem észre. Természetesnek vettem a kedveskedést. Monda-

nom sem kell, amikor egy szép napon komoly udvarlóm tréfásan megjegyezte „jó dolgomat”, kissé meg is sér-tődtem. Élénken tiltakoztam ellene, annál is inkább, mert már kenyérkereső vagyok, ott pedig nem kényeztetik az embert. Ő erre finoman egy-két példát hozott fel, amin elgondolkoztam. Akkor rájöttem völegényem igazára. Még jobban kezdtem magam fegyelmezni, mert rövidesen az önzetlenségről kezdett beszélni. Neki kellett igazat adnom. Tehát önnevelésre adtam „öreg” fejemet a boldogságért.

Egy alkalommal vásárolni voltunk együtt. Erre soha-sem fordítottam gondot. Szüleim mindent beszereztek számomra. Gyorsan rájöttem járatlanságomra, de úgy tettem, mintha mindenhez értenék. Völegényem nem szólt semmit, csak pár nap múlva mondott egy mesét, amikor jó hangulatban voltam. Hát a mese rólam szólt. Jót neveltünk és ígéretet tettem a hiányok pótlására.

Mellette rájövök természetem többi rossz tulajdonsá-gára is. Olyan vagyok néha, mint egy zabolátlan csikó. Elsősorban vad és borzasztóan makacs. Munkához láttam, de nagyon nehéz volt leküzdenem az örökké feltörő „csak azért is” és „csak azért sem” beállítottságomat. Erre is szépen rávezetett. Rámutatott ennek visszásságára, egy-séget bontó átkára. Fegyelmezni kezdtem magam. Egy esztendő munkája folytán oly változáson mentem át, hogy szüleim is egészen meglepődtek. Ma már el sem tudom hinni, hogy én voltam az az akaratos, mindíg sa-ját kényelmét kereső gyerek.

Ott azonban hibát követtem el, amikor látva fölényét, rútságosan behódoltam és beismertem rám gyakorolt ne-velő hatását. Viszont én az ő hibáival szemben gyenge voltam, nem mertem hasonló eréllyel hozzálátni hibái-nak nyesegetéséhez . . .”

Nem hibáztál, kedves húgom, rád gyakorolt nevelő hatásának elismerésében! Sőt ezzel csak jobban lekötöt-ted magadhoz. Jobban biztosítottad megértő jószágát.

Abban azonban valóban hibáztál, hogy te őreá nem gyakoroltál nagyobb hatást. Engedted a vadhajításokat kifejlődni. Pedig látod, milyen nemes volt hozzád. A kis

hibákat is milyen szépen elsímította. Ugyanezt kellett volna neked is megtenned. Ő is hallgatott volna rád, hiszen szeretett.

A kölcsönös emelés elengedhetetlen!

A boldog házasság kulcsa kettőtök kezében van!

EGY SZIV, EGY LÉLEK

A teljes boldogság eléréséhez — már amennyiben a földön lehetséges — a két szívnek el kell jutnia a teljes egységhez. Ahhoz az állapothoz, amikor már *nincsen „én” és „te”, hanem „mi”*. Mindent közösnek kell tekintetek, sőt közösen kell gondolkoznotok is.

Elérhetőnek véltetek?

Ha felszámoljátok a lelketekben élő nehézségeket, ha már a komolyabb ismeretség idejében főképpen őszinteségre törekeszték egymással szemben és megszokjátok az események megbeszélését, akkor igen gyorsan elérkeztek ehhez a legbensőségesebb egységhez, amelyben már nagyobb nehézségek nélkül nehezebb kérdéseket is meg tudtok tárgyalni magatok között és valóban egynek érzitek magatokat.

Ez a benső egység annyira fontos a házasságban, hogy érdemes érte most minden áldozatot meghozni. Amikor véglegesen elhatároztátok a házasságot és szívetekben eljegyeztétek egymást, akkor siessetek ezt a bensőséges kapcsolatot biztosítani.

A legmélyebb belső barátsághoz hasonlítanám ezt az egységet, amely barátság *az élet minden történéseit közössé teszi, felemeli és mindkettőtök javára kamatoztatja* Isten, ember, de főképp önmagatok előtt.

De önmagától ez nem fejlődhetik ki! Sok feltételhez, munkához van kapcsolva.

Első feltétele a teljes őszinteség. Szinte azt mondhatnám, inkább többet mondjatok meg egymásnak, mint kevesebbet.

Sokszor előfordul a bizalmatlanságból fakadó hallgatás, belső emésztődés, kétség, amelyek mind megoldódná-

nak, ha az őszinteség hangján megbeszelnétek mindent. Igen sok félreértést és elmérgesedett helyzetet menthettek meg ezzel és megkímélhettek magatokat sok keserűségtől.

Nagyon jól megérezte ezt a következő menyasszony, hála Istennek, idejében meg is oldotta a kérdést:

„Az őszinteséggel baj van. Ezt azonban miatta tesszem. Sokszor úgy szeretnék kérdezni tőle valamit, de elhagyom, mert félek. Semmiképen sem akarom megbántani, zavarba hozni vagy kellemetlenségbe kényszeríteni. Már annyiszor elhatároztam a javulást, mert ebben meg kell javulnom, de eddig még gyáva voltam. Tudom, csak a kezdet nehéz, utána sokkal nyugodtabb lennék, jobban tudnám szeretni, ő is jobban megértene. Feltétlenül változtatnom kell rajta, mert ez mindkettőnkre nézve káros már most is, hát még később. Feleletek nélküli kérdések maradnak lelkemben és így csak kínozom magam, esetleg őt félreértem és viszályok kiindulópontja lehet.”

Ez teljesen igaz.

Ezért semmiféle kétséget se hagyj lelkedben. Alkalmaskor (nem akármikor) hozd elő kételyeidet, beszéljétek meg ügyeiteket!

Az őszinteség keretébe tartoznak a komolyabb ügyek és események elbeszélése is. Egyiteknek sem közömbös a másik napi elfoglaltsága, élménysorozata. Hol járt, kikkel találkozott, hogy és hol szórakozott stb., stb. Természetesen nem fontos minden kis jelenetet lefesteni, de a teljes szótlanság, elzárkózás mindennél rosszabb.

„SZÁMOLUNK, TERVEZUNK”

Az őszinteséggel és közlékenységgel párosul a közös tervezgetés boldogsága is. — Mert ez is külön boldogság. Nélkülözhetetlen kifejezője és biztosítója a belső egységnek.

Nem lehet igazán mély szeretet és egészen bensőséges kapcsolat ott, ahol a menyasszony, később a feleség, a maga feladatait egészen önállóan, szinte zárkózottan

intézi; ura hivatalos ügyei, munkái felől nem érdeklődik. A vőlegény vagy férj is hibázik, ha még a családot érintő dolgokban is egészen önállóan dolgozik, nem törődik feleségének izlésével, elgondolásaival, terveivel; felesége otthoni munkája teljesen hidegen hagyja.

Ilyen típusú két ember, mégha szerették is valaha egymást, feltétlenül elhidegül egymástól.

Viszont a közös tervezgetés, megbeszélés annyi szeretetet, annyi közösségérzetet biztosít, hogy a távolabb álló szíveket is összefűzi, összehozza.

Nagyon bájos ebből a szempontból ez a levelezés:

„Édes vagy drága Szívem, mert Te is részt akarsz venni otthonunk felépítésében. Én még igen keveset tettem, csak tervezgetek, azt is mindig megírom, mert mi mindent együtt szoktunk megbeszélni. Most sajnos, csak levélben, de vajjon, ha együtt leszünk, lesz-e időnk mindenre? Most jut eszembe Nusi és Laci, akik pár hónapos házasságuk után karácsonyfát díszítettek úgy, hogy váltakozott egy csók, egy cukorfelagatás. Képzelheted, mily sokáig jött hozzájuk a Jézuska!

Látod, hogy pletykálok! Milyen csúnya gyerek is vagyok! Nálunk, ha nem is ennyire túlzóan, — nehogy a Jézuska elmaradjon — ezen a téren sem lesz hiba.

Már készül a szép otthonunk. Konyhánk is nagyon szép. Szintén ma választottam ki. Krémszínű, halvány zölddel. Tetszik ez neked? Változtassak rajta? Ott majd felváltva főzünk. Egyik nap te, másik nap én. Jó lesz? Ha másképen nem, te főzöl engem, hogy mindig csak a tied maradjak. Igaz, erre már megfőztél. Én is Téged?

Nagyon siess haza, mert ezt mind szóval kell ám megbeszélni!”

A következő kis menyasszony nem részletezi ennyire tervezgetésüket, de más szempontból világítja meg azt a roppant fontos megbeszélést, tervezgetést:

„Nagyon készülök már a házasságra. Igen szeretem a házimunkát és már megbeszéltük, hogy nem tanítok, mert bárhogy is szeretem a tanítói hivatást, kettőt nem lehet tökéletesen végezni.

Egyik délután pedig összeültünk és beosztottuk egész

évi fizetését az esküvőig. Ő előadta, mi mindent szeretne, én meg a valóságra térítgettem, mert először a szükségeket kell megvennünk. Örüljünk, ha arra elég lesz. Nem baj, ha kissé szegényesebb is, de ez már a mi szerelmünk gyümölcse.

Sógorom és nővérem is mindig kinevetnek bennünket, hogy milyen jegyespár vagyunk, mindig ceruzával ülünk le és számolunk, rajzolunk, tervezgetünk.

Mi így készülünk a házasságra, mert a közös boldogsághoz ez is szükséges."

Nagyon igazad van!

Igy szép, így teljes a felkészülés!

Igy hasznos és így értékes!

A legjobban készültök! Csak folytassátok így! Semmi hiba nem lesz nálatok ilyen belső, ilyen komoly és mindenre kiterjedő szeretet mellett.

A fizetés beosztása pedig egészen különösen jó! Nemcsak a megbeszélés, hanem az esküvő előtti kereset értékesítése is. Erre különösen a te figyelmedet hívom fel, kedves barátom. Édesapám gyönyörű példája jut ilyenkor eszembe, aki már az első keresetét is a házasság felépítésére tette félre. Nem mulatott, nem itta, nem cigarettázta el, hanem már akkor ránk gondolt, nekünk tette félre. Nekünk és drága édesanyámnak, aki valóban megérdemelte ezt a figyelmet. Szegény ember volt édesapám, de szíve gazdagságával mindent pótol. Nagy anyagi nehézségekkel kellett megküzdenie, nyolc gyermeket kellett felnevelnie (mindegyikünket iskoláztatott, egyetemre küldött) és sohasem volt pénzzavarban. Édesanyámmal együtt mindent ügyesen megbeszéltek, beosztottak. Ez volt „mesés gazdagságának” egyedüli titka, mert az emberek sohasem értették meg a pénz előteremtésének módzatait. Édesanyámat pedig sohasem engedte kenyérkereseti pályára.

Tehát tervezgessetek! Gyűjtsetek mindketten! Kis otthonotok szépsége, gyermekeitek hálája, szívetek gazdag szeretete méltó kárpótlás lesz mostani áldozatokért!

AZ ALKALMAZKODÁS MŰVÉSZETE

Mindenképen elfogadom nehézségedet: ez a mély és teljes egység sok lemondást, áldozatot jelent. Feltétlenül ki kell lépned önző egyéniséged féltve őrzött fellegrárából, bárhogyan is biztosítottad volna magadnak az önzés zárkózottságát. Ha életközösséget akarsz kötni valakivel, ha élettársat veszel magad mellé, akkor tanuld meg az alkalmazkodás művészetét is.

Az alkalmazkodás művésze nélkül a szeretet nem bontakozhat ki teljes egészében. A legjobb esetben szárnalmas penészvirággá sínylődik, ha teljesen ki nem hal. Pedig szerelmetek szebb sorsra volt hivatva! Az élet nagy kertjében pompásan virító, mindenkit gyönyörködtető rózsza is lehetne!

De akkor feltétlenül meg kell tanulnotok még az alkalmazkodás művészetét is!

Azt a művészetet, amelyet nagyon kevés esetben találtam meg, de amikor megtaláltam, annál nagyobb örömmel vettem tudomásul.

„Minden gondolkozásomon és tettemen egy motívum vonul végig: az alkalmazkodás hozzá. Nem lealázó ez és nem nehéz, mert ő is mindent megtesz a kedvemért. Mindenben tekintettel kell lennünk egymásra. Egyszer nekem, máskor neki kell engedékenynek lenni. Másképp nem is tudnánk egymásnak kedveskedni. Viszont így már most kialakult köztünk a tökéletes harmónia.”

Egy másik menyasszony így készíti el vőlegényét az alkalmazkodásra:

„Most megírom jövőre vonatkozó egyik kérésemet is. Nagyon-nagyon kérlek, hogy mérges sohase légy, mert akkor nagyon fáj a szívem. Ugye, sohasem leszel mérges és sohasem fogsz pörölni. Én mindent megteszek majd neked, bármit kérsz. Ha pedig nem tenném úgy, ahogy neked tetszik, szólj szépen, kedvesen, meglátod, örömmel javulok meg és teszek meg mindent kedvedért. Én nagyon tudok alkalmazkodni, ha szépen szólnak hozzám, de ha valaki mérges vagy pöröl, akkor nagyon bánatos leszek. Keresztény családba mérges senki sem le-

het. Meg kell értenünk egymást. Kölcsönös megértéssel kell viseltetnünk egymás hibái iránt. Mindkettőnknek alkalmazkodnunk kell egymáshoz, akkor sohasem lesz veszekedés, pörlekedés, harag. Előre is nagyon köszönöm jószágodat, hogy ebben is megértész."

Ezen az úton járjatok ti ketten is!

Az egységnek egyik legsarkalatosabb feltétele az alkalmazkodás. A menyasszony, de a vőlegény is érezze meg, mikor kell tapintatosnak lennie, mit kell a másiktól elviselnie, miben kell engednie, miben zavarja őt és viszont, mikor mondhatnak el egymásnak mindent. Kis gyakorlattal nagy művészetre tesztek szert! A művészet pedig fokozza a gyakorlatot. A gyakorlat által széles körre terjed majd ki figyelmeitek, mindent mérlegre tesztek és mindenben egymás kedvére lesztek!

BIZZATOK EGYMÁSBAN!

Az összetartozás érzéséből és erényéből származik feltétlenül a kölcsönös bizalom, amely nagyon sok szenvedéstől ment meg titeket és biztonságot ad az életben. A bizalmasok titkokat, kincseket bizhatnak egymásra az árulás vagy hűtlenség minden félelme nélkül. *A bizalom tehát támaszpontot, szilárdságot, megnyugvást és biztonságot ad.*

Ennek az erénynek szükségességét nem kell külön vázolni. Magától értetődik. A házassággal ketten életközösséget kötnek, amelyben egyéni javaikat egymásnak adják, kizárva azokból a javakból mindenkit, akik illetéktelenek a javak élvezésében.

Mivel pedig a házasságban mindkét fél olyan egyéni értékek őrzője, amelyeket a családon kívül elpazarolhatnak, ha egymáshoz nem hűségesek, épp azért kell kifejleszteni mindenképen a kölcsönös hűséget és az ezzel kapcsolatos teljes bizalmat.

Pokol lenne az élet, ha mindig hűtlenségtől, kétszínűségtől kellene félnetek.

A bizalomhiány mindig féltékenységgel jár.

Jaj annak, akire a másik féltékeny! Az nem nyugodhat, az szinte semmit sem tehet. Ha jobbra vagy balra néz, ha rámosolyog véletlenül valakire, akkor azonnal gyanúba fogják, pörlekednek vele stb., stb. Az élet így teljesen kibírhatatlan lesz mindkettő részére. Az egyiknek azért, mert állandóan gyanakszik, bizalmatlankodik, minden ártatlan viselkedést, szót, mozdulatot hűtlenségnek tekint. A másiknak azért, mert folyton gyanúsítják, hűtlenséggel vádolják, kétszínűnek nevezik.

Két esetben talákoztam olyan házaspárral, ahol a férfi mindig rázárta feleségére a lakást, mert „sohasem lehet biztonságban az ember”. Szegény azt hitte, ezzel megnyugodhat. Azaz nem is hitte, mert állandó veszedés volt abban a két otthonban. A feleség ugyanis „az ablakon át is köthet ismeretségeket, még az emeleten sincs biztonságban”. Nem folytatom ennek a pokolnak a festését, mert az néha már örültséggel határos.

Ha nem biztos benne, ha olyan gyenge jellemnek tartotta, akkor miért vette el feleségül. És ha elvette, miért nem nevelte meg magának életpárját?

A féltékenységek, bizalmatlanság megszüntetéséhez a következők kellene:

Mindenekelőtt egyik fél se adjon rá okot. Viselkedésük ne legyen könnyelmű. Ha egyszer lekötötték szívüket egynek, akkor a többitől mondjanak le. Mindenben, a külsőségekben is alkalmazkodjanak egymáshoz.

Bizalmatlanságra ad okot az a férfi, aki feltűnően későn jön haza kellő ok nélkül, aki nem mondja el a nagyobb eseményeket, akit felesége vagy menyasszonya hazugságon, kétszínűségen kapott rajta stb., stb. Ilyen az a nő, aki nem ura, vőlegénye ízlése szerint öltözködik, hanem másnak kíván tetszeni. Aki társaságban elhanyagolja urát, vőlegényét stb.

Másodszor ölje ki mindkettő szívéből a másik iránt érzett alaptalan gyanúját. Helytelen ilyen szemlélet: „Féltékeny vagyok... Nem nézhetem nyugodtan, hogy másoknak nevet, táncol, beszél...” Ne kívánj lehetlent! Ő is ember! Örülj jókedvének! Adjatok meg egymásnak a megfelelő szórakozási lehetőségeket és jo-

gos kívánságokat. Ne rendőrösködjeteK egymás mellett folyton!

Ha pedig észreveszíteK a szívetekben lévő féltékenységet, beszéljéteK meg szépen, nyugodtan, bizálmát, erőt nyujtva a másíknak:

„Nagyon féltékeny természetű vagyok. Előtted nagyon tudtam titkolni, de most meggyónom. Egymás előtt ne legyen titkunk. Nem is szeretnélek igazán, ha kissé nem félténélek. Főképen most, hogy távol vagyok. Szeretnék rád mindig vigyázni, de ez most a te feladatod. Gyönyörű szép kis menyasszonyom vagy, ugye mindig hűséges leszel. Tudom, nem csalatkozom benned. Te mindig egyenes voltál hozzám, ezt már számtalanszor be is bizonyítottad. Látod, ilyen a szerelmes vőlegény! Tehát nagyon vigyázz magadra! Jó? Köszönöm!”

Mit ír erre a menyasszony?

„Örülök, hogy féltesz, szeretsz és törődöl velem. De a féltékenység nagy csacsiság. Vagy megbízunk egymásban vagy nem. Tudom, ezen a téren bennem több a hiba, mert szeretem, ha sokan szeretnek. De ez nem hűtlenségből, ez jó szíve mből fakad. Ha valaki nem a keresztény szeretetet látja bennem, azt egy-kettőre észhez térítem, de alaposan ám! Szerelemmel csak Téged szeretlek. Ebben nyugodt lehetsz!

De részben tőled is függ, hogy hozzád hű maradjak! Ha Te az maradsz, aki voltál, kedves és jóságos, azonfelül pedig bizalmaddal erőt adsz, akkor feltétlenül legyőzöm a kísértéseket. Nem akarom, hogy csalódjál bennem.

Én sohasem leszek rád féltékeny, pedig én is lehetnék. De én bízom benned. Bízom őszinteségedben, amelynek számtalanszor tanúbizonyságát adtad. Tudom, nem engeded meg magadnak azt, hogy egyszer véletlenül is csalódjám benned, mert akkor minden összedőlt bennem.

Legyünk tehát hűségesek egymáshoz, mert lesznek még napok, amikor nagy szükségünk lesz egymásra...”

Gyönyörű levelek ezek. Olvasd át még egyszer nagyon figyelmesen. Minden mondata fontos igazságot rejt

magában. Ha így gondolkoztok, sohasem lesztek féltékenyek, hanem hűségesen ragaszkodtok egymáshoz. *Nem is érdemes mástól pár örömmorzsát koldulni a nagy, sírig tartó szerelem boldogságának veszélyeztetésével.* A legelrejtettebb és legtávolabb történő dolgok is egyszer kitudódnak, hogy minden keserűséggel zúduljon egyszer családokra.

HATTYÚDAL

Egy-egy írónak, költőnek utolsó alkotását, gyakran a legszebbet, legkiemelkedőbbet hattyúdalnak szokták nevezni. A szeretet csodáinak utolsó fejezetét írom... Legyen ez a felemelő szeretet hattyúdala.

Oly siváran kevésnek, ritkának mondják a tiszta fiúkat, tiszta leányokat, hogy az ideális házasságról álmodó fiataloknak szinte lámpával kell keresniök világos nappal a nekik való élettársat. Így keresik és mégsem találják!

Mi volna akkor, ha ezen mindenki: szülők, nevelők és felnövekvő fiatalok gyökeresen változtatnának? Ha ébren figyelnék mindannyian, hogy az öntudatra ébredt fiataloknak lelkére kötnék a nevelő szeretet és annak gyönyörűséges csodáit.

Mi történnék akkor, ha ennek folytán minden fiatal fiú és leány öntudatosan nevelni kezdené önmagát? Komolyan és mélyen?

Mi volna akkor, ha a fiatal szerelmesek a szeretet csodáit önmagukon megvalósítanák, sőt ha a felnőtt nagyfiúk — akik nem éreznek papi vagy szerzetesi hivatást, 18—20 év körül — kimondottan a nevelő szeretet alapján foglalkoznának egy-egy leánnyal, *akinek amúgy is udvarolgatnának és ezután az üres szerelmeskedés helyett — magukhoz nevelnék és önmagukat hozzá, kétszeresen vigyázva a tisztaságra?*

Ez utóbbi esetben — a fiatalos és ki nem forrott izlés miatt — nem egyszer új választásra kerülne a sor, mégis a mostani sok üres udvarlás, cserebere erősen le-

csökkennék! A leányok és fiúk átlagban sokkal jobbak lennének! A szeretet sokkal több csodát művelne. És azok, akik kitartanak, akik egymáshoz alkalmazkodtak már egészen fiatal koruktól kezdve, sokkal boldogabbak lennének. Ezen az úton a boldog családok számát tetelesen növelni lehetne, kétségkívül az egyén, a nemzet, az Egyház javára és Isten nagyobb dicsőségére.

A lélektan alapján biztos volnék ebben.

A jó Isten is támogatná ezt kegyelmével! Hiszen az Ő országáról van szó!

Egy kérdés van csupán:

Megértik-e ezt a fiatalok, szülők, nevelők? Úgy terjesztik-e ezt a gondolatot, eszmét, mint valami egészséges kis búzaszemet, mely százszoros gyümölcsöt terem. Támogatják-e a fiatalok törekvéseit teljes erővel — miután összekerültek — és rávezetik-e őket a nevelő szeretetre, hogy életszabállyá, társadalmi szokássá fejlődjenek a keresztény családokban a szeretet csodáinak valóraváltása?

A leányok is megvalósíthatnák ezt a maguk részéről, amikor egy-egy fiú közeledik hozzájuk. Később pedig *mint édesanyák, erre oktatnák tovább felnőtt leányukat, nagyfiaikat!*

Milyen szépen hangzanék a történet, amelyet a lelkiatya után a nagylány is végtelen nagy érdeklődéssel hallgatna:

„Mikor megismertem vőlegényemet (a te édesapádat), már tudtam, hogy ez lesz az a férfi, akit magamhoz nevelek. Bizony sok nehézséggel kellett megküzdenem. Sokan nem sejtik, mennyit kell szenvedni a boldogságért... Ezért nem is boldogok.

Hibáján kívül kissé könnyelmű, költekező, szórakozásokat szerető fiú volt. De a szeretet csodát művelt lelkében. Férfiasan átalakította önmagát. Kemény lett, a legjobb férfi...”

Vagy mint acélozódna meg a fiatal fiú akarata, amikor *az édesapa így mondaná el élettörténetét:*

„Menyasszonyomat (a te édesanyádat) nagyon szerettem. Korán megismertem, egymásra vigyáztunk. Ismeretségünk első karácsonyán felajánlottam érte életemet,

minden áldozatomat, hogy Isten őt mindenben megáldja, és mindketten mindig jobbak és jobbak legyünk.

Amikor pedig szeretetem melegebb lett, fölébredt bennem a szenvedély is. Ekkor közösen megfogadtuk, hogy csak az oltár előtt csókoljuk meg egymást, az ígéretünk megtartásával járó áldozatot pedig felajánljuk gyermekeinkért (értetek). Hála Istennek, küzdelmünk nem volt hiába való. Boldogságunk százszoros kárpótlást nyújt mindenért.

Ő rajongott értem, sok álmatlan éjszakát töltött imában. Még mint menyasszony írta le naplójába, amit csak véletlenül láttam meg: „Sokszor nagyon fáradt vagyok, egy keresztvetéssel el tudnék aludni. De nem szabad, mert kötelességem az édes Szűzanyával együtt örködnöm vőlegényem álmai felett.”

Ez a kölcsönös szeretet adott erőt a küzdelemre. Viszont minél jobban küzdöttem, dolgoztam, fáradoztam érte, alakítottam önmagam, annál jobban szerettem őt.”

Mit jelentene ez annak a fiúnak!

Ó, mondjátok, ez mind csak szétfosló álom lenne? Én csak álmodoznék?

Nem lehet!

Én hiszek benned, kedves húgom és benned, kedves barátom! Ha csak ti ketten valósítjátok meg álmomat, máris érdemes volt dolgoznom. De nemcsak ti érzitek meg a sorokból kicsendülő nagy tervet. Nemcsak ti valósítjátok meg kívánságomat. *Sokan lesztek. Apostolkodni fogtok! Adjátok sokak kezébe ezt a könyvet, hogy ők is így gondolkozzanak. Így mégis csak szebb lesz a föld, tisztább a szerelem, boldogabb sok családi otthon!*

Igen, Prohászkaival vallom:

„Hiszek a szeretet végső győzelmében. Amen.”

A BOLDOGSÁG SZIRTJE

SZOMORÚ FEJEZETEK

Sokszor a legragyogóbb napsütésben úszó tiszta kék égen felhők tornyosulnak, mennydörgés morajlik végig, hogy hirtelen viharrá, szörnyű égháborúvá sötétítse el az előbbi békés nyugalmat. Nem tehetünk róla. A nagy természet törvénye előtt meg kell hajolnia mindenkinek, annál is inkább, mert szükségünk van csapadékra és a ború után ismét beköszönt az eső által megtermékenyített, felújuló tiszta kék derű.

A boldogító és nyugodtnak, zavartalannak gondolt szerelem tiszta örömét is meg-megzavarja néha az élet vihara, nem egyszer megtépázza, sőt gyilkos pusztítással meg is szünteti. Sokszor nem tehetünk róla. Sokszor emberi gyarláságokból fakad.

Szembe kell néznünk ezekkel a nehéz és fájó tényekkel is; részben, hogy felkészüljünk, részben, hogy lehetőség szerint védekezzünk ellenük.

Az előre nem látott és kikerülhetetlen, nem tőlünk függő szenvedéseket Isten kezéből kell fogadnunk. *Mi sohasem látjuk a jövőt és ezért nem tudjuk életünk áldozatait eléggé értékelni, esetleges későbbi előnyét fölmérni.* Sokszor legkevésbé tudunk felemelkedni az isteni Gondviselés magaslataira, hogy ott megnyugvást találjunk.

„Páter, a kétségbeesés íratta velem ezt a levelet. Nagyon fáj a lelkem, egészen elkeseredtem. Hát valóban nincs mentség! Valóban el kellett őt veszítenem? És mégsem tudok róla lemondani! Nem tudom elhinni, hogy ő valóban a néma temetőben pihen, hogy lelkem fele halott legyen. Ez nem lehet! Mert oly kétségbeejtő lenne!

Vagy Isten sincs? Minden ámitás csak? Néha úgy érzem, mintha eszelős lennék. Nem tudok belenyugodni."

Egészen megértelek.

Nagyon szerettél, ezért oly nagy a fájdalomad.

Lásd, emberek vagyunk. Nem tőlünk függ az élet, de még kitervezett boldogságunk megvalósítása sem. Ezt be kell látnod, ezen változtatnunk nem lehet.

Fellázadjunk talán? Szembe forduljunk a leghatalmasabb Úrral?

Mit érnél el vele?

Akkor feltámad szerelmed? Visszanyered őt?

Nem! Sokkal józanabb ebben a legnagyobb szenvedésben annak kezét megragadnod, aki mégis csak van, aki teremtette az embert és örök életet biztosított neki, hogy akik elvesztették egymást, ismét találkozhassanak nála, az örök, szent, fölfoghatatlan Istennél. Ne légy hitetlen, akkor sokkal gyorsabban megnyugszol és megtalálsz minden kérdésre a feleletet.

Amikor tehát a jó Isten veszi el tőled a legkedvesebbet, ne zúgolódjál, mégkevésbé akkor, ha önmagad is oka vagy a veszteségnek. Nehogy ez utóbbi bekövetkezék, megfigyeljük majd a boldogság szirtjeit. Így ha előre látod, könnyebben elkerülheted azokat!

Isten kezét tehát sohase engedd el! Óvakodjál minden erőddel a szirtektől, amelyeken boldogságod hajója darabokra zúzódnak!

FOLULETES ISMERETSÉG

A legelső helyen említtem ezt a legegényibb hibából fakadó csalódást, amely igen sok fiatalnak okoz keserűséget. Nemcsak a jegyesség felbomlása miatt, hanem sokkal inkább a szerencsétlen házasságok miatt.

Még szerencsésnek mondható, ha a házasságból semmi sem lesz. Mégis rengeteg szenvedéstől kíméled meg magad, ha jó előre tájékozódol mindenről.

„Megismertem egy jóállású férfit. Nagyon megszerettem. Úgy szerettem, ahogy húszéves lány szerethet teljes szívével. Csak annyit tudtam, hogy református.

Nem kérdeztem semmit, vak voltam. Bár soha közelebb ne engedtem volna őt szívemhez. Nem gondoltam meg. Nagy hatással volt rám, de én is reál!

Tisztelte tartózkodásomat, érintetlen lelkemet. Nagyon boldog voltam, mert láttam szeretetét és szavaim súlyát.

Sokat beszéltem neki a katolicizmusról, az Oltári-szentségről. Egyszer azzal lepett meg váratlanul, hogy katolizált. Ettől kezdve együtt mentünk áldozni és én nagyon-nagyon boldog voltam.

Eljegyeztük egymást.

Állást vállaltam. Elutaztam. Ott egy véletlen folytán tudtam meg a szörnyű tragédiát: elvált ember, kisleánya van.

Ekkor összeomlott bennem minden. A jegygyűrűt azonnal postára adtam. Elvált ember felesége semmi körülmények között sem leszek, mégha szívem megszakad, akkor sem!"

A férfiak is sokat szenvednek!

„Minden reményem Ő volt. Hozzá fűztem életem minden tervét, számítását. Ketten végtelenül szeretttük egymást — látszatra. Én szerettem, de ő csak játszott velem.

Nem vagyok mulatozó természetű. Róla tudtam, mennyire szereti a szórakozást, mulatságokat, táncot.

A jegyváltás előtt jobban meg kellett volna figyel-nem, hiszen már akkor is megcsalt engem, többekkel udvaroltatott magának. De akkor mindezt nem láttam, — nem akartam látni. A legjobbat tételeztem fel róla, hollott jellemének gyengéit már akkor más oldalon is észre-vettem.

Most késő már a kesergés. Csak sajnálom azt a rengeteg időt, tervezgetést.

Szakító levelemben csak ennyit írtam:

„Fáj a csalódás. Nem részletezek semmit. Fáradt a lelkem, majd láthatatlanul sírja el véres könnyeit. Ezzel a levéllel búcsúzom. Nem haragszom, csak egyet tehetek, visszavonulok és így szenvedek. Isten veled!"

ÉRVÉNYTELENÍTŐ AKADÁLYOK

A házasságot érvénytelenítő akadályok felületes ismerete is igen sok kellemetlenséget okozhat. A házasságot érvénytelenné tevő akadályok a következők:

1. Ha egy kalandor, hamis iratok stb. alapján személyileg *megettéveszt* valakit s másnak tünteti fel magát, mint aki a valóságban.

2. Ha valakit súlyos fenyegetéssel *erőszakolnak* a házasságra s *félelméből* lép frigyre.

3. A férfi 16, a nő 14 éven alul nem házasodhatnak.

4. Ha valaki nőshetetlen (impotens) s ha ez a házasság előtt már gyógyíthatatlan volt.

5. A vérrokonság harmadik fokig, ha unokatestvérek kötnek házasságot, akiknek szülői, illetve nagyszülői: öregapjuk vagy öreganyjuk testvérek voltak. A harmadfokú vérrokonság alól felmentést adhat a plébános útján a püspök. (De a gyermekek egészsége miatt nem tanácsos az engedélyt kérni.)

6. A házasság felbontása vagy férje halála után felmentés nélkül nem léphet házasságra házastársa másodíziglen való vérrokonaival.

7. Lelki rokonság előáll a keresztelő és megkeresztelt, valamint a megkeresztelt és annak keresztszülei között. (Az előbbi előáll, ha szükség esetén házi keresztségben kell részesíteni.)

8. Örökbefogadás, az örökbefogadó és örökbefogadott között.

9. Érvényben lévő házasság esetén egyik fél sem köthet mással házasságot, mégha az állami törvény azt meg is engedi.

10. Köztisztesség. Senki sem léphet házasságra — felmentés nélkül — vadházasságban, polgári házasságban vagy érvénytelen házasságban vele éltnék gyermekével vagy annak unokájával.

11. Unnepélyes fogadalom után a szerzetes házassága érvénytelen.

12. Egyházi rend felvétele után a fölszentelt pap

sem léphet házasságra. (A pápa nagyon súlyos ok miatt adhat fölmentést.)

13. Házasságtörés és házastárs meggyilkolása is akadály. Ha valaki érvényes házasságban él és házasságtörést követően el valakivel, megígéri neki, hogy házastársa halála után vele házasságra lép, az ezt a házasságot nem kötheti meg. Ha megköti, nem érvényes, hacsak fölmentést nem kap. Hasonlóképpen érvénytelen az a házasság, melyhez a házastárs meggyilkolásával jut el valaki: ha azért gyilkolta meg házastársát, hogy a másikkal házasságot köthessen.

14. Rablás, ha valakit elrabolnak és kényszerítenek a házasságra.

15. Különféle vallásúak: keresztények és zsidók, mohamedánok, pogányok. A pápa adhat fölmentést.

16. Ha a házasulandók nem a saját plébánosuk vagy általa megbízott pap és két tanú előtt kötnek házasságot. Érvénytelen egyházilag a csak polgárilag kötött házasság és az, amelyet más lelkész előtt kötöttek.

Tehát érvénytelen az a vegyesházasság is, amelyet más templomban kötöttek!

ÉRTÉKTELEN JELLEMEEK

Azt mondja a közmondás: „Csak együttlakva ismered meg élettársadat.” Néha a leggondosabb megfigyelés sem vezet teljes kiismerésre.

Tehát arra is számítanotok kell, hogy az eljegyzés után látjátok csak be a jellemhibát, amely miatt a törés bekövetkezik.

Ilyenekért hálát kell adni. Mert sokkal jobb idejekorán elválni, mint később szenvedni:

„Röviddel az eljegyzés után levetette az álarcot.

A vallásos, finom, lelkies viselkedése nála csak képmutatás volt. Így akart magához lekötöni.

Szerencsére szélesebbkörű kutatásaim nyomán rájöttem előbb viselt dolgaira. Valahogy erről tudomást szerzett és akkor igazán kimutatta fogaféherét.

Akkor minden „finomságát” levetette, könyörgött, fenyegetett, erőszakoskodott. Fogásainak összes skáláit kipróbálta, de erős maradtam elhatározásomban. Eszem kerekedett felül. Örülök, hogy még idejében rájöttem igazi egyéniségére.”

„Az életet nagyon szépnek, jónak képzeltem. Azt gondoltam mindig, ha valakinek szép, nemes vágyai vannak, azt el is éri. Így szerettem meg egy tisztet...

Vallásosnak látszott. Csak jó későn jöttem rá, hogy kedélybeteg. Egy álló esztendeig ringattam magam gyógyításának álmában, nem egyszer az öngyilkosságtól mentettem meg.

A végén is ő lett hűtlen hozzám, elhagyott.

Fájna nagyon, ha nem tudnám, nem ismerném gyógyíthatatlan betegségét. Kívülről rendes férfi, de kedélybeteg élettárs oldalán én is beteg lennék, gyermekeink is elhervadnának.

Hálát adok Istennek „hűtlenségéért”.

„Utóbbi időben, mind sűrűbben, olyan hangon szóltat meg, hogy undor fogott el. Nem, nem mehetek hozzá. Én a szerelmet is szentnek tartom.

Megmondtam neki! Erre ő cinikusan nevetett! Megkérdezte, vajjon álmvilágban élek-e?

Igen! Álomvilágban! Mert én csak álmodtam a lovagról. De nem azt találtam meg benne.

Nem vagyok gyerek. Ismerem az életet. Szívesen élem a házasesetet, hiszen én is ember vagyok. De ember vagyok. Nem megyek olyanhoz, aki állati nívón mozog vagy még annál is alacsonyabb felfogásban él.

Szakítottam!”

Jó volt a szakítás mindegyik esetben.

Nektek is legyen erőtök még a jegyesség idejében szakítani, ha érzitek az áthidalhatatlan úrt kettőtök szíve, életfelfogása, életigénye között!

Ez az úr könnyen fennáll, ha becsvágyból, daczból, hiúságból, pénzvágyból, törtetésből, átmeneti szerelmeskedésből, vak érzékiségből, könnyelmű nemtörődömséggel történt az eljegyzés; ha úgy ravaszkodtat ki magadnak jegyesedet, mint egy új ruhát; ha az öngyilkosság

helyett — az eljegyzést választottad. Szóval, ha nem kapcsolja össze szíveteket igazi szeretet!

NE KINOZD TOVÁBB MAGAD!

Sok esetben az egyik fél hűtlensége miatt szenved a másik, nem tudja, mitévő legyen. Reméljen benne, szeresse, maradjon hűséges hozzá, viselje a terhet, tartson ki mellette?

Amikor már egészen világos a másik hűtlensége, merjetez bátran szakítani. A kísérletek eredménytelen-sége elég bizonyíték az ő jellemhibájára, illetve komoly szeretetének hiányára.

„Völégényem katonaság alatt nagyon megváltozott, szinte alig ismerem rá. Azelőtt mindenben megértettük egymást, megbeszéltünk közösen mindent, örültünk, ha együtt lehettünk.

Most tudomásomra jutott, hogy sokat foglalkozik nőkkel. A távolságban bízott. Azt hitte, nem értesülök ezekről. Pedig a front sincs sokszor messze. Néha ezer kilométer is közel van.

Mostanában nem közvetlen és nem is bizalmas hozzászám. Hazugságon többször is rajtakaptam. Amikor kérek tőle valamit, épp az ellenkezőjét teszi.

Mindenre kitérő választ ad, nem lehet rajta eligazodni. Sokszor durva válaszában.

Ritkán ír, az is olyan hideg.

Sőt most, amikor szabadságon volt, meg sem látogatott. Csak visszatérése után tudtam meg egy lánytól, hogy itthon járt. Két hétig volt közelemben és föl sem keresett.

Szerethét még engem ez az ember?”

Semmiképen sem! Ne ámítsd magad! E mellett sohasem leszel boldog, mégha véletlenül el is venne feleségül. Szakíts mielőbb.

Ez a fiú még idejében megtette a megfelelő lépéseket. Így írt menyasszonyának.

„Most, hogy nyugodtan és józan fejjel ítélem meg a

dolgokat, úgy látom, az lesz a legjobb, ha békében elválunk.

Hogy lehet menyasszonynak utcai ismeretséget kötni? Ilyen megszólításra nem lehet válaszolni, főképen nem állhatsz meg tárgyalni.

Ez már a második eseted!

Azt írod, csak rendreutasítottad. Köszönöm kifogásodat. De utána miért kellett vele még félórát kedvesen elcsevegned? Legközelebb pedig mint régi ismerősök üdvözöltétek egymást!

Mi lesz a vége? Az, ami ezer és ezer utcai ismeretségből származik.

Mivel megismétlődött, én befejeztem a játékot. Elég volt. Utcanő nekem nem kell! Az utóbbi időben úgylis annyit civódtunk, nem lenne békés otthonunk.

Tehát én visszalépek. Új ismerőseid közül válaszd azt, akit legjobbnak tartasz, ha ugyan azok nem távoznak majd el mellőled úgy, mint én! Isten veled!

Amikor világos lesz a helyzet tarthatatlansága, ne kínozzátok tovább magatokat. Tanulja meg ő is az élet komolyságát! *Ne játsszék a szerelemmel! Ne szavakkal, „ragaszkodással”, hanem hűséggel bizonyítsa be szeretét!*

ÉS HA JÉZUS HIV?

Már több esetben láttam az isteni és emberi, az égi és földi szerelem harcát. Egyesek az égi hang után mentek, mások a földi szerelemre hallgattak.

Szabadságotok van. Isten is szabad választást enged. Nem bűn, ha a hivatás ellenére házasságra léptek, de semmiképen sem ajánlom.

Ha a jó Isten hívott, valami nagyot akart általad tenni. Kár volna ezt megakadályoznod. Légy nagylelkű, amint a jó Isten is annyiszor nagylelkű volt veled szemben. Lehet, hogy a jegyesség idejére tolódik ki a végső harc. Akkor már nagyon nehéz a gyűrűt visszaadni. Viszont nagylelkűséged akkor még jobban kiemelkedik.

Ám lehet, erre nem lesz erőd. A következő kis menyasszonynak sem volt erre ereje:

„Nyugodt belül, a szívemben — most már elárulhatom — nem vagyok.

Állandóan érzem, kár volt elhagynom hivatásomat. Csak kínlódás lesz életem.

Akinek a jó Isten keresztje mélyen bevilágított lelkébe, annak új életútra térni nehéz. De most már men-nem kell!

Soha nem szerettem úgy az édes Jézust, mint most. Minden reggel érzem a misén. Mindíg jobban és jobban.”

Más menyasszony, mint fiatalasszony, — bár valóban mindene megvolt, amit kívánhatott és ami sok leánynak álma — azt mondta egyszer nekem: „Miért nem vert meg engem, amikor a jegygyűrű után nyúltam. Igaz, mindent megtett értem, de akkor talán csak a pofon tértett volna észhez!”

De abban az órában, illetve azokban a napokban másképp gondolkozott. A szabadságot pedig az Isten sem veszi el az embertől.

Ha tehát világosan érzed a hivatás szavát, kövesd nyugodtan, mint ahogyan Szent Alexius is követte Jézus hívását, menyegzője napján elhagyva menyasszonyát.

Lehetnek körülmények, amelyek ilyen helyzetbe kényszerítenek:

„A meghívók már szétmentek, amikor az esküvő előtt három nappal kis kártya érkezett: „Kedves, ne haragudjék, hogy csak most, hónapok után írunk, de hibánkon kívül csak most írhatjuk meg, hogy a zárdába föl-vettük.”

Ez a levél lett volna hivatva hónapok előtt a jegygyűrű elfogadását megakadályozni. De elkésett. Így a két szeretet közül a földit választotta. Azonban ez a lap egészen megzavarta lelkét. Jézus újból teljes erejével hívta. A szülők, a vőlegény megtettek mindent saját érdekükben. És mi lett a vége? A menyasszony az igazán boldognak ígérkező házasság előtt egy nappal a zárdába ment, hogy Jézusnak szentelhesse szívét!

Bárhogy is fáj neked lépése, nyugodjál meg, a leg-

jobbat választottal *Imája, áldozata mindig, mindenhová kísérni fog!*

LELKI TÁVOLSÁG

Az eddig felhozott eseteken kívül a belső, lelki szakadék is ok a válasra.

Ez a szakadék néha kicsi, de állandó zsörtölődésben nyilvánul. Már nem egyszer vettem észre fiataloknál, akik azután szét is váltak rövidesen.

Ezek a kis veszekedések apró tűszúrásként hatnak. Az ember először semmibe sem veszi, de amikor folyton szúrkálják, türelmetlen lesz.

Ilyen esetekben tehát, ha nem tudjátok felszámolni ennek okát, idejében váljatok el!

A kis apró és fájó nézeteltérés mellett azonban van nagyon mély, egy irányba kifejlődött lelki szakadék is. Ezek még kevésbé áthidalhatók, ha egyszer fönnállnak. Jobban teszitek, ha szép csendben szétváltok.

Egészen kimondott lelki szakadékot említek fel, a megfelelő küzdelmet is leírom:

„Már a házasságot tervezgettük egy másvallású fiúval. Jó sokáig azzal áltattam magam, családuknak biztosan boldog lesz. Az egységben nálunk nem lesz hiány.

Sajnos, tévedtem.

Mind több és több lett köztünk a félreértés, de főképen a lelki világunk különbözőt teljesen. Egészen más elgondolásban élt, mint én. Ez a más világ, a különböző vallási felfogás távolított el lassan bennünket egymástól. Azelőtt nem is gondoltam volna, hogy a vallási különbség ennyire eltávolíthat egymástól két embert.

Most értem, miért szerencsétlenek a vegyesházasságok 75 %-ban.

Közös gondolatukat, szerelmüket is kikezdi a lelki távolság.

Ezt már világosan láttam, mégis mellette maradtam. Mindenféle ok „hűségem” mellett döntött. Így gondolkoztam:

Csak segíteni akarok rajta.

De rájöttem, itt belül mi is indította el ezt a nagy áldozatkészséget. Nem is az a nagy önfeláldozás. A lényeg mégis reménybeli házasság volt. Még mindig nem tudtam róla lemondani.

Ekkor megint elélem állt a köztünk lévő nagy úr és a valóság: 75 %-ban boldogtalanok a vegyesházások.

Hátha megtérítem, jött az új gondolat? Hátha megnyerem?

De ismét láttam neveltetésén alapuló nézetét, amelyet már nem tudok megváltoztatni.

A templomba mentem. Az édes Jézussal szembe tértem és imádkoztam. Itt a kegyelem hatása alatt világos lett minden. Az akaratomat is meggyőztem már. Ott lehúztam a jegygyűrűt az ujjamról. Jézusnak ajánlottam fel. Többet föl sem vettem. A lelki békétlenség és főképpen gyermekeimnek bizonytalan jövője döntött el mindent.

Az áldozatot meghoztam. És azóta olyan nagy nyugalom van szívemben."

Elhiszem, kedves húgom.

Az igazság nyomába rendszeresen igen gyorsan lép a békés nyugalom.

ZSIVÁNYBECSULET NINCS?

A belső egység hiányának felismerése után nem fáj annyira a szeretet széthullása. Belátjuk ennek szükségességét, mert jobb a korábbi szakítás, mint a késői bánat.

Azonban amikor erőszakkal veszik el a szerető szívtől azt, akivel biztos boldogságra számít, akkor szinte begyógyíthatatlan seb keletkezik.

Pedig hányszor előfordul ilyesmi!

A fiúk nem szokták annyira elszeretni más menyasszonyát, a zshiványbecsületet tartják, hogy annál kegyetlenebbek legyenek férfikorban mások feleségével szemben. A lányok azonban sem a menyasszonyoknak, sem az édesanyáknak nem kegyelmeznek. Irigykedve,

könnyedén elszeretik a vőlegényt, a férjet és semmi zshiványbecsületet sem ismernek.

Rosszul fejeztem ki a tényt. A leányoknál ilyesmi gyakrabban fordul elő. Nagyon csúnya hiba ez. Megérdemelné az illető ugyanazt a szenvedést, — csak fokozott mértékben!

„Nem szerettem, de tetszett hiúságomnak, hogy a jeggyűrűs menyasszonya helyett nekem udvarol. Undok voltam, de belementem a játékba. Hogy győzzek, megengedtem neki mindent. Lehet, ezért is maradt mellettem. Lelkiismeretfurdalásom is volt néha, de elcsitítottam. Nekem éppoly jogom van hozzá, mint neki.

Egyszer a menyasszony felkeresett, mert ismertük egymást. Nagyon szerethette vőlegényét, hogy ennyire megalázta magát. Én mindent tagadtam, csak üres, felület-es ismeretséget vallottam be. Ezért mégsem szakítottam vele...”

„Egy leány közénk lépett. Nem tudom, mit tegyek. Engedjek én is? Mindig azt hozza példának. Mert nem vagyok engedékeny, elmarad tőlem. Mit tegyek?”

Nem folytatom a szomorú leírást.

Nagyon fáj, hogy a finom és jóságosnak mondott leányok néha ilyen kegyetlenek tudnak lenni. Hiába, igaz a megállapítás, a nő általában jó, de ha rossz, akkor ördög!

Az Isten büntetését nem kerüli ki az ilyen.

Ti, kedves húgom és kedves barátom, nagyon jól tudjátok, mit kell tennetek az ilyen csábítókkal, ezekkel a szívtelen egyénekkal. Vessétek meg őket! *A világért se dobjátok oda hosszantartó boldogságtokat röpke örömkéért.* Nem méltók az ilyenek még arra sem, hogy szóbaálljatok velük.

Isten őrizzen attól, hogy valamikor is hasonló gonoszság mérgezett gondolata érintse lelketeket!

BOLDOGSÁG VAGY ENGEDELMESSÉG?

Sajnos, a szülők is sokszor egészen önző és érthetetlen módon akadályozzák meg a fiatalok boldogságát.

Amikor elképzelésük szerinti „előkelőség”, „rang”, gazdagság, „jó parti” stb., stb. nem válik valóra és gyermekük egy szép napon másról beszél, mint akiket ők előre elgondoltak, akkor minden eszközzel meg akarják akadályozni a házasságot. Ha pedig ezt el nem érhetik, merev elzárkózással, kemény szülői büntetéssel teszik valóban boldogtalanná édes gyermeküket, akinek boldogságát hivatottak előmozdítani, biztosítani.

Sohasem tudtam őket megérteni. Pedig de sokszor panaszkodtak erről a fiatalok. Mennyi vigaszt, erősítést kellett ezek miatt nyujtanom.

„Édesanyám mindenképen meg akarta akadályozni esküvönket. Mindenféle nehézséggel jött elő: Fiatalok vagyunk, ő beteges, nem hozzám való, a családnak nem tetszik stb., stb. Semmiképen sem enged hozzá. Ha nem fogadok szót, leveszi rólam kezét, semmit sem adnak, sőt az esküvőre sem jönnek el...

Tudom, nincs neki igaza. Már többektől tanácsot kértem. Az egyetlen akadályt ők képezik, akiknek segíteniök kellene. Oly tanácstalan vagyok!”

„Édesanyám tudta, hogy szeretem azt a lányt. Semmi más kifogása nem lehetett ellene, mint hogy szegény. Menyasszonyom — titokban jegyeztük el egymást — igazán nagyon jó volt hozzá, amikor ritkán a kibékítés reményében eljöhettek hozzánk, de eredménytelenül.

Édesanyám közben beteg lett. Állapota mind rosszabbra fordult. Közvetlen halála előtt, mintegy végrendeletileg megtiltotta ezt a házasságot.

Nagyon kellemetlen ez az ügy. Az utolsó szülői szó mégis csak jelent valamit az ember életében. Nem értem, miért cselekedett velem így! Miért nehezítette meg ennyire életemet? Mi értelme volt ennek a tilalomnak? Csak a házasságunk elé gördített olyan nehézséget, amely szenvedést okoz, de meg nem akadályozhatja azt.”

Szülőkkel szemben magatartásodra már felhívtam figyelmedet. Lehetőleg azt tartsd be.

Okos és kitartó szeretettel célt érsz és megnyered beleegyezésüket! Ha nem, várd be a nagykorúságot, ak-

kor bátran esküdjetek meg! Nem eléggé indokolt akadémikuskodás miatt ne mondjatok le egymásról!

EGYÉNI HIBÁK

A házasságok igen nagy százaléka nem külső, hanem belső hibák miatt válik lehetetlenné. Amikor a fiatalok nem akarják megérteni a nevelő szeretet fontosságát, sem magukat nem fékezik, sem választottjukat nem emelik fel, szinte feltétlen bizonyossággal szerencsétlenek lesznek.

Az ismeretség és jegyesség nem egyéni szenvedélyek kielégítésére való. *Szived választottjával nem szabad játszani!* És ha mégis megteszed, magad lásd következményét!

„Egész csekélységen összevesztünk. Nem feljűk mentem munkahelyemre, hanem másik utat választottam. Ő kissé neheztelt ezért, mert legalább látni szeretett volna. Kissé játsszani akartam vele, azért azt mondtam, úgyse vár engem, miért menjek arra. (Pedig mindig várt rám!) Ebből kis vita keletkezett. Meggondolatlanul megjegyeztem, ha nem tetszik neki egyéniségem, van még más lány is a világon, keressen mást.

Nem szólt semmit, csak mélyen szemembe nézett. Két könnycsepp csillogott szemében. A kalapjáért nyúlt.

Éreztem, tennem kellene valamit, de büszkeségem nem engedte visszavonnom kijelentésemet.

Ő mindig fűnom volt. Még egyszer rám nézett. Megkérdezte, nincs más mondani valóm? Nem feleltem semmit.

Eltávozott és csak ennyit mondott: Egyszer még megérzi, ki távozott el magától.

Azóta nem jön. A szívem majd megszakad. De már késő!”

Az egyéni hibák közé tartozik a meg nem őrzött és megsértett tisztaság. Hihetetlennek hangzik, de ezer esetben beigazolódott: az, ami a házasságban összetartja a hitveseket, a jegyesség alatt szétválasztja őket. Ha korán kezdik ezt az életet, gyorsan elhidegűlnek egymástól.

Ilyenkor ugyanis nem fejlődhetik ki a lelki szeretet, amely egyedüli szilárd alapja a házasságnak. A lelki szeretet biztosítja a szerelmet, teszi örökséppé, tartalmassá a külső kedveskedést.

A bűnök útján viszont ez a belső lelki szeretet nem tud kifejlődni. A fiatalok érzik bűnösségüket. Nem tudják egymást becsülni. A belső, láthatatlan szakadék mindenegyes tilos szeretkezés után mélyül, míg végre szakítanak egymással.

Ó, nagyon vigyázzatok, kedves húgom és kedves barátom! Ne engedjétek, hogy a még nem fékezett indulat, a bűn, a szenvedély ölje ki belőletek a szeretet boldogságát.

A jeggyűrűért-ben, főképen a „Gyilkos szerelem” fejezetében és a következőkben több példát talátltok erre vonatkozólag!

Most csak azt a férfit említem fel, aki tanácsom ellenére sokat kért a leánytól. Hozzám került az ügy. A fentiek értelmében ismét intettem őket. A férfi nagyon kedves levelet írt, többek között ezt is:

„Végtelenül szeretjük egymást, teljesen megbízunk egymásban. Ami közöttünk van, az csak a lelki szeretet kifejezője és erősítője. Kérem, Atyám, legyen bizalommal irántam. Tudom, mit teszek. Ezen az úton még jobban megszeretjük egymást...”

Ezen az úton pedig egy év múlva szétváltak. Én pedig ismét megerősítve láttam a már annyiszor igazolt álláspontomat.

Vigyázzatok tehát!

A szeretet gyöngye kis virágát ne tegyétek ki a szerelem erős tüzének. Elhervad, kiég, kipusztul!

Sajnálalak benneteket!

„FÁSULTSÁGBA SULLYEDTEM!”

A közmondás szerint: Valakit szeretni egy perc is elég, de őt elfeledni egy élet is kevés. A csalódás első napjaiban, hónapjaiban mindenki aláírja ezt. A fájdalom

— a szeretet mértéke szerint — sokszor elemi erővel tör elő, a szegény csalódott ember pedig fájdalomában szinte összeroskad. Némelyek az öngyilkosságban keresnek szabadulást, hogy a másvilágra ébredve annál kínzóbb legyen fájdalmuk. A csalódás szörnyű pusztításra képes!

Láttam egy férfit, aki szinte tehetetlen gyermekké zsugorodott össze. Néma, szótlan, búskomor lett. Elkese- redésében azonnal a frontra jelentkezett.

A leányok könnyét nem lehet megállítani.

„A temetés után egy hónappal még mindig sírtam. Úgy éreztem, most már valóban nem bírom tovább. De sajnós vagy hála Istennek kibírtam. Csak valami szörnyű nagy fásultságba süllyedtem. Az életem nem érdekel. Szeretnék meghalni, ha nem volna hitem, már rég öngyilkos lettem volna. Semmihez sincs kedvem.”

„Már soha többé nem leszek szerelmes. Én csak egyszer tudok szeretni. És annak vége. Anyu is kétségbe van esve, hogy már sohasem megyek férjhez. Mi lesz velem?”

Megértem fájdalmadat, jogod is van a szomorkodásra, de a kétségbeesésre nem!

Amikor a fájdalom első rohamai elmúltak, te is azt fogod tapasztalni, amit a fönti menyasszony: „sajnos vagy hála Istennek kibírtam.”

Minél életrevalóbb, értékesebb vagy, annál jobban viseled a szenvedéseket, a csapásokat, amelyeket mindannyiunknak el kell viselnünk. Hidd el, mások nagyobb szenvedéseket és megpróbáltatásokat is kibírtak. Csak az egészen gyengék és majdnem azt mondom, értéktelenek törnek össze teljesen.

Remélem, te nem tartozol ezek közé!

A te szívedben ott él a szenvedésnek is értelmet adó hit. A kereszténység krisztusi fényében már felismerted nem egyszer a keresztnek értékét. Tudod, a megváltó szenvedés — ha hittel viseljük — az égbe emel. Te tehát nem szenvedsz hiába. *Krisztussal egyesülve a kétségbeesésen túltéve magad, fellendülhetsz egészen a hősökig! A hősök a szenvedésben, a megpróbáltatás idején születnek.*

Ha tehát nem is tudnál többet férjhez menni vagy megnősülni, ha valóban annyi ezer leánnyal vagy fiúval egyedül kellene maradnod, Egyháznak és a lelkeknek tömege könyörög munkádért, segítségédért. Fájdalmad akkor enyhül legjobban, ha te is könnyeket törölsz le mások szeméről! Állj be tehát az Úr szőlőjének munkásai közé! Tégy jót másokkal, akkor segítéssel legjobban magadon is.

De még az sem biztos, hogy valóban egyedül kell maradnod. Az idő vasfoga lassan felemészti fájdalmadat is. Új ismeretségeket kell kötnöd — ha akarod, ha nem — s egy szép napon azt veszed észre, újból szerelmes vagy, amint hasonló helyzetben lévő fiatalokkal megtörtént már, akár ezer esetben is.

Tehát vigyázz! Első fájdalmadban semmiféle oktalanságot ne kövess el! Ha pedig fájdalmad enyhül, állj a hős munkások közé!

NEM VER MEG AZ ISTEN?

Semmiképen sem! Akármennyire szerettél is, szabad újból szeretned. Sőt sok esetben ez a helyesebb. Főképpen akkor, ha valaki hűtlenül elhagyott vagy még nem döntöttél véglegesen egyik mellett sem.

„Vőlegényem meghalt. Mennyire összetört ez engem, le se írhatom. Két év múlva — a halála után pár héttel semmiképen sem hittem volna el — újból szerelmes lettem. Nagyon szerettem egy fiút. Nyaraláson ismertem meg. Vonzalmunk kölcsönös volt. Sajnos, a szabadság gyorsan letelt. Szétváltak utaink. Nagyon vártam leveleit és a következő nyarat. Az azonban semmit sem hozott. Egyszer találkoztam vele mindössze, akkor is teljesen közömbösen viselkedett.

Fájt, de iparkodtam elfelejteni őt. Azonban pár hónap múlva ismét összehozott bennünket a sors. A tulajdonképeni szerelem itt fejlődött ki kettőnk között. Tiszta volt és kölcsönös. Nyíltan beszéltünk a házasságról, de az eljegyzésről még nem.

Öt hónap múlva ismét hirtelen elhallgatott. Azután bevonult katonának.

Távolléte alatt két fiú kezdett velem foglalkozni. Az egyik nagyon szemtelenül viselkedett, a másik rendes fiú volt. Egy őszinte órában elmondtam ennek a másodiknak az első viselkedését. Ez használt. Talán szólt is neki, de ezenfelül szinte vigyázott rám. Sokat voltunk együtt. Boldog volt, ha kezemét megcsókolhatta.

Ő már egész komoly szándékkal áll mellettem. Tervezi a jövőt. Én még nem tudnék a felesége lenni. Két év múlva lehet csak valami a dologból, addig talán én is szeretni fogom teljesen. Most azonban még a katonáról ábrándozom. Mindig arra gondolok. Őt várom vissza.

Szabad nekem ezt tovább folytatnom? Nem kétszínűség ez? Nem hűtlenség meghalt vőlegényemhez?"

Ha nem hitegeted ezt a másodikat, akkor nem kétszínűség. Legalább is meg kell mondanod, hogy még nem tudod egészen szeretni, még nem melegedett fel szíved hozzá. Ne számítson rád ő sem biztosan. Csak akkor hibáznál, ha hitegetnéd, ha ő egészen biztos volna szeretetedben és te egy szép napon cserbenhagyod. Ez nem illenék hozzád és semmiképen sem teheted meg.

Amíg azonban érzelmeid nem rendeződnek, szabad a másiktól is álmodoznod, vele kapcsolatot fenntartanod, de természetesen úgy, hogy egyiknek sem ígérsz véglegeset.

Ami pedig vőlegényedet illeti, légy nyugodt. Nem hűtlenség. *Ő nem kívánhatja egyedüllétedet, amikor neked még honleányi és édesanyai kötelességeket szánt az Isten.*

Imáidban azonban sohase feledkezzél meg róla!

ÚJRA FOLÉPULT SZERETET

Amikor pedig sok csalódás után talán ismét megtalálsz az életpárodát, akkor állj melléje nagy szeretettel. Lehet, hogy az első szerelem lángja sohasem lobbant már föl szívedben, de azért mégsem leszel boldogtalan.

Az újra fölépült szeretetnek — és remélem, egykor a teljes boldogságnak — hangján írt a következő menyasszony:

„Azt mondta, én jelentek számára mindent; ha engem elveszített, mindent elveszített. Öröm vagy bánat csak velem kapcsolatban érheti. Tudom, nem üres szavak ezek.

Ez megszabja földi utam irányát.

Akármilyen gyöngének is érzem magam, nekem mindig, minden körülmények közt ki kell tartanom mellette. Erősnek kell lennem az ő boldogságáért. Már nem a magam boldogságát keresem. Ezt egyszer elveszítettem, de nem baj. Csak az a fontos, mások legyenek általam boldogok. Sohasem szabad már összeroppannom, hiszen mások boldogsága függ tőlem.

Sokszor olyan nagyon fáradt vagyok és nincs kedvem az életküzdelemhez. Valamikor úgy szerettem élni. Talán túlzásba is vittem az életemért való rettegést. Készültem a boldogságra, amit a házasságban véltem feltalálni. Ha nagyon szenvedtem, azt mondtam, nem baj, a jövő kárpótolni fog. Csak a szépségre akartam gondolni, elűztem a zavaró képeket. Azt szerettem volna, hogy a lelkemben élő titokzatos varázs ragyogja be az utamat asszonyságom első napjáig. És ez a titokzatos fény egyszer kialudt. Ki kellett lépni állomvilágomból a pusztá, sivár földre, ahol már csak a nehéz küzdelmet és az áldozatok sorozatát látom magam előtt. Eltűnt a titokzatos boldogságfény. Már nem fáj az esemény.

„Belátom már, hogy rendben van, Úristen.

Hogy amim volt, az most már többé nincsen.

Hogy elvették, s gyászolnom sem szabad.”

Egy illúzióval szegényebb lettem, de ennek előbb-utóbb meg kellett történnie. Nem lehet örökké csukott szemmel járnom az életet. Csak bátran szembenézni mindennel, Isten kezét erősen fogva és nem félni semmitől.

És ha a régi tündérvilágot, a várva-várt boldogságot nem is, de a lelkem nyugalalmát hiszem, meg fogom találni; egyszer, ha majd a jó Isten egy drága hóféhér

kis lelket küld általam a földre, vigasztalásomra; egyszer, ha uramnak életét egészen boldoggá teszem.

Ezért *már van értelme életemnek*, ezért érdemes küszködni, szenvedni, meg is halni, ha kell.

Azért nem érzem hazugságnak, amikor szerelmet mutatok vőlegényemnek és majd az uramnak, akkor is, amikor nem érzem. Ha megmondanám, hogy nem vagyok szerelmes, csak nagyon szeretem, ezzel boldogtalanná tenném és azt nem szabad, nem akarom.

A költővel mondogatom én is:

„...és már az sem baj, ha magányomban fel-fel sírok otthon.

Csak az, akit Isten mellém ültetett, mosolyogjon, mindig mosolyogjon.”

Ne érezze meg soha, ha áldozatot hozok érte. Ne lássa meg, hogy jókedvem mögött nagy fájdalom is re-meg...

Hiszem, sikerülni fog, mert én a jó Isten kezébe kapaszkodom és tükre leszek minden mosolynak.

Azért élek, hogy visszamosolyogjak.

Rózsafára... keresztfára...”

Igy jó, kedves húgom, így elindulhatsz! Hasonló lel-külettal, kedves barátom, te is újból kezdheted az otthon építését.

Ezen az úton — erősen hiszem — eléritek a szeretet boldogságát!

A SZERETET BOLDOGSÁGA

A BELSŐ ELJEGYZÉS

A leány tündérialmainak, a férfi vágyainak egyik legszebb, legforróbban óhajtott ünnepe az eljegyzés. A szülők is a rokonsággal együtt boldog megnyugvással veszik a tényt: két szív ismét megtalálta egymást, egy kis családi fészek fölépítéséhez lehelyezték az alapokat.

Pedig a külső eljegyzés előtt már legtöbbször megtörtént a legfontosabb előkészület; a külső eljegyzést megelőzi a belső, a szívben történő boldog szövetség.

A belső eljegyzés a fontosabb, mert a külső eljegyzésnek már jó előre megadja a veretét, az értékét.

Ha a külső eljegyzés csak formáság és nem köti össze örök szövetségre a két szívet, az csak azért van, mert a belső eljegyzés sem volt őszinte, nem volt szívből fakadó biztosítéka az örök szeretetnek.

Ezért ti ketten szívetek belső eljegyzését tartsátok fontosabbnak, amely egyébként messze megelőzi a külső ünnepséget.

Emlékezzetek csak vissza, mikor kezdődött, hogyan indult el a megismerkedés útján, hogy fejlődött az idők folyamán. Talán senkinek sem árultátok el azt a sok kínos zökkenőt vagy belső boldogságot, amely eddig elkísért. Talán senkivel sem beszéltetek meg azt a sok problémát, amelyek kölcsönös ismeretségetek óta felmerültek lelketekben.

Gyönyörű kis regényt írhatnátok máris magatokról vagy talán csak két-három szót: zavartalanul szeretjük egymást. Ez az utóbbi a legszebb, a legértelmesebb, a legkívánatosabb regény.

Sajnos, nincs mindenkinél így. A legtöbb fiatalnak küzdenie kell a boldogságért és ha hosszabb időszakot ragadunk ki életükből, akkor a közös szeretet sohasem lesz zavar nélküli. Az élet nehéz körülményei, a kiegyensúlyozatlan, sokszor rosszakarátú emberek, de édes önmagatok tökéletlenségei is oly sok kellemetlenséget idézhetnek elő, hogy a szeretet néha egészen megínogni látszik. De annál boldogabban és boldogítóbb ez a szeretet, ha újból tiszta fényben ragyoghat.

Minél több jótulajdonsággal rendelkeztek és minél jobban megvalósítjátok a szeretet csodáit, annál inkább megközelítitek azt a boldogságot, amelyet több jegygyűrűs és jegygyűrű nélküli menyasszony és vőlegény átélt, amint ezt a következőkben be is mutatom.

A MENYASSZONY BOLDOGSÁGA

Ezt a fejezetet nem annyira neked írom, kedves húgom, hanem inkább vőlegényednek, neked, kedves barátom. Láss mélyebb betekintéssel a női szív rejtekeibe, hogy annál jobban megérthessed menyasszonyodat és később feleségedet.

„Szeretet! — írja egy kis menyasszony. — Milliók és milliók mondták, írták már előttem ezt a szót, érezték varázsát, boldogságát. Életet formáló erőnek, hatalmas sziklának, áttörhetetlen falnak, megelégedésnek, az egész emberi élet alapjának nevezték. S vajjon mit jelent az én lelkemben, a menyasszony lelkében ez a szó?

Szeretet! Szerelem! Hatalmas érzéskomplexum, mely magában foglalja a ragaszkodás, lemondás, vágy, szenvedély, barátság, bizalom, hűség, remény, odaadás egész érzelemskáláját. S az egész együtt: a szeretet, hatalmas erő, melyből nagy-nagy boldogság árad.

Igen, boldog vagyok, mert szeretnek s boldog vagyok, mert szerethetek.

Szeretem, hogy szeretnek.

Tudom, ez egyszerű önzés, de jól esik, hogy van, aki gondol rám, aki jó hozzám, aki figyelmes, boldoggá tesz,

ha együtt vagyunk, ha vele lehetek, ha simogat, ha mosolyog. Várom, hogy láthassam. Fáj, ha elválnék. Minden szava, lépése, mozdulata fontos és kedves nekem, mert ez ő, aki szeret engem. Örülök, ha róla beszélnek. Fáj, ha bántják. Nekem ő a jó, a tökéletes. Ő mindenem, mert ő szeret engem. S én boldog vagyok, mert szeret.

Ó, de nem ez a szeretet igazi boldogság!

Én boldog vagyok, mert szerethetek! *Van-e nagyobb öröm, mint örömet szerezni?* Érezni, tudni azt, hogy tiszta szerelmemet adom neki, mely nem fellángolás, hanem mély, életreszóló meggyőződés. És adni, adni sok szeretetet, apró figyelmet, gondoskodást, vigaszt, reményt.

„Csak akkor lesz az élet érdemes, ha odaadjuk.” S én érzem, tudom, szerelmem iránta minden áldozatra képes. Lemondanék mindenről, ha neki kellene. Boldog vagyok, ha örülni látom. Ő az életem célja, tartalma. Neki, érte érdemes dolgoznom.

Tökéletes lelki harmónia fűz minket egymáshoz, ez tesz nagyon boldoggá. Kölcsönösen egymásnak köszönjük örömünket és egymás szeretete boldogítja mindkettőnk. Azt teszem mindig, ami neki kedves, olyan igyekszem lenni, amilyennek ő szeretne s boldog vagyok, ha ő örül s megelégedett.

Ő tölti ki egész vallómat, nyugodt megelégedettség árad belőlem, ha rá gondolok, s boldog vagyok, mert őt szerethetem. Ez a szerelem erős, kitartó, hűséges, türelmes és örök. Ez olyan jó, olyan boldogító.”

AZ ÖNFELÁLDOZÓ SZERETET

Az el nem rontott női szeretet mindig önfeláldozó, önzetlen. Az *igazi nő* sohasem keresi önmagát, *mindig adni akar*. Ezért a legtöbb menyasszony levele, megnyilatkozása elsősorban erről az áldozatot vállaló, önmagáról elfeledkező szeretetről tesz bizonysgot.

Ez az önfeláldozó szeretet azonban lélektanilag is feltétlenül kihasználja, ha nem kap viszonzószerelemet.

A menyasszony igazi szeretetének kifejlődéséhez

szükséges tehát, hogy szeressék. A helyes önszeretet alapja a menyasszony önzetlenségének.

Ha tehát azt akarod, kedves barátom, hogy menyasszonyod nagyon szeressen, gyöngédségével körülvegyen, önfeláldozóan érted éljen, akkor nyujts neki szeretetet. Minél jobban szereted, annál több jóságot nyersz tőle.

Ne kívánj tőle sohase lehetetlent. Ne kívánd tőle, hogy kitartóan szeressen akkor, amikor te kevésbé vagy előzékeny hozzá, mert ha jóságodat, szeretetedet kimutatod, akkor menyasszonyod szívében ehhez hasonló érzés él irántad:

„Honnan jött szívembe ez a végtelen sok szeretet, amellyel rá gondolok? Miért, hogyan adta nekem a jó Isten ezt a boldogító érzést?

Nem tudom elmondani azt a végtelen sok gyöngédséget, amit iránta érzek. Úgy szeretnék mellette lenni! Úgy szeretnék csak egy kicsit is anyáskodó szeretettel föléje hajolni, megsimogatni a homlokát, lecsókolni róla a sok fáradtságot, elfelejteni vele azt a sok borzalmat, amit kint a harctéren lát.

Úgy szeretném puhasággal, melegséggel letompítani az ő katonás, sokszor kemény egyéniségét. Szeretném kényeztetni, mint egy gyereket. Szeretném kiszolgálni, körülvenni figyelemmel. Tudom, mit szeretnék! A felelőse szeretnék lenni! Úgy szeretnék már mellette lenni, mert csak úgy lehetne ezeket keresztülvinni. Szeretném lelkem melegét egészen ráönteni, kitárni előtte egészen szívemet, minden legapróbb érzésemet odaadni neki. Oly kimondhatatlanul vágyakozom hozzá! Úgy szeretném a szeretetnek minden kis szikráját, nagy tüzét egészen odaadni neki . . .

Talán nem is szabadna magam ennyire átadni ezeknek az érzéseknek. De édes jó Istenem, Te tudod, hogy mennyire és hogyan, milyen tisztán és őszintén szeretem már évek óta. Édes Istenem, segíts meg, vigyázz rá, hogy ne érje semmi baj. Hozd nekem vissza épségben,

egészségben, hogy itthon is megadhassak neki mindent . . .”

„BOLDOGSÁGOT FAKASZTOK”

Az emelkedett lelkületű menyasszony még ennél is jobban tud szeretni. Ha vőlegénye harmonikusan megérti, viszonyozza szíve királynőjének jóságát, akkor fölébred menyasszonya szívében a legtisztább és legönzettelebb szeretet.

A menyasszony boldog, mert boldogságot nyújthat, mert boldognak látja szíve választottját.

És ez a legtisztább szeretet!

Boldogok azok a jegyesek, akik így szeretik egymást, akik között ez az önzetlen szeretet kifejlődhetik, akár az egyik félben is, mert a másik sem állhat messze ettől a lelkülettől.

Több kis menyasszony írt ilyen irányú beszámolót:

„Tudom, érzem, hogy megelégedett, hogy ő is várva várja boldogságunk napját. Örül, ha velem lehet. Boldog, mert szeretem. S lehet-e egy menyasszonynak nagyobb boldogsága, mint ha azt látja, hogy szerelmével boldoggá teszi azt, akit szeret?”

Ez szeretetem legnagyobb boldogsága, jutalma.

Boldog vagyok, mert szerethetek, mert szerelmemmel boldogságot fakaszthatok.

Boldoggá teszem őt, akire életemet bízom, akit az Isten nekem rendelt s akivel minden erőmmel készülök kölcsönös békességben, szeretetben s szeretetből fakadó mély boldogságban szép, Isten akarata szerinti békés, új életre.”

Hasonlóan szép és emelkedett a következő menyasszonyi levél is:

„Türelemmel várlak haza, drága életem, amikor és ahogyan tudsz jönni. Már alig várom, hogy itt legyen a május és járassak a májusi litániákra. Kérni szeretném a drága Szűzanyát a te boldogságodért, mert hiszen tudod ugye, *nékem a te boldogságod az első.*

Ha te boldog vagy, akkor én is kimondhatatlanul boldog leszek.

Csak most is itt lehetnél velem! Hála Istennek, sikerült kissé felemelkednem közelebb a jó Istenhez. Ilyen lélekkel akarlak téged szeretni, veled élni mindig, örökké. Teljesen a jó Istennek akarok élni, az ő dicsőségére felajánlva néki kettőnk közös, de mégis egy életét.

Érzed-e már, én életem, azt a kimondhatatlan békét, örömet, amellyel nem ér fel semmiféle földi öröm a világon?

Tied mindenem: szívem, lelkem, életem teljesen. És mi együtt vagyunk a jó Istené. Ezért legelőször neked akarom adni a léleknek ezt a békéjét, amely béke út az igazi boldogság felé..."

A VŐLEGÉNY BOLDOGSÁGA

Most pedig elsősorban te figyelj fel, kedves húgom, mert neked is feltétlenül meg kell ismerned a férfiaknak és következésképpen vőlegényednek érzelmeit.

A férfi szeretete ugyanis sok mindenben közös a te szereteteddel, de van benne más is.

Az ő boldogságának egészen különös vonása — eddig talán nem is gondoltál rá ily kimondottan — az, hogy benned tiszta leányra talált, ideált, akire fölnézhet, aki különb a tucatszámra található közönséges nőknél.

Ezt nagyon szívedbe kell vésned! Következésképpen tisztaságodat, áldozatos szeretetedet kell fokoznod! Az ő szeretete így hosszantartó lesz.

De szólaljanak meg a vőlegények!

„Benned, lelkedben találtam meg az eszményképeimet, régi világom ideálját. Sokáig kellett vándorolnom, míg a legszebb virágszállra, reád ráakadtam! Milyen véletlenül múlik az ember boldogsága, vagy talán nincsenek véletlenek?

A jó Isten akarata volt, hogy legyen végre egy komoly, édes, aranyos kis lélek, aki szeressen őszintén és igazán! Ez az én boldogságom!"

„Oltár vagy a szívemben, ahová föltekinthetek, s ahová elmenekülhetek az élet nyomorúságos megnyilvánulásai elől. Oltár, amely biztat, megnyugtat és erőt ad.

Ha téged látlak, másnak, különbnek érzem magam, szebbnek a világot és jobbnak az embereket.

Ha rám tekintesz, s csendben hallgatom hangodat, boldog vagyok. Ha nevetsz, örülök. Ha bánkódsz, én is szomorú leszek.

Egy vagyok veled! Érzem, lelkem megtalálta elvesztett másik felét s ez jó, oly jó, hogy szinte fáj.

A jó Isten áldjon meg a sok szép levélért, gondolhatod, milyen boldoggá teszel velük. Félretettem munkámat s elkezdtem drága leveledet olvasni, mert te vagy, édesem, a legelső a világon.

Magamban néha szinte éreztem a közelséged, símogattalak, bátorítottalak a jövő küzdelmes életére. Ezek az én ünnepeim, amikor tőled, egyetlenem, hír jön. Tudom, hogy szeretsz és én boldog vagyok. Néked is kell érezned és tudnod, hogy nagyon, de nagyon szeretlek.”

Lám, milyen másképp szeret a férfi, mint a nő! Ő is boldog, de boldogságának más — a leány boldogságától elütő — színe van.

„ERŐSNEK ÉRZEM MAGAM”

Ha tovább figyeljük a férfiakat, kedves húgom, akkor arra is rájövünk, hogy a férfit a szerelem erősebbé, határozottabbá, céltudatosabbá teszi.

Amint a leány a szeretet által — hivatásának megfelelően — önfeláldozóbb, önzetlenebb lesz, úgy a férfi is megerősödik egyéni vonásaiban, hogy családfenntartói kötelességét jobban teljesíthesse.

Amikor tehát a nő ad, *a férfi inkább kapni akar, hogy így az élet küzdelmeit keményebben, erőteljesebben, határozottabban megvívhassa.*

A férfinak a családon kívül kell töltenie a legnehezebb időket. Felelős vezetője munkájának, az állam ügyei is vállán pihennek. Nem is említem azt a sok társadalmi

kötelességet, amelyek szüntelenül új feladatok elé állítják.

Mіндеzek zavartalan teljesítéséhez szükséges, hogy otthonában szeretet, békés nyugalom, önzetlen jóság várja.

A vőlegény a menyasszonyától szükségképen ezt a békét, nyugalmat kéri és akkor boldog, ha a menyasszonya és később felesége mindezt meg is adja neki. Szükséges mindezt tudnod, hogy így szerető gondoskodásban boldoggá, zavartalanná tedd annak életét, akinek felesége akarsz lenni. Teljesítsd is minden kívánságát, vedd körül jóságoddal, semmit se sajnálj tőle, hiszen tudod, ezáltal te is boldogabb leszel. Ne csodálkozzál azon, hogy ő sokat kér és látszólag keveset ad, mert ha az elmondottakat szem előtt tartod, akkor nagyon is megérted őt.

Ezekkel a gondolatokkal olvasd az alábbi levélrészleteket és vőlegényednek hozzád intézett szavait:

„Kimondhatatlanul jól esik és boldoggá tesz, hogy szeretsz. Ez éltetőm, erőm, támaszom, megnyugvásom, ez mindenem. Egész életem minden törekvése, hogy ezt a szeretetet legalább kissé meghálálhassam neked.

Te vagy minden vágyam, minden gondolatom. Te vagy az élet értelme, célja. Benned látom megvalósulva titkos álmom, boldogságom. Nélküled értelmetlenné és céltalanná válnék az élet, üressé a világ. Nélküled nincs boldogság, szerelem. Egyetlen vágyam, célom az, hogy téged boldognak, nagyon boldognak lássalak.

Amióta tudom, hogy szeretsz, sokkal bizakodóbb vagyok. Erősnek, nagyon erősnek érzem magam. Bátor vagyok és úgy érzem, veled vagy érted szembe tudnék szállni az egész világgal. Te vagy a hús forrás, árnyas fa, napsugár, aki szomszomságot oltja, pihenőhelyet ad és életemet beragyogja.”

„Mellette ismertem meg az élet tulajdonképeni célját. Te adtad nekem az igazi, rég áhított boldogságot. Most van célja, értelme, tartalma életemnek. Ezért vigyázok magamra minden szempontból. Én édes, jó menyasszonyom, teljesen nyugodt lehetsz. Egészséges, de na-

gyon szerelmes vőlegényt fogsz visszakapni, akinek leg-
hőbb vágya, hogy szívére ölelhesse végérvényesen sze-
retett kis menyasszonyát.

Nemcsak a jelennek, a mának él az ember, hanem
terveket kovácsol, alkotni vágyik és ezt csak a holnap-
ban tudja végrehajtani. Nekem pedig gyönyörű szép élet-
célom van. A legszebb a családot küzdeni és érteni. Ezt
hűségesen akarom teljesíteni és viszonzásul csak azt ké-
rem tőled, hogy szeress . . .”

„TE VAGY A LEGELSŐ!”

Ne gondold azonban, kedves húgom, hogy a férfiak-
ban nincsen önzetlenség. Nem áll az, hogy minden férfi
önző és nem tud önzéséből kiemelkedni. Ellenkezőleg!

Ha a férfit valaki nagyon megnyerte magának és
tud vele bánni, akkor a férfi életét is odaadja szerelmé-
ért. A férfi igen nemes tud lenni. Sok önzetlenséget is fel-
tud mutatni. Az viszont természetes, hogy nem akárki-
vel szemben.

Ha a menyasszony vagy asszony önzésbe fullad, ha
folyton csak udvaroltat magának és nem teljesíti híven
kötelességeit, akkor a férfi még önzőbb tud lenni, mint
a nő. Ezen pedig egy csöppet sem lehet csodálkozni.

Azonban azt is tudnod kell, hogy ha a férfi nagyon
nemes és nagyon szeret valakit, aki szintén nemesen sze-
ret, akkor *szinte fölülmúlja* önzetlen jóságában még az
önzetlen menyasszonyt, feleséget is.

Az önzetlen szeretetnek igen szép megnyilatkozásai
a következő sorok:

„Te vagy, angyalom, az első, a legelső. A te kíván-
ságaidat kell először teljesítenem és csak jó sokára jön-
nek az én vágyaim. Megértéssel és szeretettel mindent
szépen meg lehet oldani. Ebben pedig nálunk hiba nem
lesz, mert én téged nagyon szeretlek és mindig is szeretni
foglak.

Az életedet nyugodtan rám bízhatod, mert tőlem
csak jót és szépet fogsz kapni. Azt hiszem, eddig sem
bántottalak meg semmivel, vigyáztam még szavaimra is,

hogy neked minden jó legyen. Lehet, akaratlanul megbántottalak itt-ott, lehet, szándékomon kívül fájdalmat okoztam, — ezekért még egyszer megkérlek. Bocsáss meg nekem!”

A következő levélrészlet világosan rámutat a férfi nemes szeretetének alapjára: a menyasszony jóságára. Azért emelem ki ezt még egyszer, hogy megértő, meleg szíveddel úgy vedd körül vőlegényedet, kedves hűgom, hogy az ilyen nemes szeretettel szerethessen téged!

„Mennyire jó vagy te, édesem! Szeretsz és szeretetedet sok-sok kedvességgel igyekszel kimutatni. Hálás is leszek érte mindig, nagyon boldoggá teszek, mert nagyon szeretsz és én is nagyon szeretlek.

Látom, már te is tudsz hinni a jövőben, az eljövendő boldogságban, amelynek egyik kapuját nemsokára átlépjük. Édesem, közeledik lassan földi utunk végcélja és az ígéretföldje, amikor egy test, egy lélek leszünk teljesen. És utána mindig csak boldogság és nagy szeretet lesz köztünk; földi mennyországban élünk majd...

Minden a te drága akaratod szerint fog történni és nekem az lesz majd a boldogságom, ha egy-egy kívánságodat teljesíthetem. Amit most írok, az szent igaz és bizál is benne, mert ez valóban így lesz.

Téged, kis szívem, nem lehet nem szeretni. Annyi jóság, gyengédség, tisztaság, lelki kiegyensúlyozottság, szeretet van szívedben, egész lényedben, hogy most még nem is igen tudom felfogni mindezt és téged megköszönni a jó Istennek, aki veled kárpótolt az eddigi nélkülözésekért. Most talán először érzem magam nyugodtnak ebben az életben...”

Gyönyörű szavak, amelyeken gondolkoznod kell!

KÖZÖS BOLDOGSÁG

Bemutattam a legideálisabb női és férfiszeretet főbb vonásait. Most meg kell még ismerkedni a menyasszony és vőlegény közös boldogságával is.

Már az egyéni boldogság is közös némiképen, mert

egymás iránti szeretet az alapja. Mégis a közösen átélt percek vagy órák lényegesen különböznek az eddig felsorolt szeretettől.

A közös, együtt megtalált és együtt átélt öröm a menyasszony és vőlegény legboldogabb és legfontosabb erőforrása. Ezt a közös boldogságot tehát gondosan ápolnod kell, sőt folyton fokoznod, hogy a távolból is lelkesítsen, tüzeljen!

„Annyira szeretlek, hogy majd meghalok érted. Amióta veled oly sokat együtt vagyunk, egészen más világban kezdek élni. Most már megismertem a munkán, az imán és a hétköznapi szereteten kívül egy másik érzést, egy másik boldogságot, amely eddig ismeretlen volt előttem.

A veled való együttlétünk alatt fejlődött ki teljesen.

Hogy mi ez? Alig tudom megmondani. Mégis megkísérlem. Talán egy-két mondattal is kifejezhetem:

Boldog vagyok, hogy az enyém lehetsz és én a tied. Boldog vagyok, hogy egymásé lehetünk, hogy egymáshoz tartozunk, hogy mi egészen egyek vagyunk.

És ez a legnagyobb boldogságom.

Lehet, hogy csacsiságokat beszélek, de talán te is éreztél már ilyesmit. Gondolom, akkor érezhetted ezt legjobban, amikor erős kezedbe vetted kezemet, szemembe néztél némán és csak mosolygott a szemed.

Gondolom, így lehetett, mert én akkor téged így szerettem...“

Egy vőlegény a közös szeretet melegéről így beszél:

„A menyasszonyság, vőlegénység ideje tervezéssel telik. Oly jó a napi munka után menyasszonyom tiszta kis szobájában, a meghitt sarokban együtt elbeszélgetni... Lélekből megjelenik előttünk ilyenkor a mi jövendő kis házunk... kis fészkünk... ablakaival, bútoraival... a kis kert, a sok virággal, melyek között ő a legszebb... az eljövendő kis harmadik, aki szerelmünk első élő bimbócskája lesz, hajnalhasadása a mi kiteljesülő szeretetünknek.

Kint zajlik az élet; emberek veszekszenek.

Mi ketten bent a csendes kis szobában boldogan ál-

modunk közösen. És ez az álom úgy összeköt, szinte összeláncol bennünket, mintha máris örök szövetséget kötöttünk volna."

Oly szép így az élet, kedves húgom, kedves barátom!
Sokat tervezgesetek így együtt!

A ti otthonotok legyen más, mint a többi. Lakozzék benne igazi közös szeretet!

VERSENYEZZETEK A SZERÉTBEN

Amikor nagyon szeretitek egymást, őszintén és önzetlenül, akkor minden kincseteket kicseréletek.

Az igazi szeretet mindig, mindent adni akar.

Innen van az, hogy a vőlegény annyi virágot, ajándékot, szinte önmagát adja menyasszonyának. A menyasszony viszont annyi kedvességgel, apró figyelemmel, édes önmagával veszi körül szeretett vőlegényét.

Minél igazabban, őszintébben szeretitek egymást, annál önzetlenebbül törekedtek egymásnak örömet szerezni. Sőt versenyezni fogtok a szeretetben.

Ide el kell jutnotok. *Abban találjátok boldogságotokat, hogy kölcsönösen sok apró és nagy szeretettel kedveskedtek egymásnak, szinte versenyezve!*

Ezt mindkettőtöknek meg kell tennetek!

Ha fáradtak vagytok is vagy gond nehezedik lelkeitekre!

Mától kezdve, a házasság minden napján át a haláláig!

Példákkal is szolgálhatok:

„Oly fenséges veled lenni, kettesben, amikor lelkünk él és szeretjük egymást! Te vagy a királynőm, legragyogóbb ékességem, kincsem, mindenem. Boldog vagyok, hogy úgy szeretjük egymást! Mi mindent a legjobban akarunk tenni, hogy minél több örömet szerezzünk egymásnak. Megismétlem:

Minél több önzetlen örömet szerezzünk egymásnak!
Hogy is alakult ez ki közöttünk? Nem tudom, de nem

is fontos. Talán úgy, hogy valóban nagyon szeretjük egymást.

Vigyázzunk erre az önzetlen szeretetünkre. Kicsikém, végig így szeressünk, akkor köztünk hiba sohasem lesz.

Talán innen van az is, hogy néha nem bízunk cselekedetünk jóságában, mert hátha nem olyan örömet szerezünk vele, mint amilyent szeretünk volna. Te e miatt sohasé aggódjál, te mindig azt add, ami önként fakad szívedből, így lesz minden természetes és így a legkedvesebb nekem."

„Mi naponta találkozunk. Ünnepek számítottak az együtt töltött órák. Együttlétünket néma tekintet, csendes beszélgetés, tervezgetés, meleg kézszorítás jellemezték s a jövő oly távoli bizonytalansága.

De mi félretesszük a kilátástalan jelent és erős hittel hisszük a szebb jövőt. Mi készülünk Isten és emberek előtti nagy, tiszta boldogságunkra. Vajjon van-e nagyobb boldogság, mint így szerető meghittségben tele hittel, reménnyel, szeretettel vágyódni és tervezni?

Igy teljes egységben, napról-napra fokozódó szeretetben telnek napjaink. Szinte versenyzünk az egymás iránti szeretetben!

Egyik alkalommal ezeket írtad: „Tudtam és éreztem, hogy érdememen felül szeretsz, de most már szinte félek is, hogy méltatlan vagyok a te nagy, mindent elsöprő szeretetedre.

Kimondhatatlanul jól esik és boldoggá tesz, de nagyon kell vigyáznom, hogy lépést tudjak veled tartani. Mert tudod ugye, én akarlak jobban szeretni!"

Milyen boldogok vagyunk így, csak engedje meg a jó Isten, hogy szeretetünk sohasé csökkenjen..."

Erre valóban törekednetek kell!

Igy lesztek igazán boldogok.

AZ ELJEGYZÉSI UNNEPSÉG

Amikor szívetekben kifejlődött már ez a gyönyörű szeretet, vagy ha megvan minden reményetek arra, hogy a házasságig kifejlődik kettőtök között, akkor ünnepélyesen váltsatok jeggyűrűt, tartsátok meg az eljegyzést.

Jó ugyanis a belső szeretetet külső ünneppel megpecsételni, megerősíteni, biztosítani. Azonban vigyázatok! A hosszú jegyesség nem vezet jóra. Néhány hónap — kellő ismeretség után — elég, de szükséges is. Az évekig tartó jegyességet, hacsak lehet, kerüljétek el.

„Életem legszebb élménye eljegyzésem napja volt.

Szerény ünnepi vacsoránk után, beszélgetés közben, vőlegényem megfogta kezemet, kivezetett a csillagos éjszakába és így szólt:

Nézzünk fel az égre, oda, ahol a mi mennyei Atyánkat tudjuk. Itt, ebben a meghitt órában köszönjük meg jó Istenünknek, hogy egymáshoz vezetett bennünket. Igérjük meg neki, soha az életben meg nem bántjuk és az Ő dicsőségére rendezzük be otthonunkat.

Fölnéztem az égre és a csillagok között szinte láttam a jó Istent, amint áldó kezét kiterjeszti reánk. Akkor éreztem meg először, milyen közel van hozzánk az Isten és milyen jószágos... Vőlegényem akkor magához vont és úgy éreztem, ezzel lezárult életem első szakasza...”

Valóban!

Mindkettőtök részére befejeződött életetek első felvonása.

Milyen jó most visszagondolnotok a multra. Milyen szép emlék mindkettőtök részére a gondtalan gyermekkor, a fejlődő, fiatalos kérdésekkel telített ifjúság és később a bizonytalan keresés, tapogatózás a szeretet sokatígérő tündérvilágában.

Mennyi színes jelenet. Mennyi öröm. Mennyi bánat teszi változatossá ezt a kort.

A függöny most legördült. Azaz mégsem. Az élet hatalmas színpadán nincsenek függönyök. Ott az események egymásba fonódnak, egymásból következnek. Az

életben csak jelenetek vannak, amelyek szorosan összefüggnek egymással.

Minden jelenetnek hatása van életed további szakaszára. A gyermekkor kihat az ifjúság idejére. Az egyedül és mással töltött napoknak, óráknak élményösszesége tükröződik vissza most szerelmeitek hajnalán. Jegyesi életeredek minden mozzanata rányomja bélyegét a házasság későbbi éveire is.

Vagyis, amikor életeredek első szakasza lezárult, máris játszótok a második felvonását.

Jól játszótok!

Nyerjétek meg általa lelketek békéjét, az emberek tetszését és Isten áldását!

A SZENT SZERETET

Talán csodálkoztok, hogy ebben a fejezetben nem a vértanúknak és a zárdákban élő apácáknak szeretetéről beszélek, hanem a tiétekről, a jegyesi és a hitvestársi szeretetről, amelynek a keresztény életstílus értelmében szentnek kell lennie. Sőt!

A szerelem is lehet szent!

Szentnek is kell lennie!

Mert a házasság szentség!

Egy nagyon mélylelkű menyasszony beszámolójában önmagára vonatkoztatva nagyon eltalálta a mai kornak a házassággal kapcsolatos főhibáját, amikor így ír:

„Ott hibáztam el mindent, hogy a szerelmet már nem tekintettem szentnek, a házasságot pedig nem láttam szentségnek. Ezért nem lehettem igazán boldog és ezért szerencsétlen annyi házaspár.”

Teljesen igaz.

Épp ezért a keresztény házasságot ismét szentségnek kell tekintenetek, amint az is, és a szerelmet szentté kell tennetek!

Ez a mondat igazolja egész könyvemet.

Magam is megálltam egy-egy fejezetnél, átéltem minden mondatát. Feltettem magamnak is a kérdést;

Vajjon nem túl ideális ez így? Lehet így élni? Nincs ez nagyon is távol a mai élettől? Lehet ezt követni?

Kétségtelenül meg kellett állapítanom, elgondolásom teljesen szemben áll a mai étellel, nagyon különbözik a mai pogány házasságtól, de teljesen megegyezik az Isten akaratával, az Egyház álláspontjával.

Ha tehát az Isten ezt akarja, az Egyház ezt tanítja, akkor meg lehet és meg kell valósítanotok. Meg lehet oldani, amint a felsorakozott idézetek igazolják. Nem túl ideálisak a lefektetett elvek, csak annyira, amennyire ideálisan szép a kereszténység.

Megvalósítására természetesen nektek is követnetek kell két fiatalnak szilárd elhatározását:

„A modern pogánysággal nem alkuszunk meg, azzal semmiféleképpen sem egyezkedünk! Ez ámulással lenne egyenlő!”

Ámulók ti sem lehettek! Ti sem alkudhattok meg a mai pogány elvekkel!

Körülöttetek mindig zajlani fog a pogány élet. A hitetlenség hangos propagandával tele kiabálja majd az életet „elveivel”, szemérmetlen tanácsaival, „tudományos” megállapításaival. A sátán mindig is züllesztette, a szenvedélyek rabszíjára fűzte az emberiség alját. De ez nem lehet a mi utunk!

A mi utunk a mennyországba vezet.

Ennek az útnak biztos útjelzői: *a szent szerelem és a szentségi házasság!*

Mindkettőt elértek, ha betartjátok az Egyház tanácsait.

GYERE KICSIM, GYERE!

Krisztus földi helytartója, XI. Pius pápa a keresztény házasságról szóló körlevelében *a házasság legelső javának, kincsének a gyermeket jelöli meg.* Nem én, az élet és még jobban az Isten bizonyítja a pápa igazát.

A gyermek a házasság legnagyobb kincse!

A gyermek a házasság célja!

A pogány világ mindent megtesz a gyermek kipusztítására. Sajnálatosan nagy eredményeket ért el még a vallamikor keresztény családokban is. Mert abban a percben, ahogy ennek az árulásnak útjára lépnek, elveszti a család keresztény jellegét; — a magyarságról nem is beszéltek.

Csak két kis adatot említek fel, két statisztikát közlök:

A kereszténynek mondott Budapesten, 1914-ben csak 17.418 csecsemőt jelentettek be, amikor 4.460 kutyát tartottak a családok. 1921-ben a csecsemők száma 16.000-re csökkent, a kutyáké 12.000-re emelkedett. 1937-ben pedig a statisztika 9.600 csecsemővel szemben már 23.000 kutyáról tudott.

A második világháború magyarjai szörnyűködve vették tudomásul és méltán pár százezer testvér elvérzését, de ugyancsak ők a legdurvább kegyetlenséggel pusztítottak el, illetve akadályoztak meg négy millió kis magyar életet és hozzá édes gyermekeikét!

Mindez tiszta pogányság és hazaárulás!

Ezekkel szembe kell fordulnotok és már a jegyeség meghitt óráiban, a házasság előkészületének legdrágább napjaiban meg kell egymást erősítenetek a keresztény elvekben!

Tudnotok kell, nemzeti szempontból minden családban legkevesebb négy gyermeknek kell meglátnia a napvilágot, ha csak valamicskét is akarunk erősödni. Ennyivel épp hogy ki nem pusztulunk. (Sok család gyermektelen, sokan nem köthetnek házasságot, sok gyermek felnövekedés előtt meghal a két szülő és egyszer elköltözik, ezért kell legalább négy gyermek a családba!)

Isten szempontjából pedig annyi gyermeket kell vállalnod, amennyit Isten küld.

Vigyázzatok! A kötelesség alól sem egészségi, sem anyagi, sem hiúsági okok nem mentenek fel! *Ha házasságot éltek, vállalnotok kell a gyermeket!* Ez isteni parancs. Aki ezt nem tartja be, súlyosan vétkezik. Azokat a házastársakat, akik nem akarnak itt megjavulni, a lelki atya nem oldozhatja fel a gyóntatószékben! Akik pedig a

gyónásban ezt tudatosan elhallgatják, semmiféle bűnük alól sem nyerhetnek bocsánatot, sőt szentségtörést követnek el.

Ha komoly ok miatt nem vállalhattok gyermeket, akkor vagy teljes vagy időszakos megtartóztatásban kell élnetek. Ez utóbbi többször előfordul majd. Épp ezért is fontos a jegyesség idejében tanúsított önuralom. Ennek betartása biztosítéka lesz a házasságban szükséges időszaki önmegtartóztatásnak.

Az időszakos önmegtartóztatást Smulders, Oginó és Knaus világhírű orvosprofesszorok ajánlják. Mibenlétét orvosoktól tudjátok meg. A világhírű tekintéllyel szemben ezt a módot többen lebecsülik. Ti azonban tudjátok meg, szükség esetén más út nincs. Vagy a teljes vagy az időszakos önmegtartóztatás. Ez utóbbi miatt még a házasság előtt a nőnek pontosan *jegyeznie* kell legalább fél vagy egy éven át saját hónapjának *pontos kezdetét*.

Sok szempontból fontos az is, hogy lehetőleg a házasság elején fakadjon az első bimbócska. Így mielőbb derű, mosoly és boldogság tölti be a családot.

Igy készüljetez fel tehát a házasságra!

„Eleinte vőlegényem azon a nézeten volt, kisbaba csak akkor jöjjön, ha anyagi helyzetünk megengedi. Addig beszéltem, míg megváltozott. Ma már alig várja, hogy ott tartsunk. Magam szívesen vállalom az önmegtagadásokat, csak hogy a jó Isten minél egészségesebb kicsikéssel áldjon meg minket.

Néha elélem áll az ördög, kínálja a vágyakat, pillanatnyi részeg mámort, bűnös szerelmet, — akkor kisfiam kislányom könnye ráhull a számra, érzem a sós ízét, összeborzongok. Ez a könny tiszta anyát követel, tiszta apát, tiszta vért, önfeláldozóan ölelni tudó édesanyjai karokat. A gyermeknek van egyedüli joga hozzám és hozzám.”

„A család gyermek nélkül kedélytelen. Olyan leány, aki nem akar anyyi gyermeket, amennyit az Isten küld, nem kell nekem. Én katolikus és magyar leányt akarok feleségül venni. Legyen hős édesanya!

Magam is a hősi utat jártam eddig. Valami különös

képben minden kísértés idején nagyfiamat, nagylányomat láttam magam előtt liliommal . . . Akkor mindig megerősödtem. Oköllel tudtam volna belevágni a sátán arcába: el innen, a lányomat, a fiamat nem adom. Tiszta férfiúságomat nem adom! Értük, nekik őrzöm . . .”

„A házasságot, gyermeket csak együtt tudom elképzelni. Már olyan türelmetlen vagyok sokszor, úgy szeretném karjaimba zárni az első édes kis gyermekünket. Ha órá gondolok, eltölpül előttem minden: önállóság, függetlenség, anyagi helyzet, amit annyiszor hangoztatnak az emberek bűnük leplezésére.

Eltölpül előttem az orvosi diploma, amiért már oly régóta küzdök, tanulok. Orvosi hivatásom semmi ahhoz a másikhöz képest, amit az Isten oltott szívembe. Lesz legalább hat vagy hét édes, erős, kacagó, boldog gyermekünk.”

„Egész lényemet már a gyermek tölti be. Vőlegényemmel már nagyon sokat szoktunk róluk beszélni. Ugye nem baj?! Sokszor csodálkozik rajtam. Tudok mindent; láttam a szülést minden „borzalmát” és mégis annyira lelkesedem értük. Végeredményben az egész olyan egyszerű: szeretet van a szívemben. Ez megmagyaráz mindent. Ezért vállalom: az oly sokszor említett házassági áldozatot, az áldott állapotot, a szülést, mindent. Én édesanya akarok lenni. Én ismerem a Szentírást is: Az asszony a gyermekek szülése által üdvözül!

Ó, gyere kicsim, gyere már!”

ISTEN ENGEM ÚGY SEGÉLJEN!

Az esküvő legszebb, leghatásosabb befejezője mindig az eskü marad. Oly megható, amikor az ifjú házaspár egymásután kezükkel a feszületet érintve megesküsznek arra a szeretetre, amelyet szívükben egymás iránt éreznek.

Ez az eskü többek között magában foglalja a kereszény házasság második nagy előnyét és kincsét: a kölcsönös hűséget.

Bár az élet minden viszonylatában emlékeznének erre

az esküre; mert nagy erőre lesz szükségtek, olyan erőre, amelyről talán most nem is álmodtok.

A házasság szentségében ugyanis — Isten rendelése és az eskü alapján is — kölcsönös és kizárólagos jogotok van egymáshoz, amit Szent Pál így fejez ki:

„A férj adja meg feleségének, amivel tartozik, hasonlóképen pedig a feleség is férjének. Az asszonynak nincs hatalma a teste fölött, hanem a férfiúnak; hasonlóképen pedig a férfiúnak sincs hatalma teste fölött, hanem az asszonynak. Ne tartózkodjatok egymástól, legfeljebb közös akaratból egy időre, hogy az imádságnak éljete; azután ismét keljetek össze!” (Kor. 7, 4—5.)

Ennek a pár sornak hűséges betartásától függ legtöbbször a házasság boldogsága és békéje. Ez azonban nagy művészetet jelent.

Nemcsak azért, mert a férj néha érthetetlenül — feleségének hangulatát, helyzetét tekintetbe nem véve — sokat kér, hanem azért is, mert a feleség néha valóban csak egyéni és nem elégséges okok miatt húzódozik a szeretet bebizonyításától.

És mivel a pogány elvek és a rossz, fékezetlen szokások miatt legtöbbször a férfi, de gyakran a nő sem akarja magát szükségből vagy a nélkül is „közös akaratból, hogy imádságnak éljenek”, megtartóztatni, igen sokszor megunják egymást vagy a nehézségek idején másnál keresnek kielégülést. Ilyenkor természetesen felrúgják a hűséget és a házassági esküt is.

Pogány, fékezetlen életszemléletből fakad a házasság idején más iránt felébredő vonzalom és szerelem követése is. Nem egyszer a házasság után találja meg a hűtlen hitvestárs az „igazit”, aki tulajdonképpen csak meg nem fékezett, kereszténytelen lelkületének felel meg. Azt mindkettőtöknek tudnotok kell, hogy a házasságkötés után is elétek toppanhat egy-egy nagyon vonzó, kedves egyén, aki rendkívül hat reátok, talán szerelemre is gyulladtok iránta. — Mindez egészen természetes, hiszen emberek vagytok! De ugyancsak természetes a keresztény ember előtt és előttetek ennek a második szerelem-

nek lefékezése, mert esküvel ígértétek Isten és ember előtt — hűséget egymásnak.

Ó, kedves húgom és kedves barátom, minderre már jó korán, most kell gondolnotok, nehogy az olyan igen nagynek gondolt szerelem lángja egyszer teljesen lelohadjon.

Beszéljétek meg ezt jó előre. A jegyváltás után már erre is ki kell térnetek. A hűség biztosítására már a jegyesség idején néha a szeretet kinyilvánításában meg kell tagadnotok magatokat, mégha az egyébként nem is volna bűn. A házasság idejére pedig jól gondoljátok át a Szentírás megtartóztatási ajánlatát: „közös akaratból egy időre, hogy az imádságnak éljétek”.

Ha ezeket a szabályokat megtartjátok, nem lesz baj a hűséggel és az a sok nehézség, amelyről a fiatal és idős házaspárok panaszkodnak, nálatok ismeretlen lesz.

Nagyon figyelmetekbe ajánlom *Tóbiás és Sára példáját, akik a házasságot háromnapos imádsággal és megtartóztatással kezdték és azt a modern fiatal házaspárt, akik még több napot ajánlottak fel engesztelésül a házasságban elkövetett hűtlenségek kiengesztelésére.*

Ennek — a vallásos lelkiület bebizonyításán kívül — még az az óriási előnye is megvan, hogy a legelső kis bimbócska nem bontakozik ki az egészségére káros lakodalmi alkoholos mámorból és a nászutazás ártó izgalmaiból; továbbá biztosítéka lesz annak a megértésnek, amely a feleséget gyengéden, szépen beleringatja a valóságba, nehogy törés, zökkenő legyen akár a házaselet elején, akár később!

A FEJ ÉS SZÍV

A keresztény házasság harmadik nagy előnye, kincse a szentségből fakadó felbonthatatlanság. Nagy kincs ez, mert ez biztosítja a gyermeknevelést, ennek tudata miatt győzik le sokan a hűtlenségre irányuló kísértéseket, végül e miatt válnak mindenben egészen eggyé a fej és a szív.

A Szentírás nem egyszer és egészen világosan tanítja

a házasság felbonthatatlanságát. Az idevágó szövegek összessége minden kételyt kizár. Én csak néhány idézetet hozok:

„Hozzá járulának pedig a farizeusok, kísértvén őt és mondván: Szabad-e az embernek feleségét elbocsátani, akármi okból? Ő pedig felelvén, mondá nekik:

Nem olvastátok-e, hogy aki az embert kezdetben teremtette, férfivá és asszonnyá alkotta őket és mondá: Annakokáért az ember elhagyja atyját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik és a kettő egy testté leszen. Ennélfogva már nem ketten vannak, hanem egy test.

Amit tehát Isten egybekötött, ember el ne válassza.” (Mt. 19, 6.)

„Aki elbocsátja feleségét és mást veszen, házasságtöréssel vét ellene. És ha az asszony elhagyja férjét és máshoz megyen, házasságot tör.” (Mk. 10, 12.)

Szent Pál is így ír, amit szintén nem lehet félreérteni:

„Azoknak pedig, akik házasságban élnek, nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy a feleség a férjétől el ne váljék: ha pedig elválik, maradjon házasság nélkül vagy béküljön meg férjével! A férfi se bocsássa el feleségét. Az asszony kötve van férjéhez, míg férje él; ha férje meghal, szabaddá lesz, menjen férjhez, akihez akar, de csak az Úrban!” (I Kor. 7, 10 és 39.)

A nemzetnek, az államnak, a családnak, a gyermeknek, az egyéneknek java — minden józanul gondolkodó ember ítélete szerint is — megköveteli a házasság felbonthatatlanságát.

A keresztény házastársak erre kifejezetten is megesküsznek:

„Őt el nem hagyom holtomiglan-holtáiglan, Isten engem úgy segítjen!”

Ezzel a tudattal készüljétek a házasságra és ne azal a gondolattal, hogy legrosszabb esetben elváltok! Ez aljasság lenne tőletek és szentségtörés!

Nagyon meg kell erősödnötök ebben az elhatározásoktokban, mert a világ egészen mást tanít, egészen más példákat állít elétek, sőt sokszor erőszakkal szétválasztana titeket.

Hozzájárul mindehhez a belső nehézség is.

Krisztus földi helytartója találóan nevezte a hitves-társakat fejnek és szívnek. Az egy testbe épült fej azonban sokszor mást gondol, mint amit a szív megkíván. A harc, az ellentét néha fájdalmas. És mégis egy testben kell maradniok. Össze kell dolgozniok, mert különben mindkettő belepusztulhat.

Tehát most, a jegyesség ideje alatt készüljétek fel a teljes egységre. Te, kedves barátom, valóban légy az *eggyé vált testnek feje, aki szeretettel figyel „Szívének” szavára!* Te pedig, kedves húgom, légy *valóban szív, aki meleg szeretettel áll a „Főnek” szolgálatára.* Ha így készültök fel a házasságra, akkor csak a sír választhat el titeket, amint a fej a szívtől másképp el sem válhat!

A MENYEGZŐS RUHA

Tudom, nagy gondod volt ezzel.

Nehéz volt kitervezned, kigondolnod teljes egészében, részleteiben. Többekkel beszéltél erről, de főképen kettesben édesanyáddal tárgyaltátok meg. Végre — ki tudja talán csak az utolsó percben — de elkészült.

Nemcsak szép ruhád, hanem az egész esküvő elintéződött és nagy várakozással néztek a legnagyobb esemény elé. Még egyszer átgondoljátok, rendben van-e minden, nem felejtettek-e el valamit, készen áll-e a kis lakás, reményetek kis fészke, szétmentek-e a meghívók stb., stb.

Hogy ebben az utolsó időben ne növeljem gondotokat, most akarok még pár szót váltani kedves mindkettőtökkel, akár közösen is. Vagy ha most nem vagytok együtt, beszéljétek meg ti ezt egymás között, még jóval a házasság előtt, akár többször is.

Vegyétek elő a könyvet magánosan és közösen.

A könyvben lapozd fel, kedves húgom, azokat a helyeket, amelyek neked szólnak. Olvasd át, mit kívánhat tőled vőlegényed. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie a menyasszonynak.

Jegyezd meg, miben kell még megváltoznod, erősödnöd.

Azután lapozzál tovább. Gondold át, miben kell meg-
egyezned vőlegényeddel, hogy a teljes egység biztosítva
legyen. Ezt is jegyezd jól meg!

Figyeld meg részletesen, miben készültek fel a meny-
asszonyok, hogyan alakították át önmagukat és vőlegé-
nyüket. Itt nagyon erősen figyelj! Térj ki mindenre. Hi-
szem benned nagy a szeretet és nagy csodát várunk tő-
led. Kérd meg aranyosan vőlegényedet mindarra, amit te
vársz tőle és tedd meg szeretettel mindazt, amit ő kér
tőled.

Te pedig, kedves barátom, tégy hasonlóképen.

Olvasd át a vőlegények jótulajdonságait, a veled
szemben támasztott jogos igényeket. Kutasd fel menyasz-
szonyoddal való egységed feltételeit. Tanulmányozd a
szeretet csodáinak részleteit.

Jegyezz meg te is mindent. Mindazt, amit magad
meg akarsz oldani és amit menyasszonyod kér tőled.
Hiszem, benned is nagy a szeretet! Csodára képes.

*A házasság napja nagyon gyorsan közeledik, —
még ha évek is választanak el tőle. A jellemnevelés, ön-
magunk átalakítása nem egy napi munka. A szeretet pe-
dig sokat kér tőletek. Adjatok is sokat! Ne kíméljétek
semmi fáradságot! Alakítsátok magatokat nagy gond-
dal, kitartással, szeretettel. Beszéljétek meg ezt a közös és
egyéni tervet.*

Szívetek így még jobban egybekapcsolódik.

Igy váltok — tervezgetés és átalakulás folytán —
egy szívvé, egy lélekké! *Feltétlenül már most szerezzétek
meg a „Családi Szentóra” kis füzetét, tanácsa szerint en-
geszteljétek ki Jézus Szívét a családok elleni bűnökért és
már előre könyörögjétek ki jövőendő kis otthontokra ál-
dásának teljességéi! Ne feledkeztek el arról sem, hogy
az esküvő után mielőbb felajánljátok kis otthontokat a
legszentebb Szívnek, ahogy azt „Szívét a családnak”
című munka vázolja. A Családok Szeretet-Szövetségébe
feltétlenül lépjétek be, hogy azt a keresztény lelkületet,*

amelyet szívetekbe fogadtatok, valóra válthassátok és máshova is eljuttathassátok.

Mivel pedig úgy gondolom, hogy a könyv által is megszereztétek, kialakítottátok, feldíszítettétek a legfontosabbat, lelketek menyegzős ruháját: a megszentelő kegyelmet, amelyet már csak kölcsönös szeretettel és imával díszíteni, illetve növelni fogtok — én az esküvőig visszavonulok.

Tanácsaimat el ne felejtsetek addig sem!
Ott találkozunk!

AZ ESKÜVŐN

Ismerem szívetek élettörténetét.

Amióta találkoztatok, egymás kezét fogva küzdöttetek. Jól tudom, kevesen értették meg szívetek zenéjét, boldogságát. De ti hittetek a szeretet erejében. Sokan a katolikusok közül is lehetetlennek gondolták állmotokat és volt, aki a két fiatal lélek tisztaságát nevetségesnek minősítette.

Ti írtátok nekem:

„Nem hittek nekünk, mert szentül gondoltuk el az életet. Nekik lehetetlennek tűnt, hogy két ember tisztán kitartson egymás mellett hosszú időn át és a házasságig érintetlen maradjon.

Nem hittek nekünk az emberek és sokan meg akarták akadályozni a mi szent elhatározásunkat, de Isten és a Szűzanya nem engedte.

Imádságos lélekkel jártuk az élet útját és ez az út megtanított minket tisztán, önzetlenül szeretni. Lelkünk mindig erősebb lett, szívünk mindig melegebben dobogott. Mindketten egymásért éltünk, egymásért dolgoztunk, egymásért imádkoztunk.”

Most itt térdeltek a templomban. Az orgona bűg, a pap a nászmisét mondja, a hívek szeme rajtatok csüng.

Az evangéliumot olvassa a pap. Mindenki föláll. Te, kedves barátom, hirtelen felfigyelsz:

„Az asszonyok engedelmeskedjenek férjüknek, akár csak az Úrnak, mert a férfi éppúgy feje az asszonynak, mint Krisztus az Egyháznak, ő megváltója ugyan testé-

nek, de amint az Egyház Krisztusnak alá van rendelve, úgy az asszonyok is mindenben férjük alá.

Ti férfiek, szeressétek feleségeket, amiképp Krisztus is szerette az Egyházát, és önmagát adta érte a végett, hogy megszentelje és megtisztítsa a víz fürdőjében az élet igéjével s dicsővé tegye magának az Egyházat, hogy sem folt, sem ránc, sem más efféle ne legyen rajta, hanem legyen szent és szeplőtelen. Szintúgy a férfiak is úgy szeressék feleségüket, mint önnön testüket. Aki szereti feleségét, önmagát szereti. Hiszen soha senki sem gyűlöli a testét; sőt ellenkezőleg táplálja és ápolja, akár csak Krisztus az Egyházat, mert mi az ő testének tagjai vagyunk, húsából és csontjaiból valók.

Ezért az ember elhagyja atyját és anyját s ragaszkodik a feleségéhez és ketten lesznek egy test. Nagy titok ez; mondom én, Krisztusra és az Egyházra értem.

Tehát mindegyitek szeresse a feleségét, mint önmagát, az asszony meg félje az urát." (Ef. 5, 22—33.)

Férfielhatározásod megacélosodik. Onkéntelenül is kis menyasszonyod kezét keresed. Megszorítod. Ő megért téged. Boldogságában két könnycsepp fátyolozza tündöklő szemét. Letérdeltek.

Most, mintha víziót látna, valóra válik a látomás:

Oltár előtt szép menyasszony térdepel,
Fénylő szemmel néz az oltárképre fel:
Oltárképen ott ragyog a Szentcsalád,
Kis menyasszony hallja is a Szűz szavát:
Asszonyélet sok-sok könnyes áldozat!
A napsugár nem mosolyog rád sokat.
Jönnek majd a hétköznapi gondjai,
Sok mindenről le kell néked mondani!
Fényes szemek ragyogása elborul,
Rózsás útra sűrű bánat árnya hull,
S néked bátran mégis ki kell tartani!
Gyöngye vállnak nem szabad meghajlani!
Meg nem törhet téged semmi bántalom!
Vállalod-e, kis menyasszony? . . .

„Vállalom!”

Oltárképről Szent Józsefnek hangja szól:
Férfiember gyöngédségre nem hajol,
Kenyerharcban kemény lesz és hallgatag,
Ritkán nyílik mosolygásra az ajak.
Sokszor fáradt, — néha kicsit haragos;
Nem szereti, házatája ha zajos.
Néha mord és csendes, mint a remete,
Nem kérdezi már sohasem: „Szeretsz-e?”
Lázadozni bizony gyakran hallod őt;
Simíthatod homlokáról a redőt!
Kell hozzá sok szív, szeretet, száanalom!
Vállalod-e, kis menyasszony? . . .
„Vállalom!”

Oltárképről Istengyermek lenévet:
Fogod-e majd szeretni a gyermeket?
Mert a gyermek kicsi ökle sokszor üt!
Megsebzí a szívedet is mindenütt!
Ad örömet s meg is ríkat tégedet;
Ad szép álmot és álmatlan éjeket.
Vele szenvedsz, ha valami fáj neki,
Szíved az ő szenvedését átveszi,
De ő meg nem könnyezi a könnyedet!
Vele együtt keresztet is fölveszed.
S viszed majd az édes-boldog gondokat,
Míg az Isten pihenést és nyugtot ad.
A kisgyermek: boldogság és fájdalom.
Vállalod-e, kis menyasszony? . . .
„Vállalom!”

Oltár előtt szép menyasszony térdepel.
Bizakodva néz a magas égre fel,
A szemében nincs fájdalom és ború,
A homlokán fehér mirtuszkoszorú,
Vállalja, ha bárhová is visz az út,
S fon rá Isten fényből még egy koszorút!
(Két koszorú. Kissné, Tóth Lenke.)

A látomás megszűnik. A mise véget ér.

A pap már az összekulcsolt kezeket köti át a stó-lá-val, miközben mondja:

„Összekötlek benneteket a szent házasságra: az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Amen.”

A halotti csöndben máris fölhangzik a határozott férfihang és meghatott női imádság:

„Isten engem úgy segéljen.
Nagyasszonyunk, a szeplőtelen Szűz Mária
És Istennek minden szentjei,
Hogy a jelenlévő (élettársam) szeretem,
Szeretvén magamhoz veszem (hozzá megyek) fe-
leségül,

Istennek rendelése szerint,
A keresztény Anyaszentegyház szokása szerint
És hogy őt el nem hagyom
Holtomiglan-holtáiglan,
Semmiféle viszontagságában,
Isten engem úgy segéljen!”

*

Az esküvőnek vége. Kivonultok a templomból. Min-denki mosolyog. Én áldásomat küldöm, hogy teljessé vál-jék az álom:

Két gyűrű, egy boldogság!

TARTALOM

Bévezetö

TÉGED KERESTELEK

Egyedül vagy mással? — — — — — — —	7
Ki legyen az élettársad? — — — — — — —	8
A szerelem álarca — — — — — — —	10
Miképen ismerhetem meg? — — — — — — —	12
Két fontos tanács — — — — — — —	13
Milyen legyen a menyasszonyod? — — — — — — —	15
28 éves józan férfi írja — — — — — — —	17
A leány jelleme — — — — — — —	18
Kitől óvakodjál? — — — — — — —	22
Milyen legyen völegényed? — — — — — — —	24
Ánya, feleség a férfiről — — — — — — —	26
A férfi jelleme — — — — — — —	28
Kihez ne menj? — — — — — — —	31
A felkészülő szeretet — — — — — — —	34

KÉT SZIV EGY LÉLEK

Kölcsönös szeretet — — — — — — —	38
Baráti szeretet — — — — — — —	39
És a külső vonzalom? — — — — — — —	41
A mindent adó szeretet — — — — — — —	43
Közösségérzet — — — — — — —	45
Egyforma műveltség — — — — — — —	47
A pénz kérdése — — — — — — —	48
A kor harmóniája — — — — — — —	50
Az egészség — — — — — — —	52

A lélek harmoniája	— — — — —	54
Vallás nélkül	— — — — —	55
Csak szentségi házasságot	— — — — —	57
A vallás harmoniája	— — — — —	58
Egység a szülőkkel	— — — — —	60
Együtt lakjunk majd?	— — — — —	62
Ki a kettő közül?	— — — — —	64
Házasságközvetítés	— — — — —	67
Miképpen találjuk meg egymást?	— — — — —	70

A SZERETET CSODÁI

Alkudjunk meg?	— — — — —	72
A szeretet ereje	— — — — —	74
Isten munkatársai	— — — — —	75
Ne éljetez álomvilágban!	— — — — —	76
A találékony szeretet	— — — — —	78
Krisztálytisza életforrást!	— — — — —	80
„Csak tudnám őt szeretni.”	— — — — —	83
És ha ő nem viszonzozza?	— — — — —	85
Törekedjetez megértésre!	— — — — —	87
Főnyeremény	— — — — —	89
Kettesben Istenhez	— — — — —	91
Az önzetlen szeretet	— — — — —	95
A vigyázó szeretet	— — — — —	97
A győzelmes szeretet	— — — — —	99
A könnyek ereje	— — — — —	101
Mindenkit meg lehet változtani?	— — — — —	103
A fiúk nem javítanak?	— — — — —	106
A megjegyzések eredménye	— — — — —	108
Egy szív, egy lélek	— — — — —	110
„Számolunk, tervezünk”	— — — — —	111
Az alkalmazkodás művészete	— — — — —	114
Bízzatok egymásban!	— — — — —	115
Hattyúdal	— — — — —	118

A BOLDOGSÁG SZIRTJEI

Szomorú fejezetek	— — — — —	121
Fölületes ismeretség	— — — — —	122

Érvénytelenítő akadályok	—	—	—	—	—	—	—	124
Értéktelen jellemek	—	—	—	—	—	—	—	125
Ne kínozd tovább magad!	—	—	—	—	—	—	—	127
És ha Jézus hív?	—	—	—	—	—	—	—	128
Lelki távolság	—	—	—	—	—	—	—	130
Zsiványbecsület nincs?	—	—	—	—	—	—	—	131
Boldogság vagy engedelmesség?	—	—	—	—	—	—	—	132
Egyéni hibák	—	—	—	—	—	—	—	134
„Fásultságba süllyedtem”	—	—	—	—	—	—	—	135
Nem ver meg az Isten?	—	—	—	—	—	—	—	137
Újra fölépült szeretet	—	—	—	—	—	—	—	138

A SZERETET BOLDOGSÁGA

A belső eljegyzés	—	—	—	—	—	—	—	141
A menyasszony boldogsága	—	—	—	—	—	—	—	142
Az önfeláldozó szeretet	—	—	—	—	—	—	—	143
„Boldogságot fakasztok”	—	—	—	—	—	—	—	145
A vőlegény boldogsága	—	—	—	—	—	—	—	146
„Erősnek érzem magam”	—	—	—	—	—	—	—	147
Te vagy a legelső!	—	—	—	—	—	—	—	149
Közös boldogság	—	—	—	—	—	—	—	150
Versenyzetek a szeretetben	—	—	—	—	—	—	—	152
Az eljegyzési ünnepség	—	—	—	—	—	—	—	154
A szent szeretet	—	—	—	—	—	—	—	155
Gyere kicsim, gyere!	—	—	—	—	—	—	—	156
Isten engem úgy segítjen!	—	—	—	—	—	—	—	159
A fej és a szív!	—	—	—	—	—	—	—	161
A menyegzős ruha	—	—	—	—	—	—	—	163
Az esküvőn	—	—	—	—	—	—	—	165

